NA

BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
69
5 D 2 M

69-5-D-2

Digitized by Google

170

Tutta perg.

Ad carm. Corycianorum

Accursius, Mariangelus 129.
Almadianus, Io. Bapta 199.
Amiterainus Antonius 63.
Angelus Gregorius 156
Augerianus Hieronymus 17.
Annius, Io. Bened. Viterb. 47.
Antonius Philippus 51.
Anysius Io. Franciscus 59. 69.
Aperbachius Petrus 115.
Arcas, Io. Ant. 45. 48. 50.
Arsillus Francisc. 139. 251.

Bembus Petrus 30.
Beroaldus Philip. Iun. 19.
Binus Io. Franciscus 153.
Bojar Antonius 139.
Bonfacius Paulus 88
Buturinus Faustinus 9.

Caballus, Marcus 21.
Coccius 57.
Capella 47.
Capella Galeatius 77. 78.
Capiferreus Faustus 53.
Capito Io. 99.
Carteromachus Scipio 59.
Casalius Bapta 32.
Casanova M. Anton: 16. 57. 69. 76.
Castilioneus Balthas. 122.
Cataneus Io. Bapta 43. 65.
Cataneus Io. Maria 17. 68. 93.
Cataneus Laurent. 106.
Censellus Franciscus 179.
Cerratus Paulus 105. 106. 107.
Cipellus, Io. Iacobus 54. 55.
Cippius P. Antonius 20.
Cittadellus Albertus 103. 177.
Cittadinus Albertus 94.
Coelius Horatius 141.
Colotius Angelus 22.
Copius Franciscus 158. 159.
Corfinus Hieronym. 188.
Cotta Io. Stephan. 76. 77.
Cruciger Nicolaus 44.
Cursius Petrus 16. 35. 123.
Cusentius Hieremias 75.

Damianus Ianus 155.
Dardanus B. 79. 80. 81. 82. 183.
Delius P. 73. 74.
n. 47.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Faber Ludovicus 125.
Ferrariuſ Hieron. Adrian. 155.
Fliſcus Victor 51.
Fossa Aurelius 98-100.
Franchinaſ Franciſc. 163.
Fulvius Andreas 20.

Gallus Ægidius 35.
Grapaldus 90.
Gyraldus Liliuſ Grego. 170.
de Grassis Corradus 20.
Hadelius, P. Ianus 159.162.
Hersilius P. 43.
Hieronymuſ Latiuſ Alex. 101. 102.130.135.136.142.143.153.
Hispellaſ Æſchines 52.
Hispellas Felix 52
Huttenuſ Hulderius 152.3.4

Iovius Paullus 63.
Laliuſ Antonius 22.
Laureliuſ Hieronym. 44.118.
Laureliuſ Silviuſ 8.44.45. 75.114.233.
Liburnuſ Nicolaus 97.
Lubinuſ Io. Bapta 53.

Maceratos 60.145.
Mandosiuſ Nicolaus 92.
Mars Andreas 127.

Mazzeus Carolus 41.
Melliniuſ Petrus. 113.114.123.
Minucianuſ Calvuſ 63.
Moheroſ P. Franciſcus 13.139.
Monachuſ Severuſ 56.
Muzzarellus Io. 41.42.

Verliuſ Antonius 151.

Pacinas Hieronym. 92.5.6.7.
Paloniuſ Marcellus 97.
Panhormitanuſ Ianuſ Vitalis 5.11.42.84.85.86.87.100.101. 102.103.130.131.141.150.152.202.
Pavoniuſ Facius Polydor. 156.
Pellatus A. Orpheus 110.111.112.
Petrasancta 21.78.124.
Philomusus Io. Titus 68.
Phrygepanis Curtius 56.
Pimpinellus Vincentius 20.
Pisauriuſ M. Ant. 48.75.
Pius Bapta 128.
Poliuſ Ionatas 64.
Porciuſ Camillus 29.
Principalluſ Iulianuſ 42.

Rubimontiuſ Luc. Sabiuſ 108.
Russinuſ M. Angelus 70.

Saccus Cæsar 57.21.

Digitized by Google

Sadoletus Iacobus 17.
Salembenus Lucius 157.
Sanga Io. Bapta. 40.58.59.
Sanstuccius Petr. Andr. 158.
Savoia 32.
Silvanus Cajus Germanicus 115. 117. 120. 121. 124. 127. 129. 132. 137. 138. 141. 142. 146. 147. 148. 151. 192. 206. 209. 212. 337.
Simonetta Bartholom. 145.
Sperantius Sebastianus 91.
Sperulus Francisc. 7. 46. 60. 21.
Stelcatius Cæsar 105.
Suchtenius Christoph. 65.67.75.76.

Tacco Balthasar 77.
Tardolus Laomedon 189.
Thamyras 37.
Thebaldus P. Paulus 55.
Thylesius Antonius 146.
Tosta Leonardus 182.
Trojanus 36.

Valerianus Pierius 88.89.90.
Vallasus Laurentius 108.109.
Venturius Michael 103.104.
Vergeius Favonius 34.
Vida M. Hieronym. 61.233.
Vigil Fabius Agathinus 23. 31.33.39.53.182.221.223. 227.243.
Vitalis Ianus Panhormitan. Vid. Panhormitanus
Vopiscus Aloysius 78.
Ursinus Gaspar 70.71.72. 73.91.92.113.118.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

Digitized by Google

CORYCIANA.

Digitized by Google

Cautum eſt, Clementis . vij . Pont . Opt . Max . Priuilegio, Ne quis hoc opus ad Decennium imprimere audeat. Qui contra fecerit grauiſſimas incurret pœnas, quę continentur Principis Diplomate.

Digitized by Google

1

BLOSSIVS PALLADIVS RO. IANO CORYCIO LVCVMBVRGEN A'LIBELLIS IVST. V. C S. P. D

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

c ORYCIVM SENEM tibi quadantenus cognominem, Iane Coryci P. Vergilius (vt ſcis) multis verſibus collaudat, facitq; eum ad Galeſum flumen, ſub altis Tarenti turribus, hortorum cultui hærentem, vitamq; felicem atq; otioſam ruri degentem. Itaq; hac vna hortenſi induſtria meruit vetulus cilix diuinis carminibus interſeri, et vita longæuus, longæuior fieri carmine, quod illi pro æterno monumento á pöeta omnium maximo ſtatutum eſt. Atq; ille quidem hoc ſummi pöetę munere æternus iam eſt, ſuaſq; arbores et plantas viuacitate vincit, pariq; perennitate huius memoria cum pöetę gloria protenditur, tantum illi felicitatis attulit. P. Vergilium in eius hortos incidiſſe. Quid autem te Iane Coryci dicam, huius ſenis cognominem, annis æquæuum, ab hortorum cultu non abhorrentem? Quem omnes noſtri temporis vrbium po=

Digitized by Google

etę vno ore concelebrant? Quiá hoc tan factũ dignũ eſt, Corycios ſemper pöetis populares Corycium crocũ atq; adeo aromata omnia, ad æternitatem olentes? Ni=ſi te etiam illo longe præſtantiorem, et ex Parnaſſo monte, ac Corycio Specu, Muſarum dono nobis datum crediderim, ac (si pöetice magis eloqui licet) ab Cory=cijs genitum nymphis atq; educatum, Quod omnia huius æui ingenia in vrbe excitaueris, et ad virtutis laudisq; amorem miro ardore ſuccenderis. Nam tu cum ab hinc fermè decennio pro tua pietate aram cum ſacello in æde Diui Auguſtini, Chriſto Deo, matríq; et auię eius, Marię et Annę ſtatuiſſes, treiſq; ſtatuas, ſuã cuiq;, è Lunenſi illas marmore erexiſſes, ad hęc picturã longe inclytam, et priſcę æmulam, addidiſſes, ſcalptoremq;, et pictorem q̃ eximios adhibuiſſes, præterea ſacrificio quotidiano perpetuo, vaſa, veſtem, pecuniam legaſſes, Tum pöetę vrbani omnes, velut œſtro perciti, tuamq; tum pietatem, tum operis ipsius excellentiã admirati, te certatim extulerunt, tuámq; animi magnitudinem, ſtatuarum nitorem, artificum præſtantiam, ſuis carmi=nibus texuerunt. Præclare illi quidem, et vt in diuinis rebus, propé diuine. Qua ſanè in re neſcio an potius

Digitized by Google

vbertatem ingenioꝝ, copiámue ſententiarũ, an carminum genera et varietates, laudandas putem, cũ in omnibus, quanq̃ inuentione, Stylo, metro, diuerſis, vnus támen ac propé idem decor concentúsq; eniteat. Alius elégis, alius heroicis, alius lyricis numeris, aut phalæcijs agit, æque pulchre omnes. Adde rei ipsius ac materię dignitatem, cum nõ vt priſci coaceruatim, in licentioſis Lampsaceni iocularibus, ſed in Dei ac diuorũ laudibus canendis, ingenium exercuerint. Ergo vt in plurimis, quoꝝ Pandectę ſunt, Iuriſconſultis, pręter rei ipsius quam docent, vtilitatem, vnus propè Stylus in tot diuerſiſſimis, tum ætate, tum patria, ingenijs elucet, Sic in hoc vno libello, pręter ipsam rem, quę (vt non maius dicam) diuina ẽ, et de Deo ac diuis contexta, etiã ſtyli elegantia, etiã ingenioꝝ vbertas, etiã inuentionis carminumq; varietas, admuranda nobis eſt. Stupendum eſt præterea, quosdã in his penè pueros eſſe, Romanámq; pubeculam tam præcox et frugiferum ingenium diuis ſuis conſecraſſe. Felix igitur tu Coryci, nõ vt Tarentinus incola de ſuis hortis, ſed de tuis ſtatuis, de tua pietate, de diuino cultu, de perpetuo ſacrificio, de tot pöetis, de tot carminibus, de tua perenni gloria, manſuráq;

æternitate. Nam quanq̄ tuę laudes longe plures ac potius innumerę ſint, tamen ſic velim Coryci existi= mes, tuam felicitatem hoc vno libello contineri. Et= enim hę tibi ſtatuę, prȩterq̄ quod carminibus et mo= numentis tot pöetarum, perennitatem tibi contulerunt, etiam ſtatuam in cœlo ſtatuerunt, aut certe locum ac ſedem pepererunt, in quibus tu reſideas ſempi= ternus. Quod ſi. P. Vergilius in tua, aut tu in illius tempora incidiſſes, habuiſſet ille quidem quid de te, prȩter hortenſe ſtudium concineret. prȩdicaſſet in homine natione externo, Romanum ingenium, vrbanam dexteritatem, litteraria ſtudia, litteratorum cōmercia, feſtiuam vrbanitatem, ex= temporariam dicendi facultatem, antiquitatis et mar= morum vetuſtorum amorem, tum vero rigidam in iuſtitia et ſupplicibus libellis, quibus iam ſub sex Pontificibus prȩſides, ſeueritatem, atq; etiam iſtam tuam caniciem, corpuſq; teres et viuidum, iſtamq; tu= nicam tenuem atq; expeditam, in frugi homine, et ab omni ambitione ſemoto, cum nitens alioqui veſti= arium tibi ſit, prȩdicaſſet. An vero ille illum tuum ſolennem diem tacere potuiſſet, quo tu Annę Chriſti

Auię ſacrum, tanto cultu et honore, ad tuas primum ſtatuas ſtato ſacrificio, inde ad hortos, pingui et lauto epulo, atq; adeo omnibus bonis, omnibus doctis, indicto, concelebras? Nam eò bonorum atq; eruditorum virorum ea cohors coit, ac diem celebrat, vt in tuis hortis medias Athenas, emporiumq; doctrinarum poſſis videri illo die includere, et muſas de Helicone et Parnaſſo deductas, in Tarpeium et Quirinalem tuis hortis imminentes, tranſferre. Vbi alius ad arbores citrias, alius ad hortenſes parietes, alius ad puteos, aut ſigna, quę illic plurima ſunt et ſpecioſa, omnia antiqui operis, et glorię plena, hac illac temere et varie, carmina affigunt: tuas ſtatuas, tuam pietatem, liberalitatemq; eius diei, tam in Deos q̃ in homines tantam, vno ore concelebrant. Deniq; nullum in orbe terrarum (auſim hoc dicere) concilium aut conuiuium eſt, illo tuo illius diei, nobilius atq; illuſtrius, quum praeeuntibus mane ſacrificijs, et re diuina, poſt vergente veſpera, ſelecta doctiſſimorum turba, et quaſi flores litterarum, in hortos tuos coaceruantur: quos tu quidem pluris q̃ reges, plurisq; q̃ Satrapas vniuerſos æſtimas et iure æſtimas. Neq; enim philoſopho, immo ſapienti

tibi, plus animum purpurę ac mitrę, quàm carmina et metra peruadunt. neq; pluris eos facis, qui ſunt, q̃ qui eſſe reges merentur. Poſſem ego iſtos hic inſerere, ac nomina pöetarum tui temporis, poſteritati indicare, niſi penè innumerabiles eſſent, ac bona eorum pars in libello ipſo carminum annotaretur. Quare te iterum atq; iterum felicem iure appellauerim, cum tu in tanta vbertate ingenioꝝ, quantam noſtra tulit ætas, non ſolum annumerari, ſed ab omnibus vnus celebrari merueris. Eant igitur iſti, qui laquearia aurea ſupini ſuſpiciunt in cameris, ſuasq; opes ſibi habent, aut auare occluſas, aut inutiliter profuſas, aut indignis erogatas, nec quicq̃ in pöetas et doctos viros largiuntur. Tu enim non vſq; adeo diues, ſed tamen ſatis animo diues, ac diuitiarum prudens partitor, nobili hac liberalitate, quam in perpetuum ſacrificium, et in ſolenne hoc epulum contuliſti, tum alia indeſinente et perpeti, quam in omnes aſſidue bonos per occaſionem exerces, factus es ſempiternus. Siquidem in diuos, qui ſupra homines, in homines, qui inter homines doctrina excellerent, oſtendiſti ſimul pietatem ac liberalitatē.

Verum illi cum ſuis plurimis opibus, quibus vti ne=

ciuerunt, interibunt, nomenq́ꝫ vnà atqꝫ opes in terra condent, tu pauciſſimis tuis diuitijs perbenè vſus, benè ac ſempiternè vteris. Etenim in cælo tibi æternitatem Diui, in terris optimi homines, optimis monumentis, perennitatem rependent. Quo magis miratus aliquando ſum, te tam inglorium, atqꝫ immortalitatis contemptorem fuiſſe, vt tuę glorię inuideres, carminaq́ꝫ tot, tótqꝫ ingenia ſupprimeres, et cum gloriam tam meruiſſes, meritam tam contemneres, aut certè negligeres. Eccè iam Decennium circumactum eſt, ex quo iſta conflata, emiſſa, diuiſq́ꝫ donata ſunt nec dum in lucem à te proferuntur. Inuidiſti tibi, immo etiam Diuis, immo et nobis omnibus, qui non ſumus tam philoſophi quàm tu, qui Gloriam amamus, qui famam non contemnimus. Ergo (dicam enim iam libere) tecum furem eſſe oportuit, atqꝫ iſtum libellum, quem tu ſepultum atqꝫ occultum volueras, ſubfurari tibi, atqꝫ in lucem edere opus fuit, vt nobis omnibus aliquam afferret lucem. Scio non eſſe nos Vergilios, neqꝫ tam nos aſſecutos his plurimis verſibus, q̃ illum illis pauciſſimis: Sed nec vllos alios præter Vergilium fuiſſe Vergilios, et te illi Corycio ante=

ponendum (vt dixi) non dubito , neq; quia nos tibi Vergilij eſſe non poſſumus , Ideo tu nobis non eris Corycius . Viues , viues inq̃ nobiſcum, et hoc vno remedio mortem vincemus, vt mortui vita, per famam et gloriam viuamus. Quod ſi altera quoq; æternitatis via, quę armis et victorijs quæritur , in precio eſt , quinimmo precioſior quibusdam habetur , Ego iſtam mihi amabo, quę non hominem ferro necat, sed Stylo ſeruat, quę prodeſt ſcribendo, non obeſt rapiendo, quę innocentia, humanitate, pietate, non audacia, ira, vi, temeritate contendit, Ita vt longe mihi præoptem (si id aſſequi poſſim) poëtam me eſſe q̃ militem. Verum ad me redeo, quem furem fuiſſe fateor, ne tu eſſes inuidus , neu forte id nobis quod olim illi eueniret , Cui diuina opici roſerunt carmina mures . Librum itaq; iſtum, quem tu capsula occluſum tenebas, in tua cellula, ad leuam manum, ſopito nuper tibi ſubripui , et quaſi à Sileno dormiente Vergiliani pueri , ſic ego á Corycio ſene , æterna carmina clam extorſi , inuulgandáq; typis dedi . Dabis tu veniam, ac mecum redibis in gratiam, vt voles, neq; me ſic furem oderis, vt non recogites, te potius odio habendum

ſuiſſe, vt inuidum. Deniq; alliges me vt vis ad tuam Tarpeiam rupem, me nunq̃ pœnitebit fuiſ-ſe Prometheum, Qui vt ille de cœlo ignem, sic tibi ardentia et victura car-mina, ad perennitatem noſtram, ſeculiq; voluptatem, ſubripuerim.

V A L E.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

REGISTRVM

A B C D E F G H I K L M
N O P Q R S T V X Y Z
AA BB CC DD EE FF GG HH
II KK LL MM.

Omnes Sunt Bini.

B ij

Digitized by Google

CORYCIANORVM LIB. I.

EPIGRAMMATA.

DE EDITIONE

Digitized by Google

MARIANGELI ACCVRSII PROTREPTICO'N AD CORYCIVM.

BIBLIOTECA NAZ.

C ORYCII VATES, SACRO
QVI NVMINA DIVVM
C armine concelebrant, et grandi ſidere certant
C orycium donare ſenem, propiore feruntur
L aude animi ad ſuperos, ꝙ qui Phrygioſq; penates
& profugum Æneam felicibus intulit oris
I ndigetem poſt fata Iouem. quiq; inſerit aſtris
Æaciden, Ithacumq; viros, terriſq; videndos
L audator ſuperos diuino lumine monſtrat.
N am nec deiectos toties, vel nectare pulſos
V eridici vates ſimulant, aut turpe pudendę
S tigma notę, affectus varios, et crimen inurunt:
N ec quicꝙ in maius referunt, nec inania fingunt.
A ttamen (vſq; adeo ſtudijs ſua tempora præſunt)
H unc prohibet flammis pietas auguſta ſupremis:
I lium alij lacerum reparant, obelóq; perennem
R eddunt, pierijs ne deſint lumina Muſis.
A t vos, heu, vates, durum queis contigit æuum,

Digitized by Google

I nfelix iactura premit, famámq; petitam
C orycius cohibet, fructúmq; intercipit vndis.
& pateris vir magne tuis complectier vlnis,
I ndocilis, tantúmq; nefas, tantóq; labore
A rtifici cęlata manu, verum apta videri
Æ therijs ablapſa plagis, ſimulacra iacere?
D umq; times varij ſyncerus murmura vulgi,
C ongeſtos ſanctis certatim vatibus olim
D etrectas Coryci meritos formidine honores?
O bnixuſq; ſilenſq; moram trahis? aſpice quanta,
S i cadis ipse animo, pereant monumenta virorum.
O lim vipereis deceptę obnoxia culpę
F raudibus, æterna ſub nocte antiqua propago
D um premitur, vindex vaſti regnator olympi
I nduit ora hominis, ſontíq; ſalutifer orbi
P oſſe mori voluit, vetitum Dijs, hinc noua ſenſim
G ens ſeruata Deo, populo prælata priori,
I n facinus male ſana ruit, ſanctúmq; verendi
I uris iniqua modum temnit, crimenq; retrectat.
C ui metuens genitor, rurſum pietate ſecunda
D exter adeſt, et te nutantibus aſſore rebus

I mperat, Eia age, rumpe moras, cape iuſſa Tonantis
C ertior, inſtaura ſignis, et carmine firmo
R elligionis opus. tendat vox certa per omnes
T ot vatum terras, et inania tartara pulſet.
I uſſa canunt. Rudia ecce mihi ſeſe ora reſoluunt.
V nde inſueta dei libamina prima prophanum
F as inferre ſacris? ſublimia murmura vatum
H aurire? et Clius lætam contingere famam?
I ngenium cuius nunq̃ Peneïa Laurus,
A ut edera vlla nouam prætexit ſedula frontem,
I mperat, his trepida ora, et dura ſilentia rumpam.
E cquis Corycio meritis, ac ſupplice dextra
S anctior? intactęq́ melior quis munere mentis?
T empora cui comunt Nyſæi celſa Corymbi,
& qui longæuum facundo præterit ore
N eſtora, Mopſopij quod rorem fragrat Hymetti
& quem floriferis grauida dat harundine campis
E nna, rudimentis etiam præſignis, et ortu,
C orycium ſummo Cilicum ſe vertice tollit
A ntrum ingens, celebri qua currit in æquora fronte
T erra Aſiæ, Dijs digna domus, Dijs credita ſedes.
N atura eximius ſemper pubentibus herbis.

Digitized by Google

C ingitur ingreſſus, reſonant auiaria cantu,
P anditur et late campis Crocus, aurea cuius
L ingua triplex, vitrei dependent palmite fructus,
F œta arbor pomis felicibus omnia complet,
F ons illimis aquis, tranquillo flumine lambit
Æ ternum gramen, curaſq;, ac pectora mulcet.
N umen habet, tectiſq; locis, et deinge luco
Æ ra agitata ſonum reddunt, Q ualem edere terris
Æ thiopum, Noctu Satyri Panéſq; feruntur.
H oc antro omnipotens certo dedit ordine fati
C orycium prodire patrem, quem collibus altum
A xe ſub extremo, diuum domus, hoſpita Roma
G entibus excoluit, iuſtus qui numina firmet
T erna tribus ſtatuis, terris documenta daturus
E ſſe Deum, trina eſt rerum cui iuncta poteſtas,
A tq; eadem ſeiuncta tribus, velut aurea ſolis
Luminaq;, æternumq; iubar, cum prouida cernit
M ens hominis, Q uantum Rectoris numina præſtent
M etitur, mundiq; Deum, Dominumq; fatetur.
N os igitur populus voti reus, Omine tanto
F undamus penito de pectore vota precéſq;,
M agne Sator rerum felicia tempora dona.

Corycium, artificem, vates cœlo aſſere: Fauſtis
Sideribus latium vigeat, Romana propago,
Qua pure coleris, caſti referuntur honores,
Mole ſua victrix iterum rediuiua laboret.

Iani Vitalis Panhormitani.

Quiſquis viuere ſeculis
Poſt mortem Coryci magne ſequentibus
Eſt nixus, ſibi præmia
Præponit, melius cum ſibi temperat,
Cum virtus adamat decus
Plantis non trepidis, cum ſequitur bonos,
Cum multis colitur bonis,
Illum non Arabum ſilua procacium,
Medorumq; latet nemus,
Nouit conſilium præcipitis poli,
Et nouit Iouis ordinem,
Aſtrorumq; vices irreparabiles.
Namq; id Spiritus edocet,
Interpres ſuperum, lapſus ab inclyto
Lectorum agmine ſiderum.
Verum eſt, crede mihi, non facile omnibus
Clara acquirere nomina.

C

N am nunc vritur ille inuidia arida
Ɛ de me male dictitat,
N unc illum ſtimulis alter atrocibus
A ffligit, modus omnibus
I dem penè ſe habet, ſed tamen eſt ſibi
F amę quiſq; memor ſuę.
T u tantum Coryci viuere neſcius
F ama te procul eximis
F ortunę immemor altę, immemor omnium.
N on ſemper homini datur
(Q uod Dijs) viuere, nam ſubdola vita ſit,
N unc illi, aut alij, aut tibi
Q uam, qui ſunt miſeri, dulcior, omnibus
M eta vna atteritur, ſed hic
A nte illum, ante alium alter, varijs modis
V nam conſequimur necem.
T e vates numeris innumeris canunt,
Ɛ nomen tibi ſeduli
Extendunt, tibi non omnipotentia
Leges fata dabunt ſuas.
F ortunate Senex, ſed quid in abditis
T e condis tenebris piger?

Digitized by Google

Cum vatum prohibes viuere nomina,
Qui te concelebrant diu.
Aede ęde o populis quam facias nihil
Mortis perfida ſpicula,
Vnà ne pereant mille opera ardua,
Vita ne careant modi, at
Mortem præcipuum eſt nomine vincere.

Franciſcus Sperulus

Num te Pierijs ædidit in iugis
Num germania parens? lac heliconię
Infudere deę? nil tibi vt exteri eſt
Romanum Coryti decus
Te circumuolitant ſicut apes Thyma
Blando vere ſolent, ingenia, et lyrę,
Cultis hæc domus eſt vatibus aluear,
Hortuſq; ingenijs ſacer;
Non, certe, gelidus te Boreas tulit,
Aut certe Zephyrus nutrijt; altius
In pectus ſolidę fons Sapientię
Manauit nitidus tuum;
Felix, ſiue animi connumeras bona,
Seu cultum ingenui pectoris aſpicis,

Felix, ſi reputas parta bene horrea,
Et virtutis opes lucrum;
Felix ter, quater at, factus et amplius
Vatum carminibus, nam pietas tua
Dum poſcit lapidem numinibus dari,
Ars numen lapidi dedit
Oeſtro unde Auſonijs ingenijs dato,
Conſultum eſt, pietas vt tua, vt artifex,
Vſq; et viuat opus; Pierides enim
Cui longe abigunt minas,
Ergo quid latitant ſcripta perennia?
Cur non ora virum debita peruolant?
Quid famam retines? orbis et vltimi
Cui plaudunt procul hinc lares.

Siluius Laurelius

Iam luſtrum Coryti puto eſt, et vltra,
Quod tu treis ſtatuas tuas dicaſti
Sumptu diuite, nec minore cultu,
Ornarunt varie vndecunq; vates,
At tu ceu tibi, vatibuſq; tantis
Maligne inuideas, tot atq; tanta
Sinis carmina in angulis iacere.

Reiectos quaſi ſupplices libellos.
Ah factum male, factum ineleganter.
Quod te per ſtatuas tuas rogamus
Ne iam ne ſine tam diu neglecta
Iſta carmina in angulis iacere
Reiectos quaſi ſupplices libellos.

Lucius Gabriel Rubimontius.

Quid ceſſas Coryti iam in lucem tot dare vatum
Nomina? queis tantum tu modo nomen habes,
Forſitan expectas vti creſcant carmina, et illa
Cum creſcunt, creſcat ſic tua fama magis,
Erras, nam poſſunt bene creſcere carmina, verum
Maxima cum tua ſit, creſcere fama nequit.

Fauſtinus Buturinus Veronen.
Ad Io. Corytium.

Ductas marmore Coryti figuras,
Quas voto ſtatuiſti in æde ſacra,
Culto carmine iam diu poëtę
Laudarunt ſatis, et ſatis probarunt.
Nos Te, vt verſiculos ſimul coactos

V num in faſciculum, precamur, ædas.
O quales modulos imaginamur,
P er ora, et ſtrepitus virum vagari,
Q ui te, qui meritum tui laboris
Exornent ſpacio perennis æui,
Q uare poſt habita occupationę
H os nunc, eia agę quid moraris? ædę.
H inc abſit mora, cauſa differendi
A bs te ſit procul, et procul quod obſtat,
I d ſemper dubium eſt, quod eſt futurum.
L abuntur volucres dies, et Anni,
N ec quę tranſilijt redibit hora,
E n quantum precij paratur indę
C armen poſteritas habebit vſq;:
Q uo tecum ſtatuę, põema, et auctor,
T errarum celebrabitur per orbem.
H æc mens, his animus tibi ſit, vna
H æc cura, hoc ſtudium ſit, et voluntas:
N am quicquid reliqui eſt, relinquet olim
I llud Te Dominum. hoc ſemel receptum
N unq̃ deſeret, ędę, quid moraris?
I nunc eia agę, Q uid moraris? ædę.

Hierony. Ferrarius Serianus Ad Vates.

S i dolet extrema quiſq̃ ſe in parte locatum
S eq; doleï primo non poſitum eſſe loco
P rotinus é medio caput, ipso aut accipe fine
P agina principium Q uælibet eſſe poteſt.

I ani Vitalis Panhormitani.

Q uod lætum tibi, et omnibus pöetis,
Q uod felix Coryci, optimum, atq; fauſtum
C ædat temporibuſq;, ſæculiſq;
C unctis temporibuſq;, ſæculiſq;,
E n foras venit en nouus libellus,
L ibellus tuus ille delicatus,
S yncerissimus omnium librorum.
E n nullo minij tumet decore,
E t nullo aureus eſt ſuperbus auro
N on gemmis liber vndecunq; comptus
L ibros inter inambulat diſertos,
V erum multimoda eruditione
V erum floribus elegantiarum,
F ragrans relligione, et arte fragrans
L audes excitat vndiq; eruditis

D octiſq; ingenijs frequentiores
H æc ſunt flumina larga veſtra vates
H ic Permeſſus, et hortuli elegantes
M uſarum, hic penitus boni pöetę
I mbuti ætherio calore fiunt,
H inc hinc eſt furor optimis pöetis
H inc Tyrſos ſibi comparant pöetę
L audis, ingenij, eruditionis,
H inc centum citharaſq; laureaſq;
H inc eburnea plectra, plectra pulſant
Q uo velis adamante firmiora.
O felix Coryti, o libelle felix
F elix Anna auia, et Parens puella,
F elix Chriſte puer, Deus Deorum,
F elix artificis labor diſerti,
F elices quoq; tot boni pöetę.
& felicia ſęcla noſtra, ſęcla,
L audari quibus obtigit ſuperbe
T ot rebus ſimul, hinc, et hinc coactis
V nis numinibus trium Deorum.
I nunc crede fuiſſe ſęcla auorum
N atura, ingenio, arte doctiori,

N oſtris temporibus peritiora.
N imirum hic tuba maximi Maronis
I nflatur, lyra perſonat Horatij,
& centum numerantur hic Catulli,
& compti totidem meri Tibulli.
V t dicas merito reuixit ætas,
Æ tas priſtina, priſtini poëtæ
R euixere ſimul peritiores
A rtis ingenij, hic reuixit omnis
C andor, ſimplicitas vetuſtiorum,
& plectra et numeri diſertiores,
O qualem tibi gloriam, et Trophæum
Q uos faſces tibi Iane comparaſti,
N on vllis legionibus ſubactis,
N ullis vrbibus, hoſtibuſq; nullis
F ractis, et iuga ſub ſeuera miſſis,
S ed tantum pietate, ſanctitate,
T antum relligione, et æquitate,
T antum ſimplicitate, largitate,
F amam omnem ſuperas, et omne nomen
P ræclarum, omnia bella, magna, ſancta,
N on Germania te tulit Coryti

D

I llis in regionibus niuoſis
I nter barbariem rigentiorem
V erum ſidera læta , læta cœli
T e te Regia miſit é repoſtis
H uc ad nos regionibus Deorum .
H inc nobis ſuperos videre donas
Q uales coram oculis Dei videbas
Q uales credere poſſumus vigere ;
H æc hęc eſt pietas probata , et hæc eſt
P robata integritas viri probati
I foras liber , omnibus peritis
S yncæris , nitidis , decentibuſq;.
N on liber , ſed enim perenne numen
N on liber , ſed enim perenne Templum
T emplum purius omnium Deorum
A nnæq; , et Marię , Deiq; Ieſu
I foras liber , o liber Deorum
S yncærus , nitidus , decens , venuſtus
S implex , candidus , integer , diſertus ,
P lenus relligione , plenus omni
D octarum decore elegantiarum
O quas Corycioq; , vatibusq;

L ongas omnibus explicabis alas
L argas omnibus explicabis alas
A las ingenijq;, nominisq;;
F acunda hac ſuperum eruditione
A tq; his floribus elegantiarum.
I malas mala peſſimasq; in horas
H inc hinc inuidia inuida, et prophana
S ordens, dira, teterrima, arrogansq;
I procul, Sacer eſt liber Coryti
P robatiſſimus omnium librorum
C andidiſſimus omnium librorum
A tq; idem decus omnium librorum
A bi hinc peſſima peſſimas in horas
C ur hinc circumagitas, et hinc, et inde
L iuens peſtiferum excitas venenum
A bi hinc peſſima peſſimas in horas
N on vllis datur hic locus prophanis
N am tantum hic habitant boni poëtę
S acriq;, vnanimesq;, candidiq;.

.ICONES.

Bloſſius Palladius Romanus

Ut poſſes olim Ieſu optime maxime naſci,
Anna parens facta eſt virginis, illa Dei.

Marcus Antonius Caſanoua

Pierij vates, laudem ſi opera iſta merentur,
Praxiteli noſtro carmina pauca date.
Non placet hoc; noſtri pietas laudanda Coryti eſt;
Qui dicat hæc; niſi vos forſan vterq; mouet;
Debetis ſaltem Dijs carmina, ni quoq;, et iſtis
Illa datis, iam nos mollia ſaxa ſumus.

Idem

Non alium Coryti mallent ſe noſtra dicaſſe
Numina, non aliam ſe poliſſe manum.

Petrus Curſius

Dum petit ex vno ſuperos treis marmore duci
Corytius, Scalptor treis animat Superos
Nanq; ars quod nequijt, ſuperum fauor addidit arti;
Sic vno viuunt marmore tres Superi.

Idem

Alloquere, et caſtis precibus tria numina adora.
Audit opus; facient, ſi pia vota facis.

Digitized by Google

Hieronymus Angerianus

Quis dedit huic animam ſaxo? quis numina cœlo
Eripuit? terras et facit hæc colere,
Non manus artificis polit hoc opus, ipſa benigni
Coryty durum ſaxum animat pietas.

Ioannes Maria Cataneus

Tres Charites, Charis vna, vno tria numina ſaxo
Vnum numen; Amor trinus, et vnus Amor,
Ambiguum an ſculpti; certum eſt audire, precatus
Si caſto fueris pectore; vota feres.

Iacobus Sadoletus ad Corytium

Doctum, et nobile te ſimul coëgit,
Has Iane ingeny locare formas
Illa eſt Nobilitas, quod vnus audes
Noſtro æuo veteres referre vultus
At quod laudis, et artis eſt probandę
Hos ſi lux oculis det vlla noſtris
Credam ore haud alio nitere Diuos,

Cæſar Saccus

Anna fuit genitrix Marię, Maria inclyta virgo
Ediderat Chriſtum grande puerperium,
Hunc lætę aſpiciunt, has lætis rurſus ocellis

Digitized by Google

Atq; renidenti prouocat orę puer.
Tales Corytius duci de marmorę iuſſit
Sed mirę artificis ꝙ valuere manus
Humanos adeo didicit preſtringerę ſenſus
Vt quę ſunt Statuę corpora viua putes.

A delon

Diuinę archetypos, hoſpes, miracula prolis
Et natum, et matrem conſpicis, atq; auiam,
Myſtica naſcendi ſudit cunabula diuos
Aetherę mentis, quo ſtupet omne genus,
Sic Pario incluſit nunc hoc ſe marmorę, votum
Corycij inſpirans, artificiſq; manum;
Qui humanę potuit naturę vincerę vires,
Idem marmoribus, viuerę poſſę, dedit.

A delon

Hinc Anna, hinc Maria eſt, puer hic eſt magnus Ieſus
Hæc Auia, hæc Mater, natus hic omnipotens,
Quam bene ridenti arridet puero vtraq; læta
O' miram artificis dexteritatę manum
Aſpice quid poſſit pietas, ſpirantia ſigna

Corytius voto reddidit iſta ſuo
Hauſit enim illius mentem Deus, et dedit arti
Quod non humanę eſt, ſingeret artis, opus.

Adelon

Virgo parens, nec virgo parens, natuſq; nepoſq;
Idem qui cunctis eſt pater hic reſidet
Eſſe poteſt quicq; maius, te iudice, rerum?
Sunt hæc de cælo myſtica miſſa tibi.

Philippus Beroaldus Iunior

Vobis Corycius maxima numina
Has ponit ſtatuas, non ſibi flagitans
Ampli arbitria regni,
Maiorem aut titulum ambiens,
Nam quę veſtra homini ſancta dedit manus
Sat letum faciunt. Vos rogat vt diu
His quę poſſidet, vti
Et vita incolumi queat,
Audi ſacra cohors cælitum, et accipe
Quas fert Corycius ſuppliciter preces
Si æuum puriter egit,
Et ſi vos coluit pie.

Digitized by Google

Vincentius Pimpinellus.

Felix Corycius, felicia marmora, felix
  Sculptor, materies vatibus atq; labor.
Certatim docti vos cantauere poëtæ
  Et quamuis laudent ſingula, plura vacant.

P. Antonius Cippius

Mirari Statuas Coryti non deſinit vnquam
  Qui dextram artificis nouit, et inde tuam,
Nam ſua Praxitelem, Rhodios quoq; vincere tentat,
  Et tua Romanum cum pietate decus.

Andreas Fuluius

Miratur Genitrix natum, arridetq; nepoti
  Os auiæ, plaudens ſpectat vtranq; puer,
Quam bene tres vno ſpirantes marmore diuos
  Artificis miræ diſpoſuere manus,
Author, marmor, opus, certant, me iudice marmor
  Author, opus laudem promeruere parem.

Corradus de Graſſis

Aſpice trina ſub hoc niteant vt numina ſaxo
  Virginis Anna parens, Virgo Deusq; ſimul
Dic age cur fari, cur hæc ſpectare videntur?
  Artificis dedit hæc viuere docta manus,

Felix Corycius, felix quoq; numen, et ipſe
  Sculptor, perpetuo quos pia tura manent.

Marcus Caballus

Fallor, an hoc ſacro latitant in marmore Diui?
  An parius docta ſpirat ab arte lapis,
Viuit opus, neq; enim fallunt pia numina, cœlo
  Eduxit Superos Coryci pietas.

Franciſcus Sperulus

Numina vel terris voluere in marmore cerni
  Aut ne cernantur marmor in aſtra trahent.

Petraſancta

Corycius ſimulacra Deum de marmore iuſſit,
  At Sanſouinus numina vera dedit,
Nec mirum eſt, quoniam formas rerumq;, deumq;
  Natura in rebus ſedula diſpoſuit,
Ergo dum viuos tentat tria numina, vultus,
  Detexit Sculptor non ſimulauit opus.

Cæſar Saccus

Anna parit Mariam, Maria de Virgine Chriſtus
  Humano generi naſcitur auxilium,
Vnde ambę in puerum, contra puer inijcit ora?
  Vnde hæc lætitiam viuida ſigna gerunt?

E

22

An manus artificis uicit, naturáq; ceſſit?
An quia Corytij Dij ſimulacra iuuant?
Non eſt marmoreum corpus, ſi tangere tentas
Molleſcent digitis candida membra tuis.

Antonius Lælius.

O lim homines ab dijs mirere in marmora verſos
In lapidem uertit numina Sanſouius.

Idem.

Numina Corytij pietas deduxit olympo
Fecit Sanſouius non faciebat opus.

Idem

Dic Coryti effœtum quis nam reuocauit in orbem
Numina? num rurſum cœli adaperta uia eſt?
Nam quę ſe dudum ſupera ad conuexa tulerunt,
Vſurpanda tuis reddita ſunt oculis.
Aut habitat rurſus terras, hominemq; fatetur
Aut Deus ipſe ſibi hanc ſtatuam ſtatuit.

Angelus Colotius.

Miramur gelida religatum rupe Prometheum
Præbere æterno pectora Vulturio
Ille hominem finxit, Sed quæ tormenta meretur
Qui Diuorum animas intulit huic lapidi?

Fabij Agathidij Vigilis Spoletini
ad Ianum Corycium
CRITICI
Urbanius Carmen.

Cum pridem poſita nouus ſenecta
Infans creſceret annus, inter almi
Veris delicias, ſacroſq; honores,
& mitis, Zephyros reflaret aura,
Certabant calathis leues Napeę
Flores adgerere, atq; olente aceruo
Cunas ſpargere uagientis anni.
Certabant Dryades, uirente ſilua.
Necnon capripedum ſalax caterua,
Siluani, Satyriq; prurientes,
Quos attraxerat huc, odor Dearum,
Ludebant Thiaſis vagi, et choreis.
& ſe blanda animantibus, Dione,
Satiſq; inſinuarat, & canoro
Aueis gutture, Muſa ſuſcitabat,
Luſu lętitiaq;, Agri, vię, Amnes,
Siluę, omnis regio, ſinuſq;, et altis
Pulſatum mare plauſibus, fremebant.

H oc tu temporè, et hoc fauorè cæli,
E xciſti Coryti bonos pöetas:
T uum qui facerent perennè marmor.
A t nunc, quando Hyperionis feri eſtus
Ɛxcurunt ſata: Torriduſq; Cancer
A ſſatus, valido crematur igni,
I nſtat ſirius: Arboreſq;, et herbę, et
V itę quot vegeta fruuntur aura,
A fflatum rabidi pauent Leonis:
M e notum male, peſſimum pöetem,
I nter rauciſonas vocas cicadas,
I nter vepriuagas cies rubetas.
S cis quo tempore? Cum nouem ſorores,
V atum mentibus vſq; deſtitutis,
P yrenen remeant meridiatum.
L uciſq; et ſecubus repoſtus Euan,
I nfundentè merum perennè Fauno,
P ro Thyrſo pateram manu coërcet.
N ec voce ex adytis reuulſus vlla,
D elphis, in penitiſſimo receſſu,
P ro lyra Clarius tenet Flabellum.
D iuorumq; fauore deſtituti,

Digitized by Google

Soluto velut, æſtibus cerebro,
Nil præter maniam habent pöetę.
Hoc me tempore tu, negante cœlo,
Reclamante licentius Minerua:
Iane, ad officium vocas canendi.
Vt circum reſonantibus Cicadis,
Cum meſſore canam ſiticuloſo,
& ſim Democriti merus pöeta.
Belle, quando ita ſorte comparatum eſt,
Vt felicibus omnia examuſſim,
In fauſtis, eadem ſiniſtra cedant.
Quid mali poterant boni pöetę,
Cum Pęan, Cypris, Euius, Camœnę,
Non vatum modo corda, ſed volucrum
Vernis flatibus ora concitabant?
Tum me ad carmina Iane, tum citares,
Cum verſus, oculis, et ore toto,
Atq; è naribus, et foratu ab omni,
Diuum numine, vatibus fluebant.
Quid iam, quid potero, malus pöeta,
Cum Muſę redeunt meridiatum,
Pro Thyrſo pateram quatit Lyæus,

P hœbus pro cithara tenet flabellum ?
A n me inter Bauios , et infaceti
A nnales voluiſſi , libroſq; Meui ,
V el ſi ſordidius poteſt quid eſſe ,
Explodi cupis , et ciere coruos ?
A t tu ſæpe iteras , Nihil pericli eſt .
N on eſt quod mihi blandiare : noui
V iros boſce : criſinq; , et inſolenteis
S annas · letiferoſq; in vrbe ronchos .
Q ui poſtq̃ olfacient meas Camœnas :
S eu nugas (nihil eſt enim camœnę)
C oncurrent : et ego inuenuſtus , horum
T ortis ric̃tibus vſq; ſauciabor .
A Elutúm repetis , nihil pericli eſt .
C erte noui ego me , et meum periclum .
A ccurrent triuijs , et vrbe tota ,
T urmatim , ſimul inuehentur : et mi
N aſis excidialibus, minutim ,
C aua, et non caua, corporis laceſſent .
A rreptumq; proboſcide, atq; in aſtra
E xcuſſum, excipient ſago pöetam ,
& factum bene , ſibilis probabunt .

Num tibi iſta timoris, et pericli,
Nil habere videntur? at faba iſtæc
In me cuditur, at mihi uerendum eſt.
Pergis uero iterare, nil pericli eſt.
Atq; vrges, meritis tuis ſubactum,
Quàm ſi threicia domes bipenni.
Quod si tam miſere hoc cupis, rogasq;,
Et ſi tantopere petis, premisq;,
Geratur tibi mos, meo pericło.
Decretum, poſito procul timore,
Dum tibi do operam, nihil uereri
Et, ſi me critici petant ſurentes,
Si naſo feriant grauedinoſo,
Si rictu lanient, Nihil uereri.
Quin ut longe opulentius, mei in te
Sumas indicium, patensq; amoris,
Quàm sim, cerne; animoſus, et minantis
Fortunę immemor, ut tibi obſecundem.
Dicam quod minime, puto, extimabis,
Et mirabere, quo ſcias amicum
Pro te nil ſugere vltimi pericli.
Si quotquot Critici per vrbis amplę

Digitized by Google

Verſantur ſpatia : vndiq; á plateis
Exciti : ab triuijs, ab Angiportis,
Secretiſq; ſuburbijs, agriſq;,
Cum ſupercilio grauedinoſo,
Cum roncho, exitialibuſq; ſannis,
Veſanáq; cohorte ſibilorum,
Seu quit peſtiferum magis quid eſſe,
In me conueniant : petant'q; me vnum,
Dum tibi do operam, nihil verebor.
Si naſos tulerint ſimul trabales :
Et mi per caua corporis, quouſq;
Sidant in penitiſſimis medullis,
Naſos inſinuauerint trabales :
Dum tibi do operam : nihil verebor.
Quod ſi Mulciberi ars, manuſ ue Brontę,
Sit conflare potis tot vna naſos,
Ex multis vti millibus ſit vnus,
Qui mihi inſinuetur ad medullas :
Dum tibi obſequar, haud pili æſtimabo.
Quare iam vigile ab tuo (fatendum)
Malo vate ſed obſequente amico,
Deſpecta rabie feri Leonis,

Neglectis Corycii, furente turba,
Contempto quoque Numinum receſſu,
Expecta, haud lepidum nitensue carmen,
Quod turbę placeat diſertiorum,
Sed quale eſſe poteſt neceſſitatis,
Cuſum incude rudi, tuóque iuſſu,
Per uim, tempore non ſuo, explicatum.
Quod tamen tabula in tua repones,
Bonis forte pediſſequum pöetis.
Si non arte, nec elegante cultu,
At certe officio, atque amore dignum,
Tuum quo clueat perenne marmor.

Camillus Porcius

Auguſtam dum forte locat Corycius aram,
Nuncupat et multa plurima uota prece,
Certatum eſt cœlo et numeris, par debita utrisque
Gloria, nec laudis plusue minusue fuit,
Nempe pio artifici diuos dum é marmore ducit,
Illabique facit ſenſim animam lapidi,
Dij mentemque, manuſque, et cœlum oculoſque dederunt,
Atque ideo hæc cœlo numina lapſa putes.
At vates Dijs orſa iuuantibus, ore Deorum

Neſcio quid maius intonuere homine,
Felix Corycius, neq; enim minus erigit aſtris
Ipſe ſibi hoc templo, q̃ ſuperis ſtatuas.

Petrus Bembus

Sancta quibus propriam poſuit Corycius aram
Numina, perpetuoſq; arę ſacrauit honores,
Humani columen generis diuina puella
Ipſe ſibi legit ſummi quam rector olympi.
Et tu diuinę genitrix auguſta puellę
Felix ſorte tua, felix nata, atq; nepote,
Aethereiq; puer magnum patris incrementum,
Arte boni quos egregia caloq; Sauini
Spectari, et Pario ſpirare in marmore fecit,
Hac nos pro pietate, illi pro munere tali
Reddite quę poſco, mea ne ſint irrita uota.
Vt quos longa dies miſeris mortalibus olim
Aduectat uarios ſenio ueniente labores,
Aegrum animum, et ſegnes effœto corpore ſenſus,
Inq; ſolum pronos vultus, nixiſq; bacillum
Poplitibus, tardoſq; gradus, tremebundaq; membra,
Tum crebras lachrymis cauſas, et diu a ſuorum
Funera, et euerſos mutata ſorte penates,

Quæq; alia ex alijs paſsim mala conſternatas
Impleruntt terras cupidi poſt furta Promethei,
Horum ille immunis, totos centum expleat annos,
A uſpicio ueſtro ſuperi, ueſtróq; fauore,
Integer ut nunc eſt, nec longæ damna ſenectæ
Sentiat, et carus patriæ, iucundus amicis,
Diues opum, Roma incolumi latióq; fruatur.

Fabius Uigil

Iſte, vbi uiua micant Pueri locus, ora Tonantis,
& gaudet fœta virgine, Mater anus.
Humanis ſuperos oculis dedit vſurpandos,
Quales ætherij ferme habet Aula Poli.
Porrò, Aliud, poſt fata, Nihil certe, eſſe beatum eſt,
Quàm diuum Specie, Numinibusq; frui.
Quæ quoniam in terris præſtat miracula marmor,
Nil eſt cur ſapiens optet, ut ante, mori.
Viuite felices igitur per longa Pöetæ
Secula. Læti agitis viui, ut in Elyſijs.
Me (licet obtingat Pylij quoq; Neſtoris ætas)
Præreptum immiti ſorte perire querar.

Bloſſius Palladius

Uatibus an Coryti debes magis, an tibi vates

A lterutri alteruter debet , uterq; Deis .

Baptiſta Caſalius

H ærenti artifici quo numina redderet ore ,
A rchetypum formę viſa dedere ſuę .
H inc ꝙ pene puer ludit , ꝙ mater adorat ,
Q uod ſtupet in partu cruda ſenecta nouo
A rs pariter uerum , mentemq; imitata Coryti eſt .
N umen habent pietas , artificisq; manus .

Idem

I ncertum uiuat lapis , an ne in imagine ludat ,
& ſiue hunc fari , ſiue tacere putes .
V iuit , et eludit pariter , dum uiuere reris .
E ſt lapis , utq; loqui marmora rere , tacent .

Idem

E licuiſſe Iouem fertur Numa carmine , diuos
C armine Corycius elicit , arte faber .

Idem

Corycius , vates , ars , Aram , carmina , Diuos ,
D at , ludit , fingit , ſumptibus , ore , manu .

Sauoia

M ortales lepidi , et boni pöetę ,
Q ui dulces cithara ſonos cietis ,

& tanto decoratis iſta uerſu,
Sacra Numina, vos, Corytiumq;,
Qui tanto decorauit iſta ſumptu,
Dij uos quæſo beent boni pöete
& te culte opifex, et artis altę,
Qui tanto decoraris iſta cultu,
Dij uobis bona dent boni pöetę,
Sculptoriq; bono, Corytioq;,
Qui tanto decoraſtis iſta cultu.
Nam ſi ſint mihi linguę, et ora centum,
Si uox ferrea, et hinc ſonem Maronem,
Hinc alto Cicerone contumeſcam,
Non laudem ſatis hos bonos pöetas,
Sculptoremq; bonum Corytiumq;.
Viuant quæſo diu, Corytius q;,
& Sculptor bonus, et boni Pöetę.

Idem

Corytius locat, Andreas facit, ornat Apollo,
Tres treis condecorant ſumptibus, arte, lyra.

Fabius Vigil Spoletinus

Palladium cælo lapſum male luſa uetuſtas
Motare atq; haſtam credidit, atq; oculos.

Tu nobis tria ſigna, hominum Iane arte paraſti,
Quę motari, etiam verba referre putes.
Illud, et Ili arce, et cuſtodibus adſeruatum,
Tydidę patuit fraudibus, atq; Ithaci,
At tua diuino Coryti defenſa fauore,
Nullius poterunt ſigna patere dolis.
Adde, ꝙ et vatum ſimulacris gloria parta eſt
Carmine, quam poſsit nulla abolere dies.
Quantum igitur tibi debemus, qui falſa priorum
Vicisti ueris numina Numinibus.

Fauonius Vergerius

Quo ſint cœleſtes vultu, quo munere diui
Lætentur, ſatis hoc marmor, et ara docet.

Idem

Quisquis adis, ſacraſq; aras, ſanctumq; ſacellum
Et miris oculos paſcis imaginibus,
Expectare potes magni hinc reſponſa Tonantis,
Nam cur tam pulchro negligat ore loqui?

Idem

Marmora Phidiaco non conceſſura labori,
Artificis ſpectes ſi ingenium, atq; manus
Corycius, quo non pietate inſignior alter,

Digitized by Google

Et qui præcipue nil niſi ſacra colit;
Dedicat hæc, mentemq́ ſimul, tibi ſancte Deorum,
Dignum præſidijs munus utrunq́ tuis.

Ægidius Gallus ad Corytium

Inuentum eſt tibi, ſculptori eſt induſtria, cœlo
Gratia, uerum ambo hæc ſunt famulata tibi.

Idem

Sculptori niſi uera contuliſſet
Impreſſum Coryti fides amorem,
Gnatum, Matrem, Auiamq́, quo frequentant,
Sculptor non potuiſſet ipſe, uero
Gnatum, Matrem, Auiam hic referre vultu.

Idem

Spes, Amor, ipſa Fides, Auia eſt hic, Mater et infans,
Matris Amor, Gnati eſt Spes, Auiæq́ Fides.
Fixa animo Coryti inuenies, quę hac ſede locantur,
Spem, fidem, amorem, Auiam, Matrem, etiam puerum.

P. Curſius

Unus Corycius, tholo ſub vno
Tres tribus ſtatuas Deis dicauit,
Uno et marmore ſic poliuit vnus,
Ut ſpirare animas trium deorum

Cernas marmore mollius ſub vno ·
Lapis Corycius, manuſq; certant,
Candore; et pietate, et arte cœli,
Ceu ſol irradiat lapis tuentes,
Vinos per Corytum Deos tuemur,
Saxa Sanſouy manu loquuntur,
Tam rara eſt pietas, color, manuſq; ·
Certant hic etiam ſacri Pöetę,
Non cœlo, aut lapidis colore rari,
Certant ætherię calore mentis,
Certant muneribus perennis æui,
Vt quę marmora non perennis æui
Erant munera, longius per æuum,
Annorum et ſeriem omnium, per omnes
Terras, ora per omnium virorum,
Tres unos Superos locent uidendos,
Tres unos ſuperos dicent colendos ·

Troianus ad Virginem

Zacharię aut iterum nata es de ſemine ſancto,
Aut ſemen ſanctum vincitur arte viri ·

Adelon

Pulchra auia eſt, auiáq; Parens formoſior, at Tu

Digitized by Google

Pulchrior inſigni blande parente Puer.

Thamyras

Treis facies, totidem ſtatuas, tria ſigna recepit
Marmor, et incluſus Spiritus vnus ineſt,
Vt geminę arrident, puer ut blanditur utriſq;,
Ora etiam, accedas ſi prope, ſemper hiant,
Audiri haud dubitet, quiſquis prece caſtus adibit,
A cœlo elicuit numina Corycius.

Ad Corycij Columnam Ode Monocolos:

Bloſſius

Quę templi medium nixa tenes locum,
Sacroſancta Columna, hoſpitium Deum,
Vatum materies, artificum labor,
Spes certiſſima mortalibus, ac ſalus,
Lapſam te ſupero credere fas polo eſt,
Cuſamq; ethere in alto manibus Deum,
Non hic de latijs montibus erutam,
Aut cœlo effigiatam, aut hominum manu.
Nam cur ſint ſuperi expertia numinis
Saxa hæc, quę ſuperum dant tria numina,
Quę numen ſuperum vatibus ingerunt,
& caſtas hominum tam eliciunt preces?

Digitized by Google

N on ſunt crede Deum expertia numinis ,
Quę vates adigunt tam bene dicere ,
S calptorem faciunt tam bene ſcalpere ,
P ictoremq; docent tam bene pingere ,
S alue augusta Columna , hoſpitium Deum ,
V atum materies , artificum labor ,
S pes certiſſima mortalibus , ac ſalus .
O ter fauſta Columna , hoſpitium poli ,
V erorumq; Deum , non ueteris Iouis ,
A ut priſcę Cybeles , aut Cythereię
A ſt Annę , aſt Marię , aſt ueri adytum Dei ,
T u q̃q̃ lapide es tota Tyburtio ,
& tantum ſtatuis luna micat tuis ,
S ic ſelicior es tu , atq; beatior ,
H oc cultu , his numeris , his ſuperis potens ,
Q uàm ſi uel Phrygium marmor, et Aphricum ,
M endaces veterum duxeris in Deos ,
S ic ſelicior inquam , atq; beatior ,
Q uàm ſi mole Rhodos protumeat tua .
E ſcumue Iouem , ſtructaue cornuum ;
& quodcunq; vetus fama tulit , feras ,
N am prӕter quod et heic ars , lapis , enitent ,

Digitized by Google

H æc vatum altiloquis dicta cluent ſonis.
D iuos illa malos, iſta bonos ferunt.
I llic materies, hic pietas nitet.
H æc ſunt, hæc monumenta, ó ueteres bona,
H æc ſunt optima opima, haud ea ſanguine
V eſtro, atq; hoſtium adepta, inq; feretrij
T emplo appenſa Iouis, heic melior locus
F igendis ſpolijs, atq; tabellulis
V oti compotibus, totq; epigrammatis
D octorum pia, quę concinunt Chelys.
T u uero Coryti qui ingenia et, manus,
V atumq;, artificumq; elicuiſti, et has
T am claras ſtatuas munere das tuo,
D ij te perpetuo munere ſoſpitent.
S ic tu ut tu meritus, ſæcla perennia
V iuas incolumis. tum ſenio leui
V incas Neſtora, quem et conſilio preis,
S ic caſtę huc hominum de te habeant preces.
Fabius Vigil Spolet. In eandem
D um poſitis Abyla, et Calpe, Tirynthius, Oeten
E t Tarteſſiaco littore, lætus adit.
O blata eſt oculis, Septem tranſuecta Triones,

Æternum Coryti celſa Columna decus ,
Atq;, en, inquit, adhuc ſupereſt, quo meta laborum
Irrita , ſitq; nouis fama petenda malis .
Exhauſtis grauior , ſupereſt ærumna , columnis
Aſtra ſuper tendens , cedat ut iſta meis .
Cui trinum Coryti numen , fuge , et acta furore
Conde iterum Oetæo uiſcera toſta rogo .
Vnus te noſtrum , Telis Ruit , Exuit Aris ,
Idem alios cœli truſit ab arce Deos .
Quinam igitur tibi tres cedent , quorum unius armis
In Barathrum, cum Dijs, Tartaráq; ima ruis ?

Io. Baptiſta Sanga Romanus

Felix conſilio Coricius pio
Felixq; ingenio , qui bona nouerit
Terris mox peritura ,
In cœleſtia vertere ,
Nam quas Cœlicolis effigies locat ,
Nunq̃ tempus edax exitio dabit ,
Diui nec patientur
Labi munera , quę ijs dedit ,
Felix , recto animo , quę peperit bona ,
Expendit melius , non auidas manus

Digitized by Google

H æredis cupientis
I mplens, ſed ſatagens ſui.
A t uos queis ſuperum larga dedit manus
T ot rerum cumulos, diſcite ſic opes
D iſpenſare, piamq́
M entem Coryty ſequi,
S eu vultis ſtatuas ponere, ſeu iuuat
A ras, exiguum ſiue ſacellulum.
N am Dijs, pectore puro,
Q uodcunq́ obtuleris, placet.

Carolus Mazzeus

I liacos Latio uexit qui claſſe penates
Æ neam cecinit Vergiliana Chelys
Q ui uoto huc ſuperos vexit bona numina nobis,
C orycium vatum concinit omne ſophos.
N am maior pietas maiora hæc numina vexit.
I ure canant plures Corytium ergo fides.

Idem

Subſtulit Andreę virtus, ſub Iudice quicquid
I nter Praxitelem eſt, Phidiacamq́ manum.

Ioannes Muzzarellus Mantuanus

Vel non ſunt ſuperi (ſi fas eſt credere) uel ſi

A2.

Sunt ſuperi, his certe ſunt ſimiles ſuperis.

Idem

Hic ſuperum duxit uiuos de marmore vultus,
Artificis ſaxum docta animare manus.
Aſt probitas Coryti, et mens recta; aſſuetáq; cœlo
Hos ueros fecit marmor habere Deos.

Ianus Vitalis Panhormitanus.

Quis neget ad priſcum Romam rediſſe nitorem?
Quandoquidem priſci cuncta nitoris habet,
En Phidiam, atq; Numam, et præclaros ecce Marones,
Arte, animóq; pio. carminibúsq; pijs,
Hi tribus his ſtatuis dant omnes uiuere ſenſus,
Tresq; vno includunt corpore treis animas,
Quinetiam ſi cuncta hoſpes mirere, loquuntur
Nam, quicquid vates tot, cecinere, canunt.

Iulianus Princiuallus Camers

Deſcendere polo tria numina marmor in vnum.
Hæc ſtatio ætheria ſede probata magis,
Blanditur puero ſubridens molliter Anna.
Quis non blandiſono dicat hiare ſono?
E gremio ad Mariam reſupino flectitur ore
Chriſtus, et affectu ſuſpicit ora pio

N onne vides Mariæ intento ſua gaudia vultu
D um ſpectat lætis pignora cara oculis?
N on hominum manibus, non ſunt hæc arte parata,
C rede mihi uerum marmora numen habent.
V iuida iam celebris ſileant armenta Myronis,
L yſippi, Alcides, iam taceatur opus,
P raxitelis taceat Veneris miracula fama,
N ec vaga Phidiacum nobile iactet ebur.
L aocoontis opus, felix et gloria cedat,
& Polycletea ſigna peracta manu.
I llis ampla fuit laus olim effingere corpus,
M armore in hoc animus fingitur, arte noua.

Io. Baptiſta Cataneus Imolen.

A ſpice Corycio uotum ſoluente triforme,
V iuida cælicolis ſigna dicata tribus,
O quàm virgineos referunt pia marmora vultus,
Q uàm ueros habitus nobile uincit opus.
L aocoontei artifices ſcalpſere figuras,
A ut is, qui antiquæ non minus artis habet.

P. Herſilius

Cum tulerit cœlo nullus tot numina cælo,
Q uis neget Andreæ numen habere manus?

Digitized by Google

Nicolaus Cruciger Patau.

A rs artem hic, ſeſe uicit natura, loquentem
C um ſilicem effinxit Praxitelea manus.
Q uin licet obſtupeas apices, et numina cœli
Prima ſub hoc ſaxo se uoluiſſe coli.
N am puer hic hilari qui fronte receptat aniles
B landicias auię, dulce parentis onus,
E ſt faber, et rerum dominus, faber ætheris, orci
R ex, homo matre ſatus virgine, patre Deus.
C rediderim hunc Coryti prece ſe exhibuiſſe uidendum
S culptori, matris qualis alumnus erat
S ic nihil a vero diſtant pia numina, fictis
T am uiuę tribus his gratia frontis ineſt.
Q uàm bene germanę germen probitatis, in vſus
D iſpenſat ſanctos, quas cumulauit opes.

Hieronymus Laurelius

S olo uno inſculpſit Sculptor tria numina ſaxo.
C orytij pietas et facit, atq; animat.

Siluius Laurelius

I pſa uel hæc ſe ſcire negent ſimulacra, probandus
S culptor ne, an vates, Corytius ne magis.

Idem

Corytij mens, Sanſouini ars, carmina vatum,
Signa iſtæc adigunt uiuere, muta loqui.

Idem

Sculptoremq; datoremq;, et laudare poetas
Qui volet, addat humo puluerem, aquasq; mari.
Rurſus qui merita defraudet laude merentes
Auferat hic terris puluerem, aquasq; mari.

Idem

Praxiteles, noſtro ſi clarior arte fuiſſet,
Noſter Praxitele maior erat numeris.
At quid Praxiteles iuris ſibi uendicet, heic iam
Arte ubi Praxiteles vincitur et numeris?

Io. Antonius Arcas

Quid ſi Deucalion lapides animauit? habemus
Qui lapides faciat uiuere, et eſſe Deos,
Dic quem? Sanſuinum. docuit ne hunc forſan Homerus?
Quid, ſuperum potius credo adyſſe domos,
Isq; illic Diuum formas furatus, et ipſam
Naturam, hoc ſecum fœdus ab axe tulit.
Scalpere nequa Deos poſthac manus audeat vllos.
Nanq; hæc Sanſouio cura relicta fuit.

Franciſcus Sperulus

Corytij pietas, doctiq; induſtria fabri,
Dum certant aram fecerit vtra ſuam,
Numina præueniunt, pulchrum ó certamen, Olympo
Elicere in lapidem quod potuit ſuperos.

Idem

Ex lapide humanę quę gloria ſurgeret arti?
Hanc ni Corycij præriperet pietas?

Idem

Laus, ni tentaſſet ſuperos, non rarior arti,
Nunc cœlum cælo uim tribuiſſe putant.

Idem

Unum, et mortalem ſi non impune Prometheus,
Qui tria nunc finxit numina tutus erit?

Idem

Ni parium é cœlo ſubierunt numina marmor,
E' pario cœlum marmore nunc ſubeant,

Idem

Eia agite huc reges cum munere rurſus Eoi.
(Marmora ni fallant) natus in urbe Deus.

Idem

Pectora dura fidem tandem hinc haurite, negatis?

Digitized by Google

Numinibus ſpirant marmora, iam'ne ſatis?

Capella

Viuida quę pario ſpirant in marmore ſigna,
Hæc tibi Corycius munera Chryſte dicat.
Quod precor, ut quorum effigies nunc viuus adorat
Poſt obitus videat numina vera ſuos.

Io. Benedictus Annius Viterb.

Spirans dum cupio uidere numen,
Plenum Relligionis hinc, et inde,
Hoc ſaxum repeto elegans, politum,
Quo nil candidius, uenuſtiuſq;
Spectator uenias, ſtatim probabis.
O' q̃ eſt ſumptibus executus amplis,
Quicquid Corycius ſacro dicauit,
At Scalptor fuit ille tam peritus,
Quod nullo meruit perire ſęclo,
Nimirum ſupera uel arte uenit,
Hunc uel artificem dedit uetuſtas,
Per quem treis ſtatuas habes in vnum,
In quibus nihil eſt quod arte deſit,
Sunt uiuę, faciles, amore plenę,
Plenę relligionis hinc et inde.

M. Ant. Piſaurius Venetus

Phœbeo multum clara eſt Rhodos alta Coloſſo.
Clarior his tamen eſt Roma Deum ſtatuis.

Idem

Quis dedit hæc ſimulacra? bonus Corycius, at quis
Finxit? Praxiteles, Quinam animant? Superi.

Alexander Alexandrinus Ro.

Deucalion humeris ueras in Corpore formas
Duxit, et hæc docuit membra mouere Themis.
Sic ſcalptor treis has duxit de marmore formas
Corycij probitas ſaxa mouere iubet.
Clarior Andreas illo eſt, quia terq; quaterq;
Marmora viua facit, fecit at ille ſemel.

Idem

Dogmata Pythagoræ ni ſint ludibria nobis,
Artificem Phidiæ credo habuiſſe animam.

Idem

Numina, tres ſuperos ornant, tria, Iuno, Minerua,
Cypria, diuitijs, carminibus, ſpecie.

Io. Antonius Arcas

Ingrederis qui templa, prius luſtralibus vndis
Spargere, dein genibus noſtra ſacella premas,

Digitized by Google

Atq; hic uoce pia ſupplex pia concipe uota,
Quę uenient uotis uberiora tuis.
Admoueas oculos, uotis promittere factis,
Neſcio quam, cernes hoc tibi marmor opem.
Quid miraris? ineſt numen, quod candida ſimplex,
Firmáq; Corycij fecit ineſſe fides.
Fama quoq; artificem celebrat, nam (uera fatebor)
Marmora non poſſum dicere, nolo Deos.
Accipiunt reddúntq; auras, ſi lumina figis,
Dices; ſi digitos, liuida uena ſalit.
Mox animum admoueas, o mira ars, inuida mensq;,
O cœlum artificis nobile, docta manus,
Sit licet in puero facies puerilis, ab illa
Manat maieſtas dia, ſeuera, grauis.
Vix matrem profert, penetrale ſatebere cœli
Quærere, quo paſcet grandia corda cibo.
Et licet exultet matriq; auiæq;, videbis
Dicere pro nobis ſe uoluiſſe mori.
Illiusq; manus uolucri colludit, in illa
Eſt tamen ut credas ſceptra manere poli.
Deniq; ſpirantem ſi contemplabere totum,
Chriſtus iam dices eſt Deus, eſt et homo.

Idem

N ulla manus cœlo felicius auſa uidetur
Quam Polyclete tua,
T e duce nam potuit cælari ars arte, Canonq;
A rtis in arte dari,
A rtifices à quo didicere homineſq;, hominumq;
F ingere pene animos
S i tamen huc uertes oculos, clamabis, ut iſtud
M e ſuperauit opus,
N on hic arte noua cęlata ars arte uidetur
S ed ſuperata magis,
N on hinc artifices, mortalia corpora, diſcunt
S ed ſimulacra Deum.

Idem

Cecropia Phidias cęlauit in arce Mineruam
Ægidáq; inſcripſit nomine deinde ſuo
A tq; ita complicuit, q̄ ni prius omne periret,
I llud opus poſſet nulla abolere manus,
H æc tria Corycius poſuit ſimulacra, et in illis
I nſertum nomen cernitur eſſe ſuum.
N on aliquis ſcripſit Phidias, ſed Apollo ſonoro
C armine, quod poterit nulla abolere dies.

Dumq; hæc uertentur ſimulacra in nil, morietur
Nomen Corytij, Corytijq; fides.

Hector Fliſcus

Ut Paris inſpexit tria numina, poſſet ut apte
Noſcere ſit qualis, quantáue forma Deum,
Sic treis artificem Diuos uidiſſe, et ab alto
Illorum Archetypos præripuiſſe puto.

Philippus Antonius

Quis parui faciem dic Iouis artifex
Scalpſit Palladij numinis alite,
Annéq;, et Mariæ, Mys ne rogo an Scopas
Vno tergeminos marmore protulit?
Elæus ſileat, nec Gnidius labor
Certet, Thuſca manus doctior, exprimit
Luſus non tacita numen imagine.
Miris cuncta modis lege nitent ſua.
Parcendum eſt oculis, affuit, affuit
Induſitq; operi ſe Deus, hinc uias
Ignotas ſubiens, artificis manu
Manſueuit docilis uena Ligustica.
Felix cui meritum longa laboribus,
Spondet fama decus, tu quoq; Coryci

Amplis macte opibus, quas pius in deos
Promis, te ſuperis hæc pietas tua
Olim reddet, honos nunc manet, almáq;
Sublimi gradiens uertice gloria.

Æſchines Hiſpellas

Artificis mirer ne manus, mirer ne Coryti
Mentem, ſeu mirer marmora uiua, magis?
Mirum eſt ſidereo elicuit ꝙ numina cœlo
Quodq; iterum naſci cauſa ſit ille Deum,
Quodq; iterum pariat virgo, ꝙq; Anna nepote
Gaudeat, et ſoſpes nata ſit, atq; nepos,
Miráq; mens Coryti eſt ſi candida marmora, ueros
(Suſpicienda fides) hæc facit eſſe Deos.
Mirum hoc, atq; illud, fas eſt miremur utrumq;.
& mentem atq; manum Coryti et artificis.

Felix Hiſpellas

Dum uictura ſua componit marmora mente
Scalptor, eum dicunt conſuluiſſe Iouem.
Conſule Corytium reſpondit Iuppiter, inde
Effinges ueris numina imaginibus
Conſuluit Sculptor, duriſſima marmora mollit
Effingitq; ſua numina uiua manu.

Digitized by Google

Ergo Iouis monitu uiuent hæc ſaxa, Coryti
Conſilio, ingenioq; atq; manu artificis.

Fauſtus Capiferreus Ro.

Virgine qui genitus, qui tot miranda peregit
Quodq; reſurrexit creditur eſſe Deus
Hoc mirum magis eſt ſaxi ſub imagine uiuit,
Funde, lapis iuſtas audiet iſte, preces.
Præſentes quod habes ſuperos mea Roma uideſq;
Sanſouio debes, Corycioq; ſeni.

Idem

Annę Corycius, Chriſto, Mariæq; ſacellum
Dedicat, et ſumptu ſtant Statuę, ara ſuo
His quoq; numinibus Sanſoui uerba dediſſes
Exaudire uolunt non tua ſigna loqui.

Io. Bap. Lutius Ro.

Ante homines Deus effinxit, nunc iure repoſcit
Vt ſe homines fingant, dat Coryti pietas.

Fabius Vigil

Hic quaſi Idumea genitus modo Matre, Deum Rex,
Monſtrat, et Auguſto Principe geſta, lapis.
Nec mirum, Si tantorum quoq; Copia vatum eſt,
Quanta per illius Regna beata fuit.

O mnia qui Aonidum ſic exuxere fluenta,
M ilite ſub Medo Potus vt ante Melas.
N ec Lymphę Reliqua eſt in Nubifero Parnaſſo,
Q uę poſſit rabidam Gutta leuare ſitim. (potes,
V eſtra (Piget Miſeri, piget) hæc ſunt Damna Ne=
C irrha Q uibus Rapta eſt, Caſtaliuſq; Latex.
Q uid facias? Ipſe his vndis defectus Apollo,
C ogitur ab Nyſę ſumere Rupe merum.

Io. Iacobus Cipellus Cremonen.

L audes dicere marmoris beati
& doctam artificis manum venuſti
Q uę viuos potuit referre vultus
- N on vnus Coryti ſat eſt pöeta
Gratę munera liberalitatis,
& veſtes ſimul, annuiſq; ſacris
G randem quam dederis probare dotem,
N on alter Coryti ſatis pöeta.
S i dici puerum Deumq; verum
N atum Virgine, Virgineniq; natam
Ex Anna ſterili, ſed, et parente
V is; non eſt alius ſatis pöeta.
Q uod ſi cuncta ſimul laboret vnus

Hæc vates celebrare, ſit ter vnus
Hermes, ille opus eſt, et ipſe trinus.

Idem

Das dotem, et ſtatuas, qui viuus tempore viues
Perpetuo, nequeunt hæc monumenta mori.
Hæc igitur Coryti cum ſint notiſſima, notum
Non eſt, plus dicam te dare an accipere?

P. Paulus Thebaldus Ro.

Nulla olim fuerat formatus imagine Diuum,
Sed rudis, et nulla cultus ab arte lapis
Nunc Coryti pietas Superos tres finxit in illo,
Hinc colitur qui nunc cultus et arte fuit.
Ars ſimul et pietas laudem meruere, ꝙ iſta
Iuſſerit, ars quoniam tam bene ſcalpſit opus.
Hæc quid iuncta ſimul poſſint, hinc aſpice, cultus
Si lapis hic colitur, efficiturq́ Deus.

Stephanus Iuliarius

Hic vbi miratur populus tria ſigna, videbis
Eſſe opus æternum munera digna Deis,
Tu licet exclames cœleſtia munera mentem,
Almus in his etiam ſpiritus intus alit.
Exclames etiam, nunc victa eſt fama peracti

Temporis, hic uetus ars uincitur arte noua.

Io. Andreas Saurius Amerinus

Quis neget hæc hominum fallentia marmora uiſus
Viuere, et audita reddere uota prece?

Curtius Phrygepanis

Quidnam laude magis uiuenti in marmore dignum eſt?
Annáne? ſeu Virgo? ſeu magis ipſe puer?
Anna ſenile decus præfert, Maria alma iuuentę,
& Deus hic puer eſt, re Deus, ore puer,
Ipſe parente ſua maior, minor Anna parente eſt,
Quem'ue ſuum cœlum non capit, Anna fouet,
Quænam hæc lætitia eſt, ꝙ tam utraqꝫ femina geſtit?
Illa auiam, hæc matrem ſe uidet eſſe Dei.

Seuerus Monachus

O tali nimium beata prole,
O tanto nimium nepote, felix
Anna, et ne cumulo beatitatis
Quid deſit, lapide hoc beata et arte,
Fictoris ueterum decus nouantis
Felix Corycius pius dicater
Quem tot concelebrant boni poëtę.

Cæcius

Hæc quicunq; uides ſpirantia numina adora ,
Quamuis Corycius marmore iuſſit agi ,
Docta manus finxit quos uiuere certa ſecuta eſt
Vis Diuum populi , Coritiq; fide ,
Pygmalionis ebur ſi turpis fabula iactat ,
Quæ laus his digna eſt quę meruere coli ?

M. Antonius Caſanoua

Hærent parietibus picta aut cælata Coryti hæc
Numina , syncero at pectore uera foues,
Subtrahere illa poteſt non una iniuria , at iſta
Non animo poterit mors rapere ipſa tuo .

Idem

Solus , Alexander , non te pinxiſſet Apelles
Hanc ſi uidiſſent ſecula priſca manum ,
Aut ſi forte ambos uos tempora priſca tuliſſent
Ille ſuum furem pingeret , iſte Deos .

Idem

Vos ſuperi cælo hic ſimulauit , at ille colore ,
At Coryti pietas uera nihil ſimulat .

Idem

Si uiuis , nec nos deluſit dextera Apellis

Quid ſentis vates de Superis? loquere.

Adelon

Vera polo vt faueant Pario hæc de marmore ficta
Numina, Corycius præbuit iſta pius.

M. Ant. Caſanoua in detractorem. (hæc?

Improbat ille proba, hic probat improba; uis ne probari
Ne probet hic, et vt hæc improbet ille roga.

Idem

Picturam hanc ſtatuasq; loqui iam credimus, illę
Nunq̃ vixerunt, et potuere loqui.

Idem

Qui putet vt ſtupido à vate hæc plus poſſit imago
Quam Coryti a Muſis omnibus accipere,
Nam ſpectanti ambos ille eſſe videtur imago;
At non picta iſta à Zeuxide ſed genita,

Idem

Corycio artifices debetis ſic vbi vatum
Mœonio veſtras excolit ore manus,
Hic quę non veſtra ars poterat defendere ab æuo
Perpetua ingenij tam bene fulſit ope.

Io. Baptiſta Sanga

Cum tam vera Deum ſint hæc ſimulacra, putandum eſt

Digitized by Google

V idiſſe in cœlis numina Sanſouium.

Idem

M irere ex ſaxis hominum genus eſſe renatum.
Ex ſaxis fecit Sanſouius Superos.

Idem

I n Sipylo Nioben dubitet quis flere? Deorum
R ident ora trium Sanſouij ingenio.

Io. Franciſcus Anyſius

E ſſe ſubiratus Cipelle videris, amici
Q uod non laudarim picta ſacella tui,
Expauit fateor tantos mea muſa poëtas
C orycij ædiculam carmine qui celebrant.
A dde quod inſignem picturam, et marmora nollem
N oſtro iſto exiguo deterere ingenio
Et tacitum hoc laus eſt. laudet non omnia vulgus
S æpe latent pulchra, et ſunt pretioſa magis
Q uàm bene celauit pictor mœſta ora parentis
H oſtia cum ducta eſt Iphigenia Deę.

Scipio Carteromachus

N ate Deo, qualis magno cum patre perennis
C œlum habitas, nec mens te capere vlla poteſt,
S ed qualis triſtes voluiſti inuiſere terras

Talem te poſuit marmore Corycius
Addidit et Matrem, atq; Aniam, quia nomina in orbe
Nulla tibi puero his cara fuere magis
At tu ſiue animum ſpectas, ſeu reſpicis artem
Non potes hinc certe numine abeſſe tuo.

Macerata

Artificem ſtatuæ, ſtatuas, Corytumq; poëtæ
Extollunt, titulus queis modo maior erit.
Non poſſum hoc Coryti, ſed tantum hoc dicere poſſum,
Laurum omnes cauſa promeruere tua.
Sed quoniam effectu cauſa eſt præſtantior omni
Forſan ob hoc Coryti dignior eſſe potes.

F. Sperulus

Gratia non uere tam grata reciprocat uſquam.
Hinc audax Momi longius ala fuge,
Dic age ſpectator non mutua cuncta? labore
Clarior an pietas, an pietate labor?
Anne minus uates opere hoc quam uatibus ipſum
Viuet opus? Corytus debitor, an ne faber?
Ars fabri, lapidem Coryti ſpirare, camœnis
Sors Coryti artificis uiuere iuſſit opus.

M. Hieronymus Vida

H eus, qui non bene cognita ſtupes re,
T am pulchras ſtatuas, et elegantes
M iratus, pietas eas ſacrauit
D octi Corycij, atq; liberalis,
P oſthac (ſi ſapis) obſtupere noli,
N am quando artifice has manu expolibat
S culptor nobilis in loco remoto,
S e ſe illi penitus pie parentes
A tq; Infans, Herebi futurus horror,
O ſtendere globo ſimul ſub vno.
S ic nos, ſic faber inquiunt, referto.
Q ui formas animo altius recondens,
D iuina hoc animauit arte ſaxum,
I pse hoc ſe negat artifex negare,
C erne vt blandulus in ſinu parentis
A lludat puer, et decens puella
D ulci cum grauitate blandiatur.
V t Iucunda Anus, vt ſerenet ora,
L ætabunda ſenecta geſtiendo.
Q uid pro iſta, rogo, liberalitate,
& rara pietate comprecentur

K

Coryci tibi Romuli Nepotes ?
Qui cœli Superos ab arce ducis .
Ipſi dent ſuperi bonam ſenectam ,
Et longam , atq; minus laborioſam , et
Quicquid eſt abigant periculorum .
Mox componere leniter grauatos
Leto , dent placido ſopore ocellos ,
Admittant'q; animam choris piorum
Sanctam , ne timeat feri trifaucem
Latratum canis , aut lacus ſeueros ,
Ipſi aſtent tumulo Remi nepotes ,
Atq; optent cineri tuo quietem .
Dent caſtę teneras roſas puellę ,
Et ſpicam manibus pys Ciliſſam ,
Et rorem Idalium , Syroſq; odores ,
Addant lachrymulam vdulo ex ocello ,
Ac ſuſpiria molliter trahentes ,
Et ſecum bona verba murmurantes ,
Dicant ſæpius , vſq; , et vſq; , et vſq; ,
Cultor Corycius fuit Deorum ,
Atq; vltro lachrymas Simonidæas
Ad buſtum repetant py poëtę ,

Quales nunc habet vrbs potens Quirini,
Docti ſcilicet, et bene eruditi
Vrbis deliciæq́, floſculiq́,
Qui te dum meritum euehunt ad aſtra,
Videntur mihi maximi Marones.

Paulus Iouius

An viuunt Coryti Pario ſub marmore Diui?
Naturę an potius hoc rear artis opus?
Artis opus, veras natura exprimere formas
Si bene vult, poſthac diſcat ab arte opus eſt.

Caluus Minacianus

De tribus incertum eſt, quid maius marmore in iſto.
Certabunt æternum ingenium, ars, pietas.

Antonius Amiterninus

Corycio auctore Andreas faciebat, vt vno
Mollius in lapide hoc numina terna daret,
Dumq́ animat ſaxum manus hæc, Annamq́ perennat,
& Mariam, atq́ Deum marmore diua animat
Anna perennauit cælo ſeſe ipſa, ſuosq́.
At manus hæc cælo ſe, lapidemq́ ſuo.

Bloſſius Palladius

Dat Statuas, aram, et picturę munus, eodem
Munere Corycius, Dijs tria dona tribus,
Verum inter Statuas, aramq;, et nobile pictum,
Longe plus placet his Corycij pietas.
Quare hi permoti hac pietate, et muneribus dij,
Impulerunt vatem in carmina, quę et dederunt,
Continuo vates dignas Dijs, munere, dignas
Corycio, et Superis, treis dederunt tabulas.
Sic factum, et merito, pietas ne, et dona perirent,
Tam bene vt hic dederat, tam bene et iſta cani.

Idem

Dum Sculptor decus ad ſe, pictor item rapit ad ſe,
Pacauit victos Corycij pietas.

Donatus Polius

Quid tantum admirare hoſpes ſpirantia ſigna,
Signa Deum? maius queis nihil axis habet.
Hos ita Corycij delectat ſedula cura,
Ac pia, vt huic ſaxo pené animam indiderint.
Certatim et norant poſituros carmina vates,
Verſibus augentes omnia moré ſuo.

Digitized by Google

Inde manum artificis rexerunt maxima cœli
Numina, quo lapidis gloria vera foret.

Io. Baptiſta Cataneus

Iam Rhamnunta, Gnidumq; ſile, inuidioſa vetuſtas.
Et loca quę ſtatuis nobiliora canis,
Nam pia Corycius ſimulachra dicauit in æde
Sculpta per Andrean, æmula Phidiacis.
Anna anus vt riſu paruo ſtat blanda nepoti,
Vt gremio, vtq; vlnis hunc fouet alma Parens.
Si lapide ex vno in plures diducta figuras
Marmora ſunt laudi, qui ſapis, hæc celebra.

Idem

En Auię, et Matris, Puerìq; Tonantis imago,
Vt bene tergemino ſpirat in ore lapis
Andreę, hic operam, quicquid mirare, referto
Ingenio acceptam, cætera Corycio.
Atq; opus vt rarum eſt, et commendabile donum,
Illum arte, hunc vera de pietate proba.

Chriſtophorus Suchtenius

Nuper in hoc quidam templo dum conſpicit aram
Et triplici clarum numine marmor, ait
Quis modo neglectis ſquallere altaria ſacris

Dixerit, et nullos eſſe in honore Deos?
Dum veteres laudamus auos, et noſtra putamus
Tempora ab antiqua longe aliena fide,
Fallimur, eſt et adhuc cui ſunt ſua numina curę
Quiq; prœit priſcos relligione viros.
Sed ne longa vtar verborum ambage, per vnum
Corycium Superis ſtat reparatus honor.

Idem

Miratus Corydon treis vno in marmore vultus,
& dubitamus, ait, cimbus eſſe Deos,
Ruſtica mens ſiquid veri denunciat, extra
Cinyphios hircos, Oleniasq; capras
Viuere qui iuſſit ſaxo tria numina in vno,
Ne valeam ſi non hic quoq; numen habet.
Quisquis is eſt, lapsos, qui dijs inſtaurat honores,
Aut eſt, aut paruo tempore diuus erit.

Idem

Iam ſileat priſcis laudata parentibus ætas
& Polycletea marmora ſculpta manu,
Irrita Phidiaci iam ceſſet gloria cœli
Laude vacet veteri Praxitelea Venus,
Teq; Tarentini pudeat Lyſippe Coloſſi

P arua minor iactet nec monumenta Scopas
Quin et Olympiaco ſua qui dedit ora Tonanti,
S upprimat antiqui grande laboris opus.
O mnis Sanſouio cedit manus, omnis in vnum
L aus, et inacceſſę confluit artis honor.

Idem

A ddita cum fuerat Pario manus vltima ſaxo
M iratus formam marmoris auctor, ait,
P ygmalioneę vitam dedit alma puellę
C ypris, Sic Paphij ſunt rata vota viri,
C ur et in hac viuos non exprimo imagine vultus?
S i negat ars, diuum munere viuat opus,
Cui Dea quę peperit Matrem Omnipotentis alumnj,
I nquit, quod vana voce precaris habes,
A rs tua treis cælo lapidem deduxit in vnum,
M armore in hoc fateor numina noſtra latent,
S ed nulli loquimur, ſunt crimina cauſa, meretur
C orycius dextros ſolus habere Deos.

Bloſſius Palladius

Quid primum? Statuas, pictum ne? an mirer vtrunque?
Æque opus, æque ambo miror, et obſtupeo.

A t rurſus quem ne? an Corytum loquar? an ne poëtas
M uneris auctorem hunc, hos celebres numeris?
H æreo, quid primum, hoc ne, an ne hoc, verum om=
D ebemus Coryto qui dedit ambigere. (nibus ex his

Io. Franciſcus Philomuſus

Corycij pietas cælo dignata ſereno
Q uale repræſentat vidit ibi archetypon,
Expreſſit manus Andreę, quę reddere terris
Q uanta micant cælo numina, ſola poteſt.

Idem

A nna parens magnę hic Matris, virgoq; ſupremi
M agna Parens Patris; natus et Omnipotens,
A ndreas artem, nos carmina, contulit æra
C orycius, trinum quis magę numen amat?

Io. Maria Cataneus

Q uam bene cum terras rurſum peragraret Ieſus
H oc Auguſtini maluit eſſe Tholo
N am qui ſe melius noſſet cum non foret alter
H oſpitio potuit non meliore frui.

Bloſſius Palladius (minem hęc mens

V t ſculptum et pictum hoc ſupra artem, vt ſupra ho=
S ic opus hoc mentem hanc, dona ſuprema manent.

M. Ant. Caſanoua.

Artificum mentes dextræ expreſſere fideles,
Omnis conceptus, queis decor eſt Superum,
Vlla ne quit tantum mens vel manus: et manus et mens
Non poterat tantum, ſed voluere Dei.

Idem

Zeuxim, Templa, Deum, accendit, compſit, reuoca-
Muſa, manus, pietas, ore, colore, prece. (uit

F. Anyſius

Nata, ſoror, coniunx, eadem genitrixq; Tonantis
Sum Maria, inſigne eſt ſed mihi virginitas,
Corycij ſtudio poſſum ſi ita pulchra videri,
Qualem me in gremio creditis eſſe patris?

Adelon

Virginis vniparę, fortunatiſſima matrum,
Anna parens, voluit cui Deus eſſe nepos.
Túq; tui Genitrix, ſtupet hoc natura, Parentis,
Abſq; viro coniunx, et ſine fratre ſoror.
Tuq; puer reſidens genibus qui matris, Olympi
Et quæuo imperium cum genitore tenes.
Vos ego ſub gelidi tria numina marmoris vmbra
Dum colo, mente ſuper ſidera totus agor.

Fictaq; diuinis redigens ſimulacra figuris,
  Quàm veris ſcalptas præfero imaginibus.

M. Angelus Ruſpinus

Qualis erat pueri Chriſti, matriſq;, auiæq;
  Gratia, forma, habitus, talia marmor habet.

Idem

Corycium commendat opus, lapis, ars, et imago,
  Vatum doctorum carmen et ara nitens.
Debetur merito Coryti tibi fama perennis
  Curę cui tantę relligionis Amor.

Gaſpar Vrſinus Germanus

Vatibus ingenium meritum dijs auget honorem
  & ſua Corycius tempora clara facit.
Grandius ora ſonant vatum, crebreſcere Diuis
  Sacra vides, priſcas vicimus arte manus.
Qui ſibi deuinxit vates et tempora tantum,
  Duxit, et in terram numina, numen habet.

Idem

Nemo iam lacerum ſcribat in Herculem
  Informiſq; Dei nemo oneret caput
  Multo carmine, nemo

D etritam ſtatuam ambiat,
V obis Corycius, candida pectora
V atum nunc ſtatuas hic poſuit nouas
Q uales Dedala ſcalpſit
S cite Sanſouij manus.
T anto nunc igitur grandius intonet
C armen Corycio quilibet auſpice,
Q uantum hæc numina Diuum
V icerunt meritis vagum.

Idem

Dicere cum vellem pia carmine facta, ſedebam
I ane diu ſtatuas anxius ante tuas
H ærebam obtutu, cecidit vox, membra rigebant.
C rede mihi in ſtatuam penè ego verſus eram.

Idem

S anſouius facta dubitauit imagine nunquid
S i poſſet vocis fingeret ipſe viam
N oluit hic, vt ne venturum crederet æuum,
N aturæ mirum hoc eſſe, ſed artis opus.

Idem

Paſtores nuper vidi Romana petentes
M œnia, palantes deſeruiſſe greges.

Mirabar quę cauſa vię, cupidusq́ꝫ ſequebar
Noſcere quo ferret ruſtica turba pedem.
Ecce fuit magnus ſacram concurſus ad ædem,
Ara vbi treis monſtrat Coryciana Deos,
Opperior quid agant, manibus, res mira, ſupinis
Dixit, et vnanimi talia quiſqꝫ ſono,
Fallimur? an redijt noſtris maioribus olim
Viſus Idumæa natus in vrbe puer?
Quid dubitamus adhuc, auiam cum matre videmus
Et præſens veri numen, et ora Dei.
Tum ſtupidi inſpecto dixerunt marmore cuncti,
Salue Rex *hominum nate,* Deumq́ꝫ Sator.
Credibile eſt verbis hic arriſiſſe Tonantem,
Simplicitasq́ꝫ animi iuſta probata Deo *eſt.*

Idem

Momos vbi hoc acri conſpexit lumine marmor
Perfectumq́ꝫ omni parte tuetur opus.
Neſcius ille deę, in Mariam *deflexit, et alma*
Conſpiciens maius Cypride numen, ait.
O quæcunqꝫ Dea *es, tua nec veſtigia carpam,*
Omnia, vel Momo *iudice ſumma tenes.*

Idem

Quis celebrata Gnido neſcis ſimulacra? merentur
 Et Venus, et laudem Praxitelea manus,
Sed quantum hæc caſto Venerem Dea numine vicit,
 Et quantum puerum Cypridos, iſte puer,
Illius tantum ſtatuas hæc marmora vincunt.
 Nam quo plura valent numina, plura fauent.

Idem

Diuinę ô Statuę, diuinum hoc numine marmor,
 Vosq; pij vates, Corycius'q; pius,
Hic ne mendaces vos ſæcula poſtera dicant,
 Suſtulit antiqui nominis obprobrium,
Quantum quisq; volet, dicat, mihi credite, ſaxo,
 Nullus in hoc mendax eſſe pöeta poteſt.

P. Delius ad. C. Porcium

Mundum conſenuiſſe qui fatentur,
 Agreſtes prope nos, et infacetos,
 Craſſa Pallade, Romuliq; fecem,
 Hos non Orbilij, Nigidij ue,
 Varronis neq; habere cor putarim,
 Sed vappas, opicos, et oſcitantes.

Teſtis Corycij Tabella, vatum
Quæ nutricula, quæ vocanda lena,
Illic inuenies meros Tibullos,
Illic et varios, Propertioſq;,
Illic inuenies nouem Sorores,
Adſpirantia ſigna nundinantes.
Illic inuenies Camillæ natos
In tuis lepidos iocos ſalinis,
Non ſunt ludibrioſa ſæcla, quæ te
Præclaris proauis parem tulere.

Idem

Siquis Praxitelis manu politos
Multa treis videat Deos, legatiq;
Doctas Corycij mei tabellas,
Miretur ſtudium perennitatis,
Morti cedere, neſciamq; mentem,
Omnes Corycius colit poëtas,
Omnes Corycium canunt poëtæ.
Hæc illum emaciat coquitq; cura,
Hæc cor lancinat, hoc veretur vnum,
Ne deſit latiale carmen, iſtam
Quo prolixius expleat lacunam.

Digitized by Google

Silvius Laurelius

Ut tua ſupplicibus mens iuſta probata libellis
Sic tua in his ſtatuis ſtat Coryti pietas.

M. Ant. Piſaurius Venetus

Corycius dedit hæc, vitam ſibi, marmori et vnà
Vatibus, artifici, cum pietate parans.
Artificem commendat opus, pia carmina vates,
Corycium pietas, hæc decus omne rapit.

Hieremias Cuſatrus

Conſcia virginei partus Ioachinia coniux
Exultat natæ læta puerperio
Et puerum gremio natam complexa fouentem
Obtutu pariter ſpectat vtrunque pio,
Affectum, rugas et Sanſouinus aniles
Quam bene Phidiaca reddidit arte faber.
Corycio ætherias Iano pro munere tali
Exorent, Virgo, filius, Anna domos.

Chriſtophorus Suchtenius Germanus

Sic poſtrema boni manus magiſtri
Appoſita eſt operi vndique expolito,
Vt deſit nihil artis, et decoris.

Digitized by Google

Quid non ingenium poteſt in arte?
Saxo treis ſtatuas Deos in vno
Hos quiuit celebri dolare cælo
Hos quiuit ſupero euocare cœlo
Tantum addat modo ſpiritum, loquentur.

Idem

Commendemus auos, et ſecla priora, ſed et nunc
Non fraudata ſua tempora laude vacent.
Non omnis pietas terris inuiſa receſſit
Eſt et adhuc aliquis relligionis honor.
Vt taceam ſiciui Superum par cura Deorum eſt
Vnus priſca refert tempora Corycius.

M. Ant. Caſanoua

Non nunc Mœcenas, non rex Macedum, nec Athe=
Corycij at pietas excitat, ingenia hæc. (ne,
Phidiaeq; redire manus, redit alter Apelles,
Diuinum redijt Vergilij ingenium.
Corycius nequeat donis cum æquare merentes,
Dent rogat his Superi præmia digna ſui.

Io. Stephanus Cotta

Annam Sanſouij, Mariam, puerumq; loquentes
Phidiacas cernis iam ſuperaſſe manus.

Qui Sculptor nouit viuos effingere vultus
Non'ne ſub humano pectore numen habet?
At nec Corycy pectus ſine numine Diuum eſt,
Diuinum excudi qui ſibi iuſſit opus.

Idem

Non ſunt Praxitelis manu nec arte
Exculptæ Maria, et Parens, Nepoſq;,
Verum Sanſouius lubente dextra
Fecit Corycio hoc ſacrum perenne.

Idem

Effigiem Mariæ, atq; Annæ, Pueriq; Tonantis
Hoc fieri curat marmore Corycius
Verum opus Andreæ Sanſoui, quem prior ætas
Dixiſſet Phidiæ, Praxitelisq; parem.

Balthaſſar Tacco

Sanſouij, ſed non Phidiæ ſumus inclyta proles,
Anna, puer Mariæ Chriſtus, et alma parens,
Corycy pietas Diuos in marmora duxit
Editus clamant parcite luminibus.

Galeatius Capella

Sanſouius cœlo vidit quæ numina, terris
Archetypum é pario marmore finxit opus

M

Anna, puer, genitrix, meus inquit numina fœtus.
Sunt tria, partu vno quę peperi manuum.

Galeatius Capella

Phidiaca Diuos si detegis arte latentes,
Credidit vt lapso tempore priſca fides.
Sanſouine tibi immenſum eſt vt debeat orbis,
Condita naturę qui reſeras opera.
Siue tuum totum illud opus, quod clauditur vno
In ſaxo, Chriſtus, virgo, parensq́ ſenex.
Non modo mortales tibi ſe debere fatentur,
Sed debere Deos iam tibi non pudeat.

Petranſancta

Qui cupis optatam voti contingere metam
Huc ades et noſtro numine compos eris.
Nec te ſummoueat ꝙ numina ſaxea cernis,
Flectuntur precibus flumina, ſaxa, ferę,
Funde preces igitur caſto de pectore, et omne
Cognoſces Coryti numen habere Deos.

Io. Maria Cataneus

Debebant quod Dis homines, id nunc tibi debent
Iam Coryti cuncti, quicquid in orbe hominum eſt.

Illi homines fecere, vices nunc reddidit ipſis
Corycius, Diuos dum facit, atq; colit.

B. Dardanus Parmenſis

Fecit vbi has niueo ſtatuas de marmore ſculptor,
(Æthereys immo ſedibus elicuit)
Nulla mora attonitis irrepsit mentibus error,
Non alios q̃ quos cernimus eſſe Deos.
Falſa ſed vlterius ne ſerpat opinio: pœna
Plectendi, Andreas, Corycius q; pari.
Quos facit ille Deos, dicat hic, peccauit vterq;
Corycius voto, Sanſouius q; manu.

Idem

Hoſpes ad has nuper caſu dum tenderet aras,
Admiſſum aſtrigero ſe ratus eſſe polo,
Haud meritum cum ſe præſentes cernere diuos
Noſceret, attonito pectore diriguit.
Verum animus redijt præſenti numinis aura.
I, nunc hos lapides numen habere nega.

Idem

Hactenus é lapidum iactu nos eſſe renatos
Quid niſi ridiculum, et fabula Iane fuit?

Digitized by Google

Sed poſtq̄ in Diuos abierunt marmora, quondam
Fabula quę fuerat, nunc erit hiſtoria.

Idem

Si tibi relligio cordi pietaſq;, viator,
Ne dubita quos hic conſpicis eſſe Deos.
Humanę his quoniam non ſunt commercia linguę,
Tu lapides nullum numen habere putas.
Falleris hæc certe vocalia marmora, verum
Humano ſuperos non licet ore loqui.

Idem

Spirantes pario ſi cernis marmore diuos
Et lapide humanum quis neget eſſe genus?

Idem

Mamurio, expreſſit ꝙ lapsa Ancilia cęlo,
Laudari æterno carmine contigerat,
Gratia Corycio poterit quę digna referri?
Qui ſumma ætherios euocat arte Deos.

Idem

Nititur humano naturam effingere captu,
Quisquis cælandi quærit ab arte decus.
Naturam hic adeo Sanſouius exprimit, arti
Vt dederit vinctas triſtior illa manus.

Hactenus ars quicquid non præſtitit ipſa, rependit
Artificis tandem cura laborq; noui.

Idem

Amphitryoniaden cælo dignata vetuſtas,
Cur? quia pacato victor ab orbe redit.
Huic quid erit meriti, qui poſt tot ſæcula, terris
Reſtituit pulſos impietate Deos?

Idem

Credibile eſt homines finxiſſe Promethea cœno,
E lapide hic ductos ſi patet eſſe Deos.

Idem

Suſpicis attonita quod dudum mente viator,
Si non Sanſouij, dic rogo cuius opus?
Sanſouij nimirum opus eſt, diuinitus vni
Marmora Sanſouio poſſe animare datum eſt.
Scilicet ætherias virtute euectus ad arces,
Retulit hic quales viderat ille Deos.
His etiam inſpirat mentis pia gaudia, riſum
Addit et ingenuę ſigna pudicitię.
Hæret in obtutu nati virguncula, voluens
Forte animo qua nam facta ſit arte parens,
Hinc matri, hinc auię arridet puer, aſpice vtranq;,

Digitized by Google

P ertentent ſtudio gaudia quanta pari.
Q ueſta diu ſteriles Hymenæi triſtior annos,
P ignoribus tantis damna rependit anus.
L ætior hinc natam dextra complectitur vlna,
D eq; facit nato myſtica verba Deo.
V erba facit quę non hominum eſt audire, negatum eſt
S enſibus humanis noſcere ſenſa Deum.

Idem

S i locus, et priſci pateretur temporis ætas,
N on alium coleret credula turba Deum.
V endicat hunc quoniam ſibi Roma, et ſæcula norunt,
H ic, genitum ceſſat credere quiſq; Deum;
H æret adhuc tamen, et domina peregrinus ab vrbe,
S it ne hic an ille parum certus abire ſolet.

Idem in Romanę Acad. Laudem

I nſolito hic teneant quod te modulamine vates,
N on minus, artificis quam moueare manu,
N e mirere hoſpes, terras dum inuiſit ab alto
P arthenice, et certos quærit in vrbe lares.
E' cœlo quacunq; pedes tulit, alma ſequuntur
T urba poëtarum voce, liraq; Deam,
Mox vbi quiſq; gradum, et citharam ſuſpendit, ibidem

Deſtinat æterna ſiſtere virgo mora.
Ergo poëtarum vario oblectata lepore,
Omnibus hanc aram prætulit illa locis.
Perſonat attonitas ſi vox tibi dulcior aures,
Humanę hæc non ſunt carmina mentis opus.

Idem

Perpetuas Scythica pœnas ſub rupe Prometheus
Subducto ætherijs ſedibus igne luit.
Et quod ſupplicium ſculptorem, aut pœna ſequetur,
Hæc tria qui cœlo numina ſurripuit?

Idem

Muſa, chely, impenſa, Corytus, Sanſouius, arte,
Hæc decorant ſtudio viuida ſaxa pari.

Idem

Crediderat quos eſſe polo pia Roma, cupiuit
Hos tandem in terris poſſe videre Deos
Induſſere illi, et ſeſe exhibuere videndos,
Tanti ſancta tuę Roma fuere preces,
Æneadę votum reuocate, hæc veſtra cupido
Ad cœli vobis ſidera claudit iter.
Credulitatis erat merces pulcherrima cœlum,
Cœlum credulitas ſcandere ſola poteſt.

Digitized by Google

4 A

Idem

Cum reputo quibus officiis me Iane ſequaris,
Debetur meritis gratia magna tuis.
Carmine ſat facerem, ſed quod mihi carmen ineptum
Extimeo in chartis ne moriare meis,   (eſt,
Sat ſemel humanis durum eſt diſcedere rebus,
Durius at multo Iane bis occidere eſt.

Ianus Vitalis Panhormitanus

Pictori tabulas, Sculptori, et vatibus ipsis,
Et ſibi Corycius quatuor vt poſsint,
Pictor opus, Sculptorq; opus, et vates opus vnum,
Coryciusq;, decus dum ſtatuunt, idem habent.
Omnibus his vitam dant vates, Coryciusq;.
Ergo pios vates, Coryciumq; pium.

Idem

Amphion cithara Thebarum mœnia, eburna
Condidit, et fidibus,
Auctor Agenorides quorum exul fertur, at ille
Dentibus armigenis
Fama tamen muri liquit monumenta laboris
Morte ſoluta breui
Vltima Corycius vatum miranda locauit

Carmine facta pius
Tutantur vates dum carmine marmora, fama hec
Stans, volitans loquitur.

Idem ex Voto

Qui per Carpathij marmoris impetum, et
Anguſtos ſcopulos, Acroceraunia
Iactatus, rapidum et per ſiculum mare,
Certus naufragio protinus arripi
In ſaxa obuia Syrtibus,
Ad vos confugio lucida Sidera,
Ieſu, Anna, et Maria, ó numina Coryti,
Terrę nam latuere, et mare turgidum,
Huc illuc agitat ſubdita fragmina,
In ſaxa obuia Syrtibus,
Iam nox ignibus et fulminibus micat,
Diſſoluit rabiem Sirius in ratem,
Eurus turgidus, et vis Aquilonia,
Aduerſis rapiunt carbaſa flatibus,
In ſaxa obuia Syrtibus,
Ad vos confugio lucida ſidera,
Ne merſus iaceam vortice languidus,
Illiſus Borę turbine, et imbribus,

N

& quę concutiunt fulminibus ratem
In ſaxa obuia Syrtibus.

Idem

Treis vno ſtatuas Tholo locarunt
Sculptor, Corycius, boni poëtę,
Cælo, muneribus, bonis Camœnis,
Atque ſunt ducibus tribus locatę,
Ter treis ÿs referunt tribus honores,
Vt viuant ducibus tribus locatę,
& viuant poſitis tribus locantes.
Incertum eſt veneremur an locatas
Iis tribus ducibus, vel hos locantes.
Quod ſi mens eadem locantibus ſtat,
Vt numen tribus eſt Deis locatis,
Locatas veneremur, et locantes.

Idem

Ingenium, et pietatem, hominumq́, Deumq́ ſub vno
Marmore Corycius tam bene diſtribuit,
Vt natura ingens ſit'q́ ars contenta in eodem
Marmore, nam Deus eſt ſtare animus Superum.
O' mirum ingenium, et pietatem hominumq́ Deumq́
Quæ non tantum homines ſed trahit vna Deos.

Digitized by Google

Idem

Diſſeruiſſe viros inter miramur Ieſum
 Iam puerum, et lectos tot ſuperaſſe patres,
Edidit ore illud proprio, ſed marmore ſculptus
 Nunc facit is quicquid fecerat ore prius,
Nam dum Corycio arridet, ſpectat'qꝫ pöetas,
 Sanſouiumqꝫ hilari fronte fouet placidus.
Et docet hunc pietatem, illos fore carmina mentis
 Sanctę opus, artificem quàm valet ars propria.

Idem

Olim homines fuerant bini, cœlumqꝫ petebant
 Vi, ſecuit medijs quos Deus ex humeris
Cœlum iterum affectabant, ſed tria numina in vnum
 Quis neget è ſummo deſiluiſſe polo?
Cum dubitent etiam, deformia monſtra priores
 Stent'qꝫ Auguſtini tutius illa Tholo.

Idem

Natura hoc patitur Sculptor, vateſqꝫ, Coryti
 Quod rapitis iuris vtraqꝫ iura ſui
Quod tu, quod Sculptor vateſqꝫ in viua tegatis
 Marmora de proprio numina ducta polo? (mor
Veſtrum erat ó Sculptor, Corytiqꝫ in marmora mar=

Digitized by Google

Reddere, ſed vatum nunc animaſſe fuit,
Vatibus ergo tuis cedat natura Coryti
Ius tibi, Sculptori ſeruiat artis opus.

Paulus Bombacius

Lubrica vidiſſet quiſquis Phorcynidos ora,
In duram ab ſilicem fama abiiſſe canit,
Digna fide res eſt, nanq; hæc ſimulacra tuendo,
Quilibet immoto lumine membra riget
Et niſi præſentes eſſent in marmore Diui,
Iam ſtares gelidus Martia turba lapis.

Idem

Si fieri potuere homines informia ſaxa,
A tergo rudis eſt quę iaculata manus,
In tacitos conuerſa Deos cur iſta negemus,
Tam docta quę ſunt marmora culta manu?

Pierius Valerianus Bellunienſis

Cum tot vbiq; habeas ſpirantia ſaxa, colores,
Et raq;, vita quibus ni ſit, ineſſe putes,
Cur tantum tria ducta vno de marmore ſigna
Anna Auia, et Mater virgo, Puerq; Deus.
Ingenia incendunt hominum, ſtimulantq; pöetas,

Quot Roma, atq; ingens ambitus orbis habet,
Non hunc Corycius, non Sanſouinus honorem,
(Hic ſumptu q̃uis inclytus, ille manu)
Affectent, vis hæc cœleſti a lumine fuſa eſt,
Scilicet eſt tanti ſacrum habuiſſe locum.
Nanq; Auguſtini ingenium, et facundia, et ardens
Illa adeo pietas, atq; amor ille boni
Hanc mentem inſpirant, cœli de vertice, virtus
Vnde hominum, vnde Deum non moriatur honos.

Idem

Fruſtra reſpicis otioſa turba,
Fruſtra aures tribus admoues figuris
Annę filiolęq;, filioq;.
Sunt hæc marmora quę loqui arbitraris
Donum Corycij, arsq; Sanſouini,
Non ſunt marmora, ſit fides tuenti,
En en blanditias auiti amoris,
En cum blanditijs preces verendę
Nymphę, quę populum, patresq; nato
Commendare videtur, et labores
Romę congemere, et dolere acerbos.
Vt nos marmoreos, piumq;, faſq;

N on admittere protinus queruntur .
V t noſtri miſeret'ꝗ, et hunc, et illas,
O' vox, o numeri, ó beata turba .
S ed quę non licet auribus profanis
A udiri, audierint pij, boniꝗ
E ſtote procul impij, improbiꝗ .

Idem

Corycius, Sculptor, vates de marmore leui
Quisꝗ ſibi ſummum finxit habere decus
N am pietate, arte, ingenio certantibus illis,
A mbiguum eſt quisnam pręmia prima ferat .

Grapaldus

Tot pia ꝙ Coryti pietas trahit vna pöetas,
M iraris ? traxit iam prius illa Deos .

Idem

A dde animam, artificem ſuperas, ſed cętera viuunt,
L ingua riget, poterit lingua ſoluta loqui,
Q ui bene perfectis ſignis deſcendit ab alto
S piritus, vt pietas elicit vna Deos .

Adelon

L is noua Sanſouij, et Vatum, Sanſouius inſit
E ſt tantum vatum dicere, nos facimus

Preſtamus vobis, oculi velut auribus, audit
Veſtra iſtæc populus, noſtra videre poteſt.

Sebaſtianus Sperantius

Damna promethides reparans Neptunia quondam,
Dicitur in populos ſaxa animaſſe nouos.
At tuus ô Coryti cum treis è marmore pulchro
Sanſouius mira fecerit arte Deos,
Iam nec Aloïdę conentur pellere diuos,
Quando habeant ſuperi Deucaliona ſuum.

Idem

Vt gens è ſaxis hominum reparabilis eſſet,
Iuſſa Deum Pyrrhę detulit alma Themis.
At nunc vt pario fiant de marmore Diui,
Enthea Corycy iuſſa fuere ſenis.
Si debet Themidi genus hinc mortale refectum,
Cur debere negem numina Corycio?

Gaſpar Vrſinus

Vidi plus ego millies, nec vnquam
Sum factus ſtatuas ſatur videndo,
Quas hic Corycius pater locauit,
& carmen cecini frequens, nec vnquam
Laſſatus toties fui canendo.

S ed tantum ſcio cur manet videndi
I n nobis ſtudium, et ſimul canendi.
A rs, numen, pietas, tria hæc in vno
S umma marmore ſunt et abſoluta,
Q uæ poſſunt tibi millies videri,
& poſſunt, vti nunc vides, abunde,
S ed nunquam poterunt ſatis referri.

Idem

Ne mirare loqui non poſſe hæc marmora. laus hæc
M agna ſat eſt, viſa vt ſint tibi velle loqui.

Nicolaus Mandoſius Amerinus

Colludentem Aniæ infantem qui ſculpsit Ieſum
A c é ſe nato gaudentem numine matrem
D e cœlo aduexit potius, vel cœlitus illi
Ars data, et ingenium, Phidias vel in orbe reuixit.
Q uæ nunquam laudata ſatis, nunc illa Myronis
B ucula, et antiquæ cedant miracula famæ
A rtificum, ſi ſenſus abeſt, quaſi membra moueri
I nſpice, et ingenium lapidem amiſiſſe rigorem.
M unera Corycio magis hæc debemus? an ipsi
A uctori, ſed cur pariter non dicat vtriq;.
Aes ille impendit, ſupremam hic contulit artem.

P. Franciſcus modeſtus

Hinc minor addiſcit quę iam natura docebat,
Et ſtupet artifices hoc potuiſſe manus.

Io. Baptiſta Cataneus

Quis rari artificis tres vno in marmore vultus?
Hos pete, quos pietas Coryciana dicat
Anna Deo arridet genito, quem virgo parentem
Læto amplexa ſinu ſe genuiſſe ſtupet,
Quid Rhodon, aut Epheſum ſignorum gloria tollat
Poſt hac? Sanſouium ſecula noſtra ferant.
Cui ſua, et auctori laus hic ne deſit, vtrunq;
Carmine qui ſcribis demercare tuo.

Idem

Quæ tria de pario cernis ſpirantia ſaxo
Numina, Corytij ſunt monumenta pij,
Virginis Anna parens, et virgo mater Ieſu
Mirantur nati paruula membra Dei
Sanſouij manus hæc priſcos imitata magiſtros
Fecit, quam loquitur quanta tabella vides.
Ille ſuę pietatis, et hic feret artis honorem
Amboq; perpetuo carmine erunt celebres.

Digitized by Google

Albertus Ciſtellarius

Hanc quis cœlicolis dicauit aram?
Quis ſculpsit manibus laborioſis
Viua hæc marmora? qui fuere vates
Tam grati ſuperis? fuit Deorum
Clara progenies, Deos putabam.

Idem

Quisquis Corycij ſacro ſacello
Vel doctis tabulis trium Deorum
Verſus fixerit elegantiores,
Illi ter, quater annuant precanti
Magna hæc numina, rideant lucello
& quacunq; beent eum pöetam.
At qui ſpreuerit, æſtimatione
Ignaua, illepidusq;, ineruditusq;
Vnus ambulet inter eruditos.

Hieronymus Pacinas

Tam viuax miratus opus cum forte rogaſſem
Eſſet an humana ſculptus ab arte lapis.
Mens ait, eſt, viſusq; negat. ſic inde viciſſim
Dum certamen habent, credere vtrunq; licet,

Digitized by Google

Idem

Stulte quid inſanis? non ſat vidiſſe? quid vltra
Queris? et immundo polluis vngue ſacrum?
Vidi equidem ſatius, viſus tamen ambigit, vtrum
Sit lapis hic, ecquis (si lapis) egit opus?
Marmor id eſt, quod marmor erat ſub nube, figuras
Has pia Corycy Iuſſit habere fides
Et que digna manus? cui ſe tam dia propago
Indulgere rudi marmore viſa fuit,
Sanſouij quo noſtra ætas, quam priſca Myrone
Vel Polycletea non tumet arte minus,
Vnde datum eſt hominem tam certas ludere formas.
Que ſpectatorum lumina decipiant?
A' Ioue, nanque aliter non hoc Auiſque parentique
Et ſibi congrueret, ni Iouis eſſet opus.

Idem

Quam bene diſparibus modica ſtant æde figuris
Mater anus, Virgo nata, nepoſque Puer,
Felix ille quidem eſt, operis cui gratia tanti
Marmore tam paruo fama perennis erit.
Corycius tamen hoc multo felicior, inde
Nomine cui pariter vita beata datur.

Digitized by Google

Idem

Quiſquis adeſt tacita nutantia marmora lingua
  Contemplator, ibi certat vterq; labor.
Ars ait eſſe ſuum, rerum ſibi vendicat altrix,
  Sic opus ancipiti ſub ratione manet,
Altera formatum cœlo probat, altera ductu
  Humano, lapidem viuere poſſe negat.
Quod'q; laboratum ferro, teſtatur in ipſo
  Marmoris artificis certa rigore fides
Quodq; per algentes infuſus ſpiritus artus
  Viuat, anhelanti iam ſatis ore patet.
Hinc ita lis agitur nullo diſcrimine litis,
  Condicione magis verificatur opus
Sculptus et hic lapis eſt humana ſcilicet arte,
  Numinibuſq; tribus viuit anhela ſilex
Non'ne opus hoc igitur, non hic labor? aſpice quan=
  Sanſouius potuit, Coryciuſq; dedit. (tum

Idem

Mater, Nata, Nepos vno ſub marmore viuunt
  Munere Corycij, pollice Sanſouy.

Idem

Dicite io pueri, vos, innuptęq; puellę,
  Sacra magis quarum ſimplicitate calent.
Dicite Corycium, votiuo plaudite ſaxo,
  Mixtáq; verbenis maſcula tura date.
Non Gnidię veneris, Rhodij vel Apollinis hic eſt,
  Nec Iouis Elæi vana ſuperſtitio,
Sed puer humani generis Sator, atq; redemptor
  Chriſtus, et annoſę virgo parens auię.
Numina tam paruum non dedignata ſacellum,
  Corycijq; fide, Sanſouijq; manu.

Marcellus Palonius Ro

Cor Coryti, et viuos cœleſtum in marmore vultus,
  Sanſouij mira finxerat arte labor
Obſtupuit natura, Deos et ſidera teſtans,
  Iam ſuperor, quid ſi ſaxa loquantur ait.
Ora ligat, mille extemplo affluxere pöetę
  Si victa vtroq; eſt munere, et ipſa ſilet.

Nicolaus Liburnus

Marmora cœlicolum veros imitantia vultus,
  Non niſi Sanſouio fingere poſſe datur.
Hic igitur qua parte poli tria numina vidit?
  Non hic Corycius mente videre deos;

Nil mirum ſic ante, Iouem cernebat Homerus
Per quem diuinum fulſit opus Phidię
Quid niſi Coryci curę eſt, pietaſq;, fideſq;
Cui placuit purę virginitatis Amor.

Aloyſius Vopiſcus

Quis pauor aërios viſentum marmora cętus
Spirituum, hoc quantum voluitur in vacuo?
Denſi adsunt, orant, inhiant, pars oſcula figunt,
Hi nutu monſtrant, exerit ille manum,
Inde grauato animo venientum ceditur vndis,
Ægre abeunt flexis ad pia ſigna oculis,
Laudibus extollunt bene natum ad ſidera marmor,
& fortunatum marmore Corycium.

Idem

Subductum huc quis celſa ſecundus ad aſtra Promethe=(us
Vos adijt Superi? pandite, Corycius.
An culpa ſimili? quid? ſi huc, pro fraude Promethei
Corycij allectant nos pia facta ſenis.

Aurelius Foſſa

Aſt ego corycij curam quo carmine laudem?
Cum ſit materies omnis adempta mihi.
Aut quibus in tabulis (si ſcribam) carmina ſcribam?

I .a tabulis cum nec, nec ſit in æde locus.
Omnia Corycio, ſtatuis ſunt omnia plena.
Coryciumq; ædes vix ſatis vna capit,
Attamen ante fores duo tantum hæc carmina figam,
Ne veſtrum ó vates contemerem ipſe chorum.
Has tibi Corycius ſtatuas Anna alma dicauit
In terris, cœlo tu modo redde vicem.

Io. Capito Arretinus

Si fieri Andreę potuiſſet ſpiritus arte,
Tergeminum hoc ſpirans marmore numen erat.
Sed dare quod nequijt Scalptoris dextera ſignis,
Dant animam his vates, et ſine morte decus,
His faber in ſtatuis fingendis, iure parentum
Munere, ſed vates fungitur ipse Deum.
Ars, pietas, numeri certant hic, ſed duo tandem
Deficient, pietas ſola perennis erit.

Idem

Si trina eſſe foret fas altera numina ab iſtis,
Hoc diuum, atq; hominum rex animaſſet opus.
Quod ſic nimirum ſuperaret ſigna Promethei,
& nimium felix Pygmalionis ebur.

Digitized by Google

Ianus Vitalis Panhormitanus

Sculptores priſci faciebant ſemper, at vnus
Sanſouius noſtro tempore fecit opus.

Idem

Miramur Gnidię fulgentia membra Dienes,
& quaſi anhelantis Palladis effigiem,
De Ioue Mæonio ſimulachrum immane Tonantis
Phidiacę Eleis compoſuere manus.
Inuidioſa olim taceat ſuperata vetuſtas.
Dat meliora vno marmore Sanſouius.

Michael Nardinus

Annę Auię, Marię matri, Nato atque nepoti,
Harum aram hanc Corytus, et ſtatuas ſtatuit.

Aurelius Foſſa

Marmora, templa, arę, cum iam ſint omnia plena
Carminibus, tabulis, vatibus, et titulis.
Infelix quid agam vates, num ſcribere quicquam
Debeo? quid ſcribam? ſcribere neſcio quid.
Corycij Statuę veniam mihi ferte ſilenti,
Aut mihi materia carmina digna date.

Ianus Vitalis Panbormitanus

Quàm bene, quàm proprie, quàm culte viua refertis
Marmora Sanſouij, Coryciq; manus,
Altera ſcalpendo, dando altera, conditis ambo
Et datis in ſolo marmore treis ſuperos
Fingere non laus eſt, laus eſt quod viua videntur
Marmora, quę facta non puto ſed genita.

Idem

Quod tria tam leui ſpirant ſub marmore ſigna,
Non ars Sanſouij, ſed Coryti pietas.

Idem

Olim erat á Diuis ſemotus quiſq;, quod inter
Mortales habitent numina, agit Corytus.

Delius Hieronymus Alexandrinus

Lętus Phidiaca Iuppiter eſt manu.
Signa et belligerę ſunt tria virginis,
Dipœno, atq; Scylo Cynthius, Hercules
Et Pallas ſapiens, et nemorum Dea
Cnido, et Praxitele eſt turgida Cypria.
Eiusdem Parium ſe eſſe Cupidinem
Non tedet, queritur de Rhodio Alchida. at
Philiſco Aonides, Phœbus et aureus

Digitized by Google

Grates carminibus, tot numeris agunt.
Sed Ieſus Dominusq́;, et tot Deus omnium
Cum caſta Maria matre, auia et ſua,
Ingentes Coryti dant tibi gratias,
Tanti quod fueris muneris auctor, et
Vates carminibus nomina, gloriam,
Quę noctes Stygias vnica negligit,
Nec Lethes trepidat flumina languida,
At quo fit ſenior, fit magis hoc potens.
Nam forma ſuperant hęc tria numina
Mendax quę obſtupuit ſingula Gręcia.

Idem

Phidiacas dicunt quondam fabricaſſe Tonantem.
De Ioue Mœonio, tam grauis ille, manus
At modo ab Elyſijs redeat licet altus Homerus
Fœdabit, cupiens hos celebrare Deos.

Ianus Vitalis Panhormitanus

Si potuere omnes tria numina habere poëtas
Qui canerent lepidis non moritura modis.
Cur dubitem eſſe Deos, qui nos ſtimulentq́;, iuuentq́;?
O dirę nimium mentis abeſte procul.

Digitized by Google

Idem

Aditis Iuvenes, viri, ſenesq́ꝫ,
Date et Corycy trium Deorum
Thura imaginibus, diſertiores
Omnes efficiemini, Catullo,
Flaccóq́ꝫ, ac vario, Propertióq́ꝫ.
Aditis meriti bene, ac pudice, et
Huc quisquis veniet pöeta ſiet.

Idem

Inter naturam atq́ꝫ artem cum facta fuiſſent
Hęc tria ſigna, ſuit mens noua de ſtatuis.
An poſſent vocem atq́ꝫ animam tribus indere diuis
Motumq́ꝫ, et cęcis lumina luminibus,
Senſum, animumq́ꝫ iſtis dehinc addere, Corycius ſed
Fecerat id cum tot vatibus egregys,
Nam dum dant Corytus vatesq́ꝫ in marmore formant
Vocem, animam, motum, lumina, senſum, animum.

Michael Venturus Fulginas

Nunc Mæcenati Phidias inſultat, ad aſtra
Extollens ſpretis carminibus ſtatuas

C ontra Thuſcus eques, quoniam periere ruinis
  V rbis ait veſtrę tot monumenta magnus
T rade tuas artes fabro, atq; ego mille poëtis
  I mmittam Flacci, Vergilyq; animam,
A nnuit, inſpirat Mœcenas mentem, animumq;
  Corycio, ac artem Sanſouio Phidias
V iuum hoc ſculpsit opus laudant pleno ore poëtę
  S enſit habere faber vatibus omne decus
A tq; fabro vates, debet pars vtraq; magno
  Corycio, tribus ijs cędite priſca nouis.

Idem

Eſſe tuum mentiris opus, tu ſcalpere marmor
  N oſti, ſed tantum cuncta animare Dei
I lle hoc viuificat marmor, ne iactet inanis
  H oc opifex viuo marmore vita fugit.

Ianus Vitalis Panhormitanus

Has tria treis ſtatuas poliunt Marię, Annę, et Ieſu
  S anſouij, et Coryti dextera, et ars hominum
H ic cęlis, ære hic, hi relligione, et amore
  Q uem cum Dijs retinent, pectora ſacra Deis
V iuere non melius poterat cęlator, et ipsi
  V ates, ac Corytus q̃ alterutro alteruter.

Ceſar Steccatis Ro.

Corycium ſuperaſſe Numam pietate ſuprema
Tam bene formatis indicat ara Deis
Tam bene ſunt alacres cum matre, puerq;, parensq;
Quod Phidiam artificis conſtat ineſſe manu
Diminuit laudes opus hoc inſigne, Diones
Saxea quę quamuis eſſet, amata fuit
Pompilium, Phidiam, Venerem, pietate, manu, ære
Auctor, Sculptor, opus, vincit, habet, minuit.

Paulus Cerratus

Cum modo Corycius dederit ſub imagine diuum
Candida Phidiaca marmora ſcalpta manu
Pierides fictos celebrarunt carmine vultus
& veros Helicon credidit eſſe Deos.
At ſua mirantes ſpirantia numina ſaxo
Dij ſua imaginibus templa dedere ſuis.

Albertus Ciſtarellus

Æternum vt viuas fecere hæc carmina vatum
O bone Coryci ſuauiloquis modulis.
Quis neget hoc verum multo mage ſęcla perennant
Pectoris Augusti pectora rara tui.

Digitized by Google

Illa parem antiquis te Heroibus oſtendere
Vt tua numinibus grandibus iſta parem.
Paulus Cerratus

Munere Corycij genus altitonantis habeto
En auia, en Genitrix, en puer ipse nepos.
Laurentius Cataneus

Miraris, loqueris, ſimulq; rides,
Inſpiras animis Deos vereri
Marmor Sanſouia manu politum
O felix lapis, ó laboris almi
Vnicum ſpecimen, decusq; ſęcli.
At beatius hoc, decentiusq;,
Vultu q; placido manuq; larga,
Vnius Coryti eriguntur Arę
Florent tot Phidię, vigent poëtę.
Idem

Non ſunt Praxitelis manu expolita,
Non hęc Phidiacus labor peregit,
Nec quisquis Rhodius, Scopas ue prompsit,
Quibusuis alijs diu ſepultis
Sub terris animę peritiores,
Sed Thuſco ingenio, manu, arte, Thuſcus

Andreas, Coryti exhibentis aurum
Dulci preſidio et decore fultus.
Spirant marmora, ridet atq; trinum
Numen, non ideo vt beatiora
Eſſent, nil Superis poteſt deeſſe,
Sed quanto eſt Corytus bonis pöetis
Gratus dijs etiam vt videret orbis.

Paulus Cerratus

Quid nunc sidereo abditos olympo,
Terras viſere compulit relictis
Aſtris cœlicolas, diu et negatos
Vultus pandere gentibus malorum,
Et noxę immemores? manus ne docta
Thyrreni artificis? vel ipsa multo
Inſudans ſtudio expolire marmor
Natura, an placido magis pöetę
Cantu? num lapidis decor minantis?
Aſt horum nihil, improbis ſerena
Terris numina reddidit, nec alto
Eduxere grauem polo Tonantem
Tot cauſę, vt geminę Dei parentes,
Quas lęto aſpicis inuicem reuinctas

Amplexu, ac precibus libens fatigas.
Pacatos homini deos repente
Fecit Corycius labore pulchro,
Atq; alma pietate qua Deorum
Aras excolit impiger cadentes.
Auerſoſq; iterum malorum inultos
Orbi reſtituit fauore digno.

Lucius Gabriel Rubimontius

Cum artem operis, cumq; artis opus, cum vtriusq; la=(borem
Miror, neſcio quid alterutrum vtra habeant,
Pendet ab arte labos, opere ars, opus indiget vnde
Pendeat, à Coryto ars pendet, et ipse labos
At ſi à Sanſouio pendent hęc omnia, tantum
Augusta eſt pietas debita Corycio.

Idem

Quàm bene cœleſtes effinxit marmore vultus
Siue ars Sanſouij, ſeu pietas Coryti
Altera in alterius collapsa eſt pectora, quando
Artus hic iuſſit creſcere, et ille loqui.

Laurentius Vallatus Ro

Non potuere manus veriſſima numina cœlo
Elicere, elicuit Corycij pietas.

Mentem hauſere manus, poſuere in marmore mentem.
S i mens eſt lapidi, quis neget? aura quoq; eſt.

Idem

B is iam mirifico partu deus æditus, olim
V irgine, mirificę nunc peperere manus.

Idem

S anſouius voluit naturam vincere, vicit,
D um Deus in lapide viuit, in arte lapis.
S anſouium rurſus vicit Deus, ille ꝙ vnum
I pse ſua ꝙ tres clauſit in arte Deos
H oc hominum numen fecit venerabile marmor
C orycium, vatum, Sanſouium, artificum.

Idem

Colludit, ridet, ſpirat mirabile ſaxum
S enſus in arte, ars in marmore mira fuit.

Idem

Eſt Deus, et non eſt, Deus eſt ꝙ viuere reris
N on eſt, ꝙ tacta marmora dura rigent.

Idem

Eſt Deus, et non eſt, ſpirat, non ſpirat, idipsum
Eſt Deus, ars ipsa eſt noſcere quid deus eſt.

Digitized by Google

A. Orpheus Pellatus

Inſignes artis dotes, fœcunda virorum
Ingenia, et magnos vates iam deſinat ætas
Noſtra queri, et penitus iam conclamata putare.
Virtus priſca redit, redeunt cum moribus artes
& reparata nouis remeant iam ſęcula luſtris
Eſt precium rebus, ſunt et pręconia laudum
Ex actis verba, ex rebus ſimul acta probantur.
Stat dictis manifeſta fides, ſunt publica facta.
Quid decus hoc magnum media ſpectatur in vrbe?
Corycy pietate ſacrum, clara arte Sauini.
Schemate ſub triplici iunctum complexibus almis
Humani generis precium, ſic ſumma ſalutis
Virginis ac ſterilis partus proponitur almus.
Ex quibus ęterni patris de virgine pura
Progenitum cernis puerum ſub imagine Ieſum
Verum hominem, verumq; Deum, regemq; deorum
Atq; hominum, amplexu et gremio matriſq; auięq;
Compoſitum, blando riſu cognoſcere vtranq;,
Dicite quid veterum potuiſſent amplius artes
Sculptorum? eximias captantes mente figuras
Solerti cęlare manu ſenſuq; profundo

Concipere, et melius naturę afferre decorum.
Aut ligno, aut cęra, planiſue notare tabellis,
Quam potuit ſpectanda diu ſolertia pręſens
Marmoreis ſimulacbra parans animare figuris,
Gaudeat hęc ætas cultu reparata priori,
Atq; diu felix tales producat alumnos,
Quales lęta videt nunc, et longęua videbit.
Hoc precor ò Superi, iuſtis intendite votis,
Vt genus humanum poſito ſqualore ſituq;
Splendeat, et demum priſcos reuocetur ad vſus
Geſtiat ars omnis iure, et merito Chorus omnis
Artificum, plauſuq; ſuos agnoſcat honores.
Exultet, laudetq; ſimul iam quilibet ordo,
Mercurij, Venerisq; probę, mundęq; Dianę,
Cum Ioue, cum Phœbo, cum Pallade ſęcula ſurgunt
Aurea Saturni, pulcherq; renaſcitur orbis.

Idem

Tres Pario viui fulgent in marmore vultus
Dulci in complexu, tres numero, vnus honor.
Corycij pietas dedit hoc, at munere tanto
Semper erit celebris Corycij pietas.

Idem

Anna vetus ſterilis Mariam, aſt hæc virgo Tonantem
Gignit, et hinc natus, pró, puer iſte Deus.

Idem

Eſt puer iſte Deus, natus de virgine pura
Quam peperit ſterilis femina, prorſus anus.

Idem

Qualem Roma vides puerum, matremq́ꝫ, auiamq́ꝫ
Talem Auguſtinus prodidit ore ſacro,
Hinc Sculptor doctus merito hac Sanſouius æde
Munere Coryciȷ nobile fecit opus.

Idem

Ede precor Coryti, dic Sanſouine, figuras
Vnde has tam pulchro ſchemate marmor habet?
Non vis noſtra fuit, non ars, ſed gratia magni
Aureli edocuit numine mota Dei.
Iure igitur decus hoc eius ſpectatur in æde,
Auctorem vt primum gloria prima colat.

Idem

Produxit quondam viuos de marmore vultus
Græcia, quod bona nunc æmula Roma facit
Nec ſolum ſtatuis, ſed muſis preſtitit Hellas,

Quas pariter conſtat cedere iam Latio
Hoc docet inſignes quę prouocat vndiq; vates
Ars Sanſouini debita Corycio.

Gaſpar Vrſinus

In lapides homines, in vitam cogere marmor
Soli mirifica Dij potuere manu,
Ecce vel hos illos mortalibus addere certum eſt,
Nobis ni careant morte deinde pares,
Nanq; vel iſta Deos credas in marmora verſos,
Iſta vel in magnos marmora verſa Deos.

Idem

Quę prius in cœlo ſolum ora videnda manebant
Corycius terris conſpicienda dedit.
Et nunc ſancta trium coram licet ecce tueri
Ora deum ante homines, ora deum ante deos.

Hieronymus Laurelius

Tam veros finxit Sculptor ſub marmore vultus
Spirare vt credas, mutaq; ſaxa loqui.

Petrus Mellinus Ro.

Omnia dant ſtatuis his laudem, carmina vatum
Coryty pietas, Sanſouiniq; manus.

Digitized by Google

Idem

Cum tria de liquido ſuprema hęc numina cœlo
Marmor in hoc Parium tam bene ducta forent
Lis fuit, et primos ſibi quiſq; petebat honores,
Vates Carminibus, Sanſouinuſq; manu.
Tum mea quę petitis, ſunt hęc mihi pręmia danda hęc
Coryci pietas inquit, abite pares.

Siluius Laurelius

Anna annos, Maria omne bonum, dat ſidera Ieſus
Corycio, qui tot datq; deditq; Deis.

Idem

Sunt hic carmina plura, ſunt tabellę
Plures, ſunt quoq; plurimi pöetę.
Verum ſi reputes quid, hi merentur
Et diui, et pietas Coryciana,
Plus mirabere non fuiſſe plures
Vates, carmina, codices, ſed ipsum
Ne mirere diu, ſequentur hinc iam
Hos vel millia mille plus pöetę.
Quin tu hanc ſpero vel ocyus videbis
Cinctam hinc inde tabellulis columnam.
Vt miracula detonata ſeptem

Iſti cedere iam queant columnę
Et nunc et merito merentur ipſum hoc
Et diui, et pietas Coryciana.

Petrus Aperbachius Germanus

Laudata artificis manus eſt, celebrata põetis
Corycij pietas numina carmen habent
Omnia cum meritam tulerint hęc carmine laudem
Et dis, Corycius, numina, ſaxa, manus
Solus adhuc manibus iacet illaudatus Ieſu
Paſſer, et hunc vatum muſa tacere poteſt?
Quamuis hic tener eſt, non eſt tamen iſte, miniſtra
Fulminis, aut quauis alite, crede, minor
Exhibet hic blanda luſus, ſolatia, riſum.
Illa ſed irato porrigit arma Ioui.

Caius Siluanus Germanicus

Quartam verſiculis ſuis tabellam
Expleuere viri diſertiores
Nec noſtris ſupereſt modis locellus.
Quare Iane rogatus adde quintam,
Seras reſpuę nec meas Camœnas
Quas ſi tu penitus nihil moraris,
Aſt componere ſic mihi videtur

116.11

D eberes numero probatiore.
E n plures alij locum Coryti.
S uis carminibus petunt poëtę
H is tu non dabis? an quid inter iſtos
R efers, tu quoq; collocarier vis?
I nter candidulos greges olorum
Q ui melos bene concinunt ſuaue
C oruus decolor, ac ſtrepente voce
T urbabis crocitans ſonos canoros,
S ubrides, ſimul aſperaſq; naſum
& ronchos mihi comminaris, iſtęc
N i ceſſem temerarius rogare
N on ſic, vera nihil pudet fateri
C erte peſſima peſſimus poëta
S cribo carmina, non ne Coruus atq;
C ycnus eſt auis? at nimis ſuperq;
V ideris Coryti mihi ſeuerus,
N eſcis vt faciem decet venuſtam
N ęuus, quo ſine bella, bella non eſt.
T u meos male peſſimos notaſti
V erſus, te male peſſimus notabo
V ates, tu numerum imparem deorum

Digitized by Google

Forſan neſcis adhuc, cum'q; ſacrum
Eſſe religioni, et ipse, prorſus
Coli abs te ſuperos putas ad vnguem,
Quare da precibus locum, et pöetis
Doctis, pentade finies tabellas
& noſtris aliquem ſimul locellum
Muſis, quę ſtatuas tuas adorant,
Sin prorſus Coryti nihil moueris
Expecta Palinodian malignam.

Idem ad Pöetas

Frequens in has deum nouas imagines,
Nec vsq; carmen obtuli rudiſſimum
Nec inde, quale docta Roma poſtulat
Tamen locum tot inter elegantias
Tuas, diſerta turba, ſedulo ambiens
Apud Corycium meis ineptijs
& oppido improbus fui, et nimis grauis
Seuere is at mihi frequenter abnuit,
Negans dari meis locum vel vltimum
Ineptijs tot inter elegantias
Videns deinde ſupplices nihil preces

I uuare, protuli loco precum minas,
M odos quoq; impios, ſat ore turbido
M inatus, his daret meis ineptijs
S uas locum tot inter elegantias
I o triumphe io quod ille identidem
R ogatus abnuebat, en meis minis
C oactus, et probris et inſolentijs
Meis locum negat negare verſibus.
E rit locus meis inelegantijs
E rit, tuas tot inter elegantias
H onos mei diſerta turba ſæculi
Q uis iſte? fronte qui videtur inuidia
N otare me, q indiſertior ſue
T ot inter ambiam locellum Apollines
E s ipse liuor, es mali vmbra tabidi
E s illi et ore voceq; adsimillimus
P robus vir ille, comis ac dioncus
I n ore cuius eſt videre gratias.
T uo ſed ore in improbo inuidentię
S tetere, luridiq; pallor, et macor
& omne mortuas quod occupat genas.
A bi hinc lues propago noctis abditę,

A bi in malam crucem, atq; perfidum caput
I n amne conde ſquallido ſilentium.
A t heus, adeſte quiſquis ante limina
M oramini, et pudore pené ruſtico
T enemini, et timetis vsq; verſibus
L ocum rogare, quid diu moramini?
A deſte num timetis inuidentium
F urorem, et inde nomen inſolentię
C auetis? haud probo nec vllus approbat,
N iſi inuidus, niſi omnium indiſertior
N ec inſolens ego eſſe, nec graue arbitror
A ge ergo quiſq; honeſti amore tangitur
S uumq; nomen in futura ſecula
& eſſe cognitum cupit minoribus,
A deſte quid diutius moramini?
M oramini ipse dum roget Corycius?
V t eſt inanis hæc fides. Corycium
R ogare, qui mihi rogatus abnuit
N ec annuiſſet ille, ni improbis probris
C oactus eſſet, et minis frequentibus.
A deſte adeſte quiſquis ante limina
M orare, quid diutius moramini?

Idem

Mirandum potuit ꝙ vnus olim
Libris Praxiteles reſerre quinqꝫ
Omnis quicquid erat per orbis oras
Vndecunqꝫ operum venuſtiorum.
Mirandum magis et magis ſtupendum
Omnes ꝙ decorant, canuntqꝫ vates
Certatim ſtatuas Corycianas
Mirandum nimium et nimis ſtupendum
Omni ꝙ populo placent figurę
Matronis, pueris, viris, puellis
Nec totum inuenies virum vel vnum
Qui contraria ſentiat, per orbem.
Hinc nullum dubium eſt, nec eſt verendum
Quin vincant ſtatuas vetuſtiores.
Nam quicquid placet omnibus, ſupremum eſt.

Idem

Hoſpes qui ſtupido hæc miraris marmora vultu
Quę toto clarum nomen in orbe tenent
& petis auctorem ſignorum, quiſue deorum
Tam bene quo pacto, et rettulit ora trium?
Accipe, Corycius tam clari muneris auctor

Extitit, Andreas rettulit at ſuperos
In dubio eſt aliud, nec quiſq̄ dicere quiuit
Quo pacto diuos tam bene reddiderint .
Aſt anima amborum quando migrabat in artus
Neutram Letheum credo bibiſſe vadum .

Idem

Nuſquam Pieridum cohors pöetę
Maiori ſtudio deum figuras
Laudarunt bone q̄ tuas Iane,
Quas veris ſuperis tribus dicaſti
Omnes quandoquidem putant nefandum
Non cantaſſe tuam hanc dicationem .
Omnes te Coryti canunt pöetę .
Omnes has ſtatuas tuas honorant.
Omnes vnanimi et fatentur ore
Haud primo ſtatuis loco vetuſtis
Ceſſuras, nec eas edax vetuſtas
Abſumet, nec erit fuit nec vnquam
His quicquam celebratius per orbem,
Nec nomen Coryti tuum peribit,
Nec te clarior eſt dicator alter
Hæc per ſæcla, nec eſt futurus vnquam .

Digitized by Google

Balthaſſar Caſtilionus. Comes

Laudabunt alij diuum ſpirantia ſigna,
Molliter et pario ductos de marmore vultus,
Corycij, aut clarum tollent ſuper æthera nomen,
Inſignem et virtute animum, magno ore canentes
Vt veras ſuperum effigies ſacrauerit aris,
Vtq; ſui cordis penetralia fecerit aras
Sincerę pietati, almę et fidei, ipſe ſacerdos
Integer, innocuus, culpa ſemotus ab omni.
Aſt ego (nam vires noſtris muſa abnuit auſis
Ne poſſim egregias laudes æquare canendo)
Tantum Corycio meritas teſtantia grates]
Vota feram nato, et matri, matriſq; parenti,
Vos igitur mecum o pueri, innuptęq; puellę,
Romanęq; nurus cumulate altaria donis
Suppliciter, flexoq; genu, numenq; rogate
Dextrum Corycio, et flammis date thura fauentes,
Virginis Anna parens, et virgo mater, et ipſe
Virgineo matre intacta puer edite partu,
Corycium ſeruate ſenem, ſi recta voluntas
Et pietas vobis grata eſt, probitaſq;, pudorq;,
Quod ſi olim coluit qui hortos et rura, ſolebat

Primus vere roſam, atq; autumno carpere poma,
Quę nam digna ſatis dabitis vos pręmia veſtro
Cultori? letam (annuite) viridemq; ſenectam,
Corycio aſpiret pleno bona copia cornu,
Compleat alma Ceres campos, atq; horrea meſſe,
Et bromius dulci redolentes nectare cellas,
Ipſe autem caris ſemper ſtipatus amicis,
Inter odoratum citrij nemus, inter et hortos,
Suſpiciens ſacras Capitoli in colle ruinas
In medio vatum felices exigat annos.

Petrus Mellinus

Erexit ſuperos dextra, linguaq; Corytus,
Euertit ſuperos ore Manuq; Luther,
O quam diuerſos peperit germania mores,
Orta vno pietas, impietasq; loco eſt,
Dij, factis ſi amborum humana parum eſſe videtis
Conſilio, e meritis tollite vtrumq; ſuis.

Petrus Curſius

Dum Coryto ſcalptor tria numina marmore in vno
Effigiat, Dij tres ſeſe operi inſinuant
Quisq; ſuis proprium membris dant ſenſum, animumq;
Hinc homini eſt viuos fas tetigiſſe Deos,

124.

Scilicet ij veri ſuperi, Quos caſta precantum
Audire e ſurdo marmore vota liquet

Petraſancta

In Diuam Annam

Si tantum ſpectas artem, ſi mollia ſaxa,
Dices Sanſouius marmora viua facit,
Numina conſpicies Chriſti, Chriſtiq; parentis,
Atq; Auię, ſi tu marmora ſancta colas,
Sed ſi Corycij pietas penſetur in illis
Inter Corycius numina quartus erit.

C. Siluani Germanici in ſtatuas Corycianas Racematio.

Pauperies inter culmos a meſſe relictas
Sollicita ſpicas colligit ægra manu.
Pinguis et in prædam vindemia linquit egenis
Vuas, pampineis quę latuere comis.
Omnia Corycij complerunt horrea laudum
Ingenio vates vberiore ſacri.
Sic ego demeſſos intrabo nouiſſimus agros,
Vatibus et claris quę cecidere legam.

Digitized by Google

Fauſtinus Buturinus Veronen.

Artificis manibus ſpirant hoc marmore in vno
Edita imaginibus corpora terna tribus.
Talis erat virgo facies tibi, talis et Annę
Effigies, tali filius ore fuit.
Contemplata Poli radios induſtria, Mundum
Tranſuolat. & Cœli Lumina mente trahit.

Ludouicus Faber Phanen.

in Corytianas Statuas

Tres ſtatuę incertum an ſpirent per Carmina vatum
Vatibus an tres hę, dent animas Statuę (eſt,
Sed quiſquis Coryti pietatem admiſerit vnquam,
Dicet Corytius, ſolus vtrunque facit.

Idem

Si Corytus viuet ſuperis, et vatibus iſtis,
Si viuunt ſuperi, vatibus et Coryto,
Si vates Coryto, et ſuperis, mortalibus itur
Ad ſuperos, Coryto vatibus et ſuperis.

Idem

Vt ſuperis reddat pro donis dona receptis
Gratus Corytius tres Statuit Statuas
Tales Sanſouius quales á corde Coryti

Chriſti Annę et Marię fluxerat effigies
Tales a Coryto tales ſcalptore, pöetę
Concelebrant graio carmine et auſonio
A Coryto et tales ſimul a ſcalptore pöetis
Dat Vicentinus munere dędaleo.
Ergo quis Luther Corytum neget eſſe beatum
Quattuor his, arte et carmine et arte, deo.

Andreas Maro.

Noſtra adeo raros numerent cum tempora vates,
Prodijt hinc ingens vnde repente chorus?
Parnaſſi ne vetus reuocarunt ſomnia monſtrum,
Contigit an noſtris Aſcra quod ante tuis?
Sed quid priſca ſequor Graię miracula gentis?
Non ſubiti indicio cauſa furoris eget,
Maiores videre Deas, Phœbiq; parentem,
Quos cœlo elicuit ceu Numa Corycius
Hinc vatum numerus, quis enim non iſta tuendo
Numina diuino vel rudis ore canat?

Idem

Inclyta cum Romę tot ſint ſpectacula rerum,
Hinc antiquę vrbis, hinc monumenta nouę

Dic age muſa operi cur tantum contigit vni?
Mille argumentum vatibus vnde fuit?
An meruere minus tria numina, lumina mundi,
Corytij pietas, Sanſouijq́ manus?

Idem

Anna parens magnę matris, materq́ parentis
Virgo, pater rerum tuq́ ſupreme puer
Sanguinis ordo ingens ingentia numina, per quę
Tot ſeruati homines, tot periere Dei.
Nimirum mortale genus ſine fine fouetis,
& ſemel interitu nos rapuiſſe parum eſt.
Cum non ætheria piguit de ſede reuerti,
Vosq́ iterum noſtris reddere luminibus.

C. Siluanus.

Arehetypos Natura fuit Scalptoribus olim,
Nunc ſunt ſcalptores illius archetypi.
Illa dedit Gypsum vultus mortalis, at illam
Sanſouius docuit ora referre deum,
Talis q̃ nunquam priſci miracula patres
Viderunt, tanto gloria maior adeſt.

178.

N umina, Scalptoris dextram rexiſſe putarem
I ſta niſi arcerent crimina noſtra ſolo
A ffuit at Coryti genius, docuitq; magiſtrum
D octius antiquis reddere cœlicolas.
P lus igitur potuit Iani pietas, probitasq;
Q uàm Natura poteſt, artificisq; manus.

Idem

Q uisquis auet Scalptor diuorum effingere vultus,
& laudes meritas artis habere cupit.
E ligat ille ſui auctorem te Iane laboris,
A ut tibi perquirat (siquis erit) ſimilem.
H oc ni, nequicquam conabitur omnia, magnos
V incat at ille licet Praxitelem et Phidiam.

Baptiſta Pius Bononienſis

A nna Maria Stygis puer Induperator, et orbis
T rina vno poſuit marmore Corycius
A nna annos tribuet Pylij tibi regis, Ieſus
R egna poli, Marie per mare Tiphys erit
A llectiq; deum muſe, Charitesq; fauore,
C orycij laudes, et pia facta canent.

Digitized by Google

M ariangelus Accurſius

O bruta vel ſiluit quam nunc hic ſuſcitat artem.
V el cælo primum migrat in artificem.

C. Siluanus.

M armore ſub Pario diuum nudare latentes
E ffigies, cœlum cœperat artificis
B is gemini gemini diuerſum forte vagantes
A dsunt, et maſſam marmoris aſpiciunt,
D ic, geminum alter, erunt iſtęc quę ſigna? Deorum
I lle ait, hic hominum ſigna futura refert
A ſt alij gemini non illud rentur, et alter
M as erit, atq; alter femina dixit erit.
M ira quidem res hęc nullus mentitus eorum
B is geminis geminis ſcalptor vtrunq; dedit.

Idem

Cum Corytus tria ſigna tribus de marmore diuis
C onderet, et rarum Roma videret opus,
O bſtupuere omnes, et quę poſt longa venire
T empora conſueuit, Gloria ſepsit opus
P erniciq; gradu ſtatuas pręuertit auorum
& tetigit magno vertice vtrunq; polum

Digitized by Google

Nec mirum, quid non hominumq́ deumq́ fauore
Creſcit in immenſum? hinc gloria ſumma rei eſt.

Vitalis

Mutarunt pariter ſe ars, et Natura Coryti
Dum tria formaret Numina Sanſouius,
Ars finxit naturam, artem natura refinxit
Effigiem ſubiens altera in alterius,
Sic tantum varie, tantum bene confunduntur
Vt communia dehinc nomina et ora habeant.

Delius Hieronymus Alexandrinus

Quid diſerte adeo ſtupeſcis hoſpes?
Ora ſaxifice velut Meduſę
Spectes Corycij videndo diuos?
Qui vt Magnes chalybum trahit metalla
Sic viros reliquos trahuntq́ vates
Hos blandis numeris diſertuliſq́
Ad ſeſe celebrandum, et hos videndum:
Quid diſerte adeo ſtupeſcis hoſpes?
Eſt nihil Superis laborioſum.

Idem

Auguſtus tantum meruit ſi nominis olim,
Inſtauraret ꝙ ſqualida templa ſitu

Corycio quid mortales, et numina debent,
Prouocet e cęlo huc, cum pietate Deos?
Vt vates illi, dent illum vatibus, annos.
Tithoni, humano et bis vigeat generi.

Idem

Quot vigeant hodie ſi quęris in vrbe pöetę
Multos non multo ſcire labore potes.
Quaternis bona pars Coryti eſt incluſa tabellis
Has lege, priſcorum ſed miſerare vicem
Interea innumeri vates noua carmina ſcribunt
Atq́ tibi dabitur Quinta tabella legi.

Vitalis

Arti opus, ars operi vna conceſſere viciſſim,
Dum tria Sanſouio numina ſculpta forent,
Addidit et vates labor inclytus, vnde pepercit,
Non ſibi Corycius, non ſibi Sanſouius.

Idem

Iam genitus, iam natus eras pater optime Ieſu,
At nunc vt fieres, Corycius, ſtatuit.

Idem

Vt Deus has ſtatuas vidit, ſurriſit, et infit
Me eliciuit de me quiſnam hominum, atq́ deum?

1342.

Adelon

Aſpicis vt viuant ducti de marmore vultus
Et careant ſolo numina facta ſono?
Non dedit his vocem Sanſouius, et ſatis eſſe
Credidit hęc credi marmora poſſe loqui.

Adelon

Si potes adde animam, ſic marmora viua loquentur
Hoc ſolum artificis non potuere manus.

L. Gabriel Rubimontius.

Ars in Naturam verſa eſt, Naturaq; in artem
Tam bene dum fecit numina Sanſouius.

C. Siluanus.

O quoties Coryti ſupplex tua numina adoro,
Neſcio quid dicam, prorſus et obſtupeo,
Si datur á fatis animis remeare poteſtas
Humanumq; olim ſumere corpus item,
Deniq; ſi reduces ſtudio exercentur eodem
Quę tua nunc anima eſt Deucalionis erat.

Idem

Mortales terrę duris ex oſſibus olim
Iuſſu Deucalion reſtituit ſuperum
Ergo mortales debebant omnia diuis

Nunc vero debent nil homines Superis
Coryciana vices pietas dijs reddidit, orbi
Illos é pulchro marmore reſtituit.

Io. Franc. Binus

& tua nos etiam, Coryti, pietaſq; fideſq;
Compulerat, noſtro vt meritos tibi carmine honores
Atq; tuis Diuum Statuis caneremus, et Arę.
At primum mirati artem, et tria marmoris ora,
Viuo vt naturam affectu comitentur, et intus
Inuigilare animam ſibi quęq; oſtentet imago.
Noſtras deſtitimus tenues excire camenas
Tanto operi, ac melius tacito ſub pectore viſum eſt
Ambiguo certum venerari in corpore Numen.
Nam dulci dum blanditias facit Anna Nepoti,
Dum Maria et natum gremio fouet inclyta virgo,
Solam et ſe tali lętatur prole parentem,
Dumq; Puer placidis ijs contra arridet ocellis,
Cœleſti referens vultu pia munera amoris.
Atq; omneis iam iam expectas audire loquentes,
Dij potius Statuis ſimiles, vel Numina Diuum
Sunt, quã dijs ſimiles Statuę, aut ſimulacra deorum.
Nunc autem tot cum monumenta inſignia vatum

Hic uideo, has quantum ſtatuas, hęc numina, ade=
Inuicto et quicquid cœlo eſt ſanſouius auſus (quent,
Expreſſum id calamis iterum, pręſtantius extet.
Certe equidem occluſam non tandem emittere vocem
Hauſ potui, ac tantos non collaudare poëtas,
Teq; ſimul, quamquam noſtrę non indiga laudis,
Gloria nec celebris veſtra eſt, nec plurima virtus.
Fortunate ſenex, quando hęc tibi dona pararunt,
Non auri merces, non famę inſana cupido, (tum,
Non rerum ſpes ulla hominum At mens candida tan
Purus at in ſuperos amor, et syncera voluntas.
Vltima ſed non hęc tibi ſunt ſtata premia. Cœlum
Te (poſtq̄ hic longum felix ſuperaueris æuum)
Æternęq; vocat ſolium ſuper aſtra quietis.
Vos ergo, oblectant quibus hęc preclara verendi
Facta ſenis, vatumq; horum modulamina, mentem,
Huc lauri, huc hederę, interea, atq; albentis oliuę
Sacras cuiq; ſuas, meritaſq; afferte coronas,
Et ſenis, ante alios, quę cingunt tempora cani,
Cingite honoratis etiam vos frondibus, Aram
Et florum ſertis redimite, et ſuauibus herbis.
Aurea dein late hęc diffundite carmina, vt omnis

Diſcat ab his, quantum eſt, cultrix veneranda Deo-
Relligio, et bene fida ſuis, et grata miniſtris. (rum

Delius Hier. Alex.

An eſt opus pium deos ab æthere
Rogo optimoſq;, maximoſq; Coryti
Tibi euocari in infima hæc ſedilia?
Deos, fugauit orbe quos malignitas
Homunculorum, et egit in cœli plagas.
Putans nocere, profuit, ſed impia
Habent enim loca, vnde nos facillime
Rotare, mutuum queantq; reddere,
Velint modo, ſumus ſed his amabiles.
Sit ergo cum quod huc eos retraxeris
Vide pius ne dum cupis vocarier
Putere ab illis, et feraris impius.

Idem

Fama eſt Phlegreos cœlum affectaſſe Gigantes
Auſos armata id ſcandere velle manu
At faſtum exoſi, ſub tartara deycere illos
Precipites gladys, fulminibuſq; Dei.
Diſplicet impietas Superis, odere ſuperbos,
& faciles illos mens bona ſemper habet

136

Corycius potuit quod non potuere Gigantes
  Cum Superos terris det, petat ipse polos.

Idem

Ridiculum fuit id, iactos poſt terga lapillos
  Quondam hominum extinctum reſtituiſſe genus
Corycio ſed iam cede ambitioſa vetuſtas,
  Cede, tuo que adeo Deucalione tumes
Saxea progenies hominum manauit ab illo.
  E ſaxo mites efficit iſte Deos.

Idem in vulgus prophanum

Turbida que ſacros ſpernis plebecula vates,
  Et nugas magnas ſtultitiamq; vocas,
Diſce vel à Coryti venerari carmina diuis,
  Plusq; patronos, cauſidicosq; tuos,
Sunt Coryti ſane immortalia numina, et ipse
  Hoc pariter facto clarus ad aſtra venit.
At dicam, ne dum mortalia facta, ſed ipſos
  Æternos faciunt carmina clara Deos,
Templa ruunt, hominesq; cadunt, monumenta fatiſcunt
  Diruta, que ſolo viuida carmine erunt
Et quamuis minuet Corytum, ſtatuasq; ſenectus,
  Non habet in vates Parca ſeuera locum.

C. Siluanus

Felix ter Coryti, quaterq́ue felix
Ter felix iterum, quaterq́ue felix
Cui partem meriti bonam dedere
Viuo, tres ſuperi tui fruendam,
Nam numen Coryti canit per orbem
Præpes fama, tuba ſonoriore,
Atque vt perpetuo decus maneret
Tui nominis, addidere fulcra
Omnes vnanimi labore vates.
Atque vt dicere Iane consüeſti,
Fœcundi in ſterili fuere campo.
Iſtæc ne, ſine numinum fauore
Diuina fieri ve ope extimandum eſt?
At mi non minus hoc nouum videtur
Quod quicunque Deos tuos adorat
Aut te Iane colit, repente prodit
Vates egregius, velut diſertas
Fontis Pegaſei bibiſſet vndas.

Idem

Præſtiterunt faciles Superi mortalibus aures.
Hactenus, actutum et vota tulere homines

Heu quanto deinceps nobis ſudore, merendi,
Heu ſua quàm ſero vota ferent miſeri.
Conuerſa in marmor nam ſunt pia numina, pœnam
Corytus, et Sculptor promeruere parem.

Idem

Numina queꝫ magni capiunt vix atria cœli,
Finxit in anguſto marmore Sanſouius,
Non igitur poſſunt non dici marmora magna,
Cum tantas referant effigies ſuperum.

Idem

Anne tua Coryti mageꝫ ſint pietate decori
Hi lapides, an ſint arte magis celebri?
An vatum numeris, an diuum munere clari
Sint mageꝫ? perpetuo tempore erit dubium.

Idem

Qui ſpectat Coryti celeberrima marmora, marmor
Eſſeꝫ negat, veros eſſe putat Superos.
Nunquid adhuc veterum monimenta inſignia vatum
Somnia dicemus non habitura fidem?
Perfida Mercurius mutauit pectora Batti
In ſaxum, hoc mirum Theſſalis hora ſtupet,

S calicet hoc mirum eſt, diuos in marmora vertit
C orycius, mirum hoc Martia Roma ſtupet.
A ntonius Bizar Senenſis.
R idet Anus pueri luſus, pia mater adorat.
A t puero in digitis paruula geſtit auis
A nnę auię, Marię matri, nato, atq; nepoti
H arum aram hanc Corytus, et ſtatuas ſtatuit.
P. Franciſcus Modeſtus
M armor, et artificis manus eſt quod cernis, ouanti
O re triplex numen, quod ſuper aſtra ſedet
H oc dixi, ne viua putes hæc ſigna videri,
Q uę facit hoc vero qui aſſimulauit opus.
I is animam æthereus pater inſpiraſſet, at hæſit
V tra foret, veritus noſcere vera parens.

Franciſcus Arſillus Senogallienſis.
L apsum pręcipiti é polo ruina
A ncyle impery decus futurum
P er totam manibus ſacris Lupercus
S altu inſtans celebri, ferebat vrbem,
L ingua Mamurium vocans frequenti,
N on ingrata viro, Numa fauente,

Optatum precium dedit, futuram
Famam temporibus nouis vetuſtas,
Formaſſet clypeos ſuo ꝙ aſtu,
Cauta tam ſimiles magiſter arte.
Dico tam ſimiles, vt ipſe ocellus
Tam docti artificis nequiret, iſtud
Iſtud non opus eſt meum, quirites
Proferre, et penitus ſuos notare.
Verum tu Coryti Deis benigno
Grates pectore debitas referto,
Auctor ꝙ fueris nouus, piuſqꝫ
Inuenti, egregius faber, ꝙ iſto
Viuit tempore notus, et fidelis,
Sculpens marmora mentis ad figuras.
Tu pro numinibus tribus dicatis
Vno quę lapidi ſimul reuincta
Gaudent luminibus pijs videri,
Et gaudent precibus pijs adeſſe,
Contentus proprio ære, ſorte, vita,
Fortunę titulos neqꝫ aſſe pendis.
Fortunę facito nihil furorem.
Famam á regibus haud putas petendam.

N anq; illam ſuperi dabunt perennem
D um cuncti celebres mouent pöetas
& latas referant per orbis oras
N omen carminibus tuum, tuusq;
S plendor ſidereas volans per auras
V iuet perpetuo, et fruetur æuo.

Horatius Coclius Otriculanus

E ſt lapis an potius vera hæc tria numina? ſi ſunt
N umina, dextra hominis conficit ergo deos?
S i lapis, ergo lapis ridet, colit, aſpicit, audit,
& lapidi fas eſt dicere ineſſe animam
A t rerum patitur minus hoc natura, nec illud
C redibile eſt, quid ni? credere vtrunq; potes.
Ex lapide hos mira finxit Sanſouius arte,
V iuere Corycy ſancta dedit pietas,
O mirum ingenium, pietas ó maxima, vtrunq;
D icere naturę prȩualuiſſe licet.

C. Siluanus Germanicus

O mnia dys Coryti pietas tua præſtitit, araniq;,
& poſuit ſtatuas, ſacráq; certa dedit.
E ſt ſuperis etiam meritis pro talibus, ipſis
A mbiguum, quænam prȩmia danda tibi,

V

Digitized by Google

1421

O ſimulacra tibi, meruiſti et ponier aram
V ſq; adeo in terris mira tua eſt pietas.

Idem

T res ſuperos homines tres ornauere, Corytus
S culptorq;, et vates, ære, manu, fidibus.

Idem

Et ſumma ars, ſumma et pietas, ſummiq; pöetę
S umma tribus ſummis dona dedere Deis.

Idem

Corycius vati, et fabro, illi at debet vterq;, hi
T ergemini debent Tergeminis Superis.

Idem

Numina ſunt ſaxum hoc, non ſunt hæc numina ſaxum,
H oc tamen in ſaxo cernere vtrunq; licet,

Idem

Cuiq; parente ſua, pariterq; parente parentis,
S anſouia ſpirat redditus arte Deus

Delius Hier. Alex.

S i poſt fata animis meritorum præmia dantur
E lyſiumq; pijs, ſtatq;, malis Phlegeton,
H æc tibi iam dudum tua numina Iane pararunt
I nq; aula ætheria conſtituere locum.

Credula poſteritas ſacroſq; adoleſcet honores,
  & tua tunc inter numina numen eris
Felix quiſq; pio deducens tramite vitam
  Hic fama potitur, ſpectat ibiq; Deos.

Idem

Tempore quo huc illuc errabant corpora primum,
  Nullus erat toto notus in orbe Deus
Nullę aderant leges, leges erat vna voluntas.
  Vnus dux ſenſus, Iuppiter vnus erat.
Aſt vbi digeſſit quiſquis fuit ille Deorum
  Hæc, et quodq; modum iuſſit habere ſuum,
Credere tunc homines aliquem regnare Tonantem
  Quem ſcelera offendant, quem benefacta iuuent,
Numina tunc paſſim terras peragrare videres,
  Conuiuas homines atq; habuiſſe Deos.
Nunc eadem rurſus facientes tempora mores
  Compulerunt Superos conſuluiſſe fugam,
Eſſe ita ſed mortale genus miſerate, vadaris
  Iane tuos tute reſtituiſq; Deos.

Idem

Siue ſis Coryti neceſſitate,
  Qua circundatur vndequaq; mundus,

Antonius Thyleſius

Viribus aggreſſa eſt Superos Titania pubes
D eiycere, et poſitis montibus aſtra ſequi,
V icta tamen cecidit. Superos deducere cœlo
S anſouius, ſed non viribus, arte valet

Idem

Numina quis cœlo deduxit? cui datur imis
I n terris ſuperos ſiſtere poſſe deos?
S anſouius cœlum qui poſſidet ille, Deorum
C um libet in terris numina conſtituit.

Idem

Viua Deum ſpirat facies, in marmore vultus
A ſpice, non caput hæc, non mouet illa manus?
& mouet, et loquitur, ſed verba audire Deorum
N on datur humanis auribus, at ſuperis.

C. Siluanus Germanicus

Diuos tergeminos Corycianos
C ompar Phidiacis opus figuris
& quo Tergemini probant, coluntq;
A ffectu Corytus, faber, pöetę.

Idem

Numina cum iuſſu magni accerſita Tonantis,
Aſtrigeri impleſſent atria pulchra poli
Cœlicolas inter, pietatem, Pallada, Phœbum,
Lis erat, et litis talis origo fuit.
Alterius ſibi quisq; loci poſcebat honorem
In cœlo merito hic alter, et alter auet
Aſſurgens tandem placido concordia vultu
Mitigat et verbis æmula corda pijs
Parcite diſſidij noſtris inducere crimen
Cętibus, vnanimes pax decet ipsa Deos,
Cuiq; ſuum ingenium blanditur, at æqua poteſtas
Omnibus eſt ſuperis, et ſine fine manet.
Si in certare animus, laudemq; parare labore
Ducitis, et vires quisq; probare ſuas.
Qui vos mortales coluerunt pectore toto,
Pro vobis certent quisq; ſuo Genio
Præmia qui ſuperet ſunto hæc (manibusq; coronam
Suſtulit) et ſummus á Ioue detur honos,
Dicta placent, vates legit ſibi Phœbus Apollo,
Sanſouium Pallas, Corycium pietas.
Extemplo Corytus ſtatuas ſimulare tribus dijs

1342.

Adelon

A ſpicis vt viuant ducti de marmore vultus
  & careant ſolo numina facta ſono?
N on dedit his vocem Sanſouius, et ſatis eſſe
  C redidit hęc credi marmora poſſe loqui.

Adelon

S i potes adde animam, ſic marmora viua loquentur
  H oc ſolum artificis non potuere manus.

L. Gabriel Rubimontius.

A rs in Naturam verſa eſt, Naturaq; in artem
  T am bene dum fecit numina Sanſouius.

C. Siluanus.

O quoties Coryti ſupplex tua numina adoro,
  N eſcio quid dicam, prorſus et obſtupeo,
S i datur á fatis animis remeare poteſtas
  H umanumq; olim ſumere corpus item,
D eniq; ſi reduces ſtudio exercentur eodem
  Q uę tua nunc anima eſt Deucalionis erat.

Idem

M ortales terrę duris ex oſſibus olim
  I uſſu Deucalion reſtituit ſuperum
E rgo mortales debebant omnia diuis

Nunc vero debent nil homines Superis
Coryciana vices pietas dijs reddidit, orbi
Illos é pulchro marmore reſtituit.

Io. Franc. Binus

Et tua nos etiam, Coryti, pietasq; fideſq;
Compulerat, noſtro vt meritos tibi carmine honores
Atq; tuis Diuum Statuis caneremus, et Arę.
At primum mirati artem, et tria marmoris ora,
Viuo vt naturam affectu comitentur, et intus
Inuigilare animam ſibi quęq; oſtentet imago.
Noſtras deſtitimus tenues excire camenas
Tanto operi, ac melius tacito ſub pectore viſum eſt
Ambiguo certum venerari in corpore Numen.
Nam dulci dum blanditias facit Anna Nepoti,
Dum Maria et natum gremio fouet inclyta virgo,
Solam et ſe tali lętatur prole parentem,
Dumq; Puer placidis ijs contra arridet ocellis,
Cœleſti referens vultu pia munera amoris.
Atq; omneis iam iam expectas audire loquentes,
Dij potius Statuis ſimiles, vel Numina Diuum
Sunt, q̄ dijs ſimiles Statuę, aut ſimulacra deorum.
Nunc autem tot cum monumenta inſignia vatum

Hic uideo, has quantum ſtatuas, hęc numina, ade=
Inuicto et quicquid cœlo eſt sanſouius auſus (quent,
Expreſſum id calamis iterum, pręſtantius extet.
Certe equidem occluſam non tandem emittere vocem
Haud potui, ac tantos non collaudare pöetas,
Teq; ſimul, quamquam noſtrę non indiga laudis,
Gloria nec celebris veſtra eſt, nec plurima virtus.
Fortunate ſenex, quando hęc tibi dona pararunt,
Non auri merces, non famę inſana cupido, (tum,
Non rerum ſpes ulla hominum At mens candida tan
Purus at in ſuperos amor, et syncęra voluntas.
Vltima ſed non hęc tibi ſunt ſtata pręmia. Cœlum
Te (poſtq̃ hic longum felix ſuperaueris æuum)
Æternęq; vocat ſolium ſuper aſtra quietis.
Vos ergo, oblectant quibus hęc pręclara verendi
Facta ſenis, vatumq; horum modulamina, mentem,
Huc lauri, huc hederę, interea, atq; albentis oliuę
Sacras cuiq; ſuas, meritaſq; afferte coronas,
Et ſenis, ante alios, quę cingunt tempora cani,
Cingite honoratis etiam vos frondibus, Aram
Et florum ſertis redimite, et ſuauibus herbis.
Aurea dein late hęc diffundite carmina, vt omnis

Diſcat ab his, quantum eſt, cultrix veneranda Deorum
Relligio, et bene fida ſuis, et grata miniſtris.

Delius Hier. Alex.

An eſt opus pium deos ab æthere
Rogo optimoſq; maximoſq; Coryti
Tibi euocari in infima hæc ſedilia?
Deos, fugauit orbe quos malignitas
Homunculorum, et egit in cœli plagas.
Putans nocere, profuit, ſed impia
Habent enim loca, vnde nos facillime
Rotare, mutuum queantq; reddere,
Velint modo, ſumus ſed his amabiles.
Sit ergo cum quod huc eos retraxeris
Vide pius ne dum cupis vocarier
Putere ab illis, et feraris impius.

Idem

Fama eſt Phlegreos cœlum affectaſſe Gigantes
Auſos armata id ſcandere velle manu
At faſtum exoſi, ſub tartara deycere illos
Precipites gladys, fulminibuſq; Dei.
Diſplicet impietas Superis, odere ſuperbos,
& faciles illos mens bona ſemper habet

Corycius potuit quod non potuere Gigantes
  Cum Superos terris det, petat ipſe polos.
Idem
Ridiculum fuit id, iactos poſt terga lapillos
  Quondam hominum extinctum reſtituiſſe genus
Corycio ſed iam cede ambitioſa vetuſtas,
  Cede, tuo quę adeo Deucalione tumes
Saxea progenies hominum manauit ab illo.
  E ſaxo mites efficit iſte Deos.
Idem in vulgus prophanum
Turbida quę ſacros ſpernis plebecula vates,
  Et nugas magnas ſtultitiamq; vocas,
Diſce vel à Coryti venerari carmina diuis,
  Plusq; patronos, cauſidicosq; tuos,
Sunt Coryti ſane immortalia numina, et ipſe
  Hoc pariter facto clarus ad aſtra venit.
At dicam, ne dum mortalia facta, ſed ipſos
  Æternos faciunt carmina clara Deos,
Templa ruunt, hominesq; cadunt, monumenta fatiſcunt
  Diruta, quę ſolo viuida carmine erunt
Et quamuis minuet Corytum, ſtatuasq; ſenectus,
  Non habet in vates Parca ſeuera locum.

Google

C. Siluanus

Felix ter Coryti, quaterq́ꝫ felix
Ter felix iterum, quaterq́ꝫ felix
Cui partem meriti bonam dedere
Viuo, tres ſuperi tui fruendam,
Nam numen Coryti canit per orbem
Praepes fama, tuba ſonoriore,
Atq́ꝫ vt perpetuo decus maneret
Tui nominis, addidere fulcra
Omnes vnanimi labore vates.
Atq́ꝫ vt dicere Iane conſueſti,
Fœcundi in ſterili fuere campo.
Iſtæc ne, ſine numinum fauore
Diuina fieri ve ope extimandum eſt?
At mi non minus hoc nouum videtur
Quod quicunq́ꝫ Deos tuos adorat
Aut te Iane colit, repente prodit
Vates egregius, velut diſertas
Fontis Pegaſei bibiſſet vndas.

Idem

Præſtiterunt faciles Superi mortalibus aures.
Hactenus, actutum et vota tulere homines

138

H eu quanto deinceps nobis ſudore, merendi,
H eu ſua quàm ſero vota ferent miſeri.
C onuerſa in marmor nam ſunt pia numina, pœnam
C orytus, et Sculptor promeruere parem.

Idem

N umina quę magni capiunt vix atria cœli,
F inxit in anguſto marmore Sanſouius,
N on igitur poſſunt non dici marmora magna,
C um tantas referant effigies ſuperum.

Idem

A n ne tua Coryti magę ſint pietate decori
H i lapides, an ſint arte magis celebri?
A n vatum numeris, an diuum munere clari
S int magę? perpetuo tempore erit dubium.

Idem

Q ui ſpectat Coryti celeberrima marmora, marmor
E ſſę negat, veros eſſe putat Superos.
N unquid adhuc veterum monimenta inſignia vatum
S omnia dicemus non habitura fidem?
P erfida Mercurius mutauit pectora Batti
I n ſaxum, hoc mirum Theſſalis hora ſtupet,

Scilicet hoc mirum eſt, diuos in marmora vertit
 Corycius, mirum hoc Martia Roma ſtupet.

Antonius Bizar Senenſis.

Ridet Anus pueri luſus, pia mater adorat.
 At puero in digitis paruula geſtit auis
Annę auię, Marię matri, nato, atque nepoti
 Harum aram hanc Corytus, et ſtatuas ſtatuit.

P. Franciſcus Modeſtus

Marmor, et artificis manus eſt quod cernis, ouanti
 Ore triplex numen, quod ſuper aſtra ſedet
Hoc dixi, ne viua putes hæc ſigna videri,
 Quę facit hoc vero qui aſſimulauit opus.
Iis animam æthereus pater inſpiraſſet, at hæſit
 Vtra foret, veritus noſcere vera parens.

Franciſcus Arſillus Senogallienſis.

Lapsum precipiti é polo ruina
 Ancyle impery decus futurum
 Per totam manibus ſacris Lupercus
 Saltu inſtans celebri, ferebat vrbem,
 Lingua Mamurium vocans frequenti,
 Non ingrata viro, Numa fauente,

Digitized by Google

O ptatum precium dedit, futuram
F amam temporibus nouis vetuſtas,
F ormaſſet clypeos ſuo ꝙ aſtu,
C auta tam ſimiles magiſter arte.
D ico tam ſimiles, vt ipſe ocellus
T am docti artificis nequiret, iſtud
I ſtud non opus eſt meum, quirites
P roferre, et penitus ſuos notare.
V erum tu Coryti Deis benigno
G rates pectore debitas referto,
A uctor ꝙ fueris nouus, piusꝗ
I nuenti, egregius faber, ꝙ iſto
V iuit tempore notus, et fidelis,
S culpens marmora mentis ad figuras.
T u pro numinibus tribus dicatis
V no quę lapidi ſimul reuincta
G audent luminibus pijs videri,
& gaudent precibus pijs adeſſe,
C ontentus proprio ære, ſorte, vita,
F ortunę titulos neqꝫ aſſe pendis.
F ortunę facito nihil furorem.
F amam á regibus haud putas petendam.

Digitized by Google

N anq; illam ſuperi dabunt perennem
D um cuncti celebres mouent poëtas
& latas referant per orbis oras
N omen carminibus tuum, tuuſq;
S plendor ſidereas volans per auras
V iuet perpetuo, et fruetur æuo.

Horatius Coclius Otriculanus

E ſt lapis an potius vera hæc tria numina? ſi ſunt
N umina, dextra hominis conficit ergo deos?
S i lapis, ergo lapis ridet, colit, aſpicit, audit,
& lapidi fas eſt dicere ineſſe animam
A t rerum patitur minus hoc natura, nec illud
C redibile eſt, quid ni? credere vtrunq; potes.
Ex lapide hos mira finxit Sanſouius arte,
V iuere Corycy ſancta dedit pietas,
O mirum ingenium, pietas ó maxima, vtrunq;
D icere naturę preualuiſſe licet.

C. Siluanus Germanicus

O mnia dys Coryti pietas tua præſtitit, aramq;,
& poſuit ſtatuas, ſacráq; certa dedit.
E ſt ſuperis etiam meritis pro talibus, ipſis
A mbiguum, quænam premia danda tibi,

1423

O ſimulacra tibi, meruiſti et ponier aram
V ſq; adeo in terris mira tua eſt pietas.
Idem
T res ſuperos homines tres ornauere, Corytus
S culptorq;, et vates, ære, manu, fidibus.
Idem
Et ſumma ars, ſumma et pietas, ſummiq; pöetæ
S umma tribus ſummis dona dedere Deis.
Idem
Corycius vati, et fabro, illi at debet vterq;, hi
T ergemini debent Tergeminis Superis.
Idem
Numina ſunt ſaxum hoc, non ſunt hæc numina ſaxum,
H oc tamen in ſaxo cernere vtrunq; licet,
Idem
Cuiq; parente ſua, pariterq; parente parentis,
S anſouia ſpirat redditus arte Deus
Delius Hier. Alex.
S i poſt fata animis meritorum præmia dantur
E lyſiumq; pijs, ſtatq;, malis Phlegeton,
H æc tibi iam dudum tua numina Iane pararunt
I nq; aula ætheria conſtituere locum.

Credula poſteritas ſacroſq; adoleſcet honores ,
& tua tunc inter numina numen eris
Felix quiſq; pio deducens tramite vitam
Hic fama potitur, ſpectat ibiq; Deos .

Idem

Tempore quo huc illuc errabant corpora primum,
Nullus erat toto notus in orbe Deus
Nullę aderant leges, leges erat vna voluntas .
Vnus dux ſenſus, Iuppiter vnus erat .
Aſt vbi digeſſit quiſquis fuit ille Deorum
Hęc, et quodq; modum iuſſit habere ſuum,
Credere tunc homines aliquem regnare Tonantem
Quem ſcelera offendant, quem benefacta iuuent,
Numina tunc paſſim terras peragrare videres,
Conuiuas homines atq; habuiſſe Deos .
Nunc eadem rurſus facientes tempora mores
Compulerunt Superos conſuluiſſe fugam,
Eſſe ita ſed mortale genus miſerate, vadaris
Iane tuos tute reſtituiſq; Deos .

Idem

Siue ſis Coryti neceſſitate,
Qua circundatur vndequaq; mundus,

Impulſus dare numina iſta terris,
Seu quod cœlicolas trahitq; fato,
Seu caſu temere omnia actitante,
Felix et pariter neceſſitate,
Felix et pariter trahente fato
Beato et pariter beate caſu,
Qui ſis tot pariter bonis pöetis,
& Græcis celebratus, et latinis,
Omnes Corycium canunt pöetæ
Cura queis aliqua eſt perennitatis,
Fiunt, dum faciunt boni pöetæ,
Dum tollunt alios Charonti auaro
Tolluntur pariter Charonti auaro,
Atq; præcipue Coryciani
Qui ſui meliore parte viuent,
Nulla queis poterunt nocere furta,
Non ignes Ioue fulminante miſſi,
Non æuum omnia ſubſecante falce,
At poſt millia multa cantitabunt
Annorum redeuntium minores,
Annam Coryciumq;, cum pöetis,
Stupeſcent ſtatuasq;, cum pöetis,

Digitized by Google

S tupeſcent Corytumq́, cum fabróq́
N oſtra ſecla beata indicabunt.

Ioannes Macerata

Ergo hominum Coryti tantum valet anxia cura
V ertat vt in magnos frigida ſaxa Deos?

Barptolemæus Simonetta

Q uid natum Solyma miramur Virgine Chriſtum
M yſticáq́ inſoliti ſacra puerperij?
N unc noua miremur Chriſti cunabula, ſaxo
S pirantes gaudent Anna, Puer, Genitrix.

Idem

Non eſt artis opus, ꝙ non ſimulacra Deorum
Exhibeat, veros ſed lapis iſte Deos
Corycij meruit pietas, vt qualia cælo
M ente colit, terris numina conſpiceret.

Idem

Huic Superi ſaxo vitam, Sanſouius artem
C ontulit, et Superis Corycius poſuit.
M ira deum vis ꝙ viuat lapis, ars quoq́ mira
S culptoris mira, et Corycij pietas.

Antonius Thyleſius

Viribus aggreſſa eſt Superos Titania pubes
D eijcere, et poſitis montibus aſtra ſequi,
V icta tamen cecidit. Superos deducere cælo
S anſouius, ſed non viribus, arte valet

Idem

Numina quis cœlo deduxit? cui datur imis
I n terris ſuperos ſiſtere poſſe deos?
S anſouius cœlum qui poſſidet ille, Deorum
C um libet in terris numina conſtituit.

Idem

Viua Deum ſpirat facies, in marmore vultus
A ſpice, non caput hæc, non mouet illa manus?
& mouet, et loquitur, ſed verba audire Deorum
N on datur humanis auribus, at ſuperis.

C. Siluanus Germanicus

Diuos tergeminos Corycianos
C ompar Phidiacis opus figuris
& quo Tergemini probant, coluntq;
A ffectu Corytus, faber, pöetę.

Digitized by Google

Idem

Numina cum iuſſu magni accerſita Tonantis,
A ſtrigeri impleſſent atria pulchra poli
Cœlicolas inter, pietatem, Pallada, Phœbum,
L is erat, et litis talis origo ſuit.
A lterius ſibi quisq; loci poſcebat honorem
I n cœlo merito hic alter, et alter auet
A ſſurgens tandem placido concordia vultu
M itigat et verbis æmula corda pijs
P arcite diſſidij noſtris inducere crimen
C œtibus, vnanimes pax decet ipsa Deos,
C uiq; ſuum ingenium blanditur, at æqua poteſtas
O mnibus eſt ſuperis, et ſine fine manet.
S in certare animus, laudemq; parare labore
D ucitis, et vires quisq; probare ſuas.
Q ui vos mortales coluerunt pectore toto,
P ro vobis certent quisq; ſuo Genio
P remia qui ſuperet ſunto hæc (manibusq; coronam
S uſtulit) et ſummus á Ioue detur honos,
D icta placent, vates legit ſibi Phœbus Apollo,
S anſouium Pallas, Corycium pietas.
Extemplo Corytus ſtatuas ſimulare tribus dijs

Iuſſit, Sanſouius iuſſa peracta dedit,
Sanſouium, Corytumq; nouo modulamine vates
& ſtatuas celebrant vberiore chely
Huius erat rixæ iudex Aſtrea, Coronam
Cui dederit diuum diſcit ab arte virum,
Vincitis æque omnes ait, et ſimul ingerit aſtris
Præmia, qua tardus plauſtra agit Arctophylax
Quodq; deos inter litem, Mauortis in vrbe
Sedarunt vates, Sanſouius, Corytus.
Bis quater Odryſij menſis numerantur vt eidus,
Illa micat ſtellis conſpicienda nouem.

Idem

Unde hæc? Corycij fama creſcente figuris,
Creſcat vt ipsa ſimul forma decorq; Deum.
Omnia laus tangit, volucris Saturnia pennas
Explicat, ad laudes ambitioſa ſuas.
Mortales pariter laudis capiuntur amore,
Incitat hæc ſegnes vilia corda viros.
Cur ego tam celebri ſuperos non laude putarim
Geſtire, et ſtatuis accumulare decus?
Quandoquidem maius nequeat dijs munus honore
Præſtari in terris, dum bona mens aderit.

Vitalis

Forſitan et Niobes fuerat hoc marmor imago
Quo viuunt vates, Sanſouius, Corytus.
Vt quę contemptrix fuit audaciſſima diuum,
Saxea, quos ſpreuit, nunc agat illa Deos
Equid non ſperem fieri? contrario ab vno
Si ars contrarium agit, ſi ſimile é ſimili

Idem

Materiam, formam, mentem, dat, ſufficit, addit,
Corytus, Auctor, Apollo, ingenio, arte, lyra.

Idem

Mirer Sanſouium artem qui iam vicerit arte
An ne ego Corycium, qui pietatem animo?
Signa hæc miremur, quibus ille expreſſerit artem,
Hic animi dotes cum pietate ſimul

Idem

Non minus ó Coryti ꝙ̄ Sanſouinus habes tu
Laudis, qui Superis has ſtatuas ſimiles
Perfecit, ſi tu poſuiſti numina cum illis
Quę in cœlo aut vnà in hiſce habitant ſtatuis.

Idem

Hic certa ars ipſa eſt naturam imitata, vel ipſa
Natura artem, aut has Sanſouius, vel eum hę

Se faber, ars ſe, natura et ſe vincere dum vult,
Vicit Corycius hos pietate ſua.

Idem

Neſcio vel mentem ſuperet labor ipſe, uel ipſa
Materia á mentis ſit ſuperata habitu.
Illa dedit cauſam, cauſam dedit altera, vtræq;
Finxerunt propria numina terna manu
Illa dedit primum effectum, dedit altra formam
Hinc mens mira fuit, miráq; materia.
Adſe Sanſouius decus attulit omne, poliuit
Numina dum veris æmula numinibus (tumq;
Verum omnes Corytus ſuperat, qui mentem, habi=
Materiam effectum, cauſa anima vna animat.

Idem

Natura ingenium maius, Sanſouius ipſo
Ingenio, maior Sanſouio eſt Corytus
Compoſuit marmor natura, unde arte magiſtra
Leuia formauit Numina Sanſouius
Viuere Corycius fecit formata loquiq;
Mente bona, ore pio, corde animoq; pari
Corycio cedant igitur iure omnia, cedat
Natura ingenium Sanſouiuſq; ſimul.

Facius Polydorus Pauonius

Numina furatus cœlo nouus iſte Prometheus
Uno animat ſaxi corpore treis ſuperos.

Antonius Nerlius

Mens Coryti, manus artificis, uatum ingenium, auro
Hoc ſtruit, arte polit, carmine laudat opus.

C. Siluanus Germanicus

Crimina compulerant, homines abolere, tonantem,
Deucalion merſos reddidit aſt homines.
Crimina compulerant ſuperos decedere terra,
Corycius profugos reſtituit ſuperos,
Utraq; damna uir è ſaxo reparauit vterq;.
Debent illi homines, Corytio superi.

Idem

Numina dum ſemet ſimulata in marmore ſpectant,
Eſſe ſuos vultus neſcia forſan adhuc.
Accedunt pariter propius, placet vsq; beatum
Corycij munus, artificisq; manus,

Ut vultus hos eſſe ſuos didicere, viciſſim
  Effigies proprias marmor habere probant
Lumina cum ſatiaſſet opus, mirata profantur,
  Quis putet humanas hoc potuiſſe manus?
Nos homines nobis ſimiles produximus olim
  Aſſimulant nobis marmora nunc homines
Quod ſi vocales valuiſſent fingere, quis non
  Crederet et magnos progenuiſſe Deos?

Huldericus Huttenus Eques Germanus

Certum eſt Corycii patris Sacellum,
Quod fecere alii prius pöetę,
Non libo colere, aut mola recenti,
Nec cæſo boue, victima cruenta,
Sed verſu ingenióq;, qualecunq; eſt,
Da mi muſa aliquid nouum, dediſti
Quod non his alÿs prius pöetis,
Conſumpta eſt ait, ut nihil ſuperſit.
Omnis copia tot prius pöetis,
Iuuat me tamen, et iuuabit vſq;,
Quę ſors cunq; feretur, experiri
Quiddam ad Corytÿ patris ſacellum.

Idem

Coryciana pios venerari ſacra poëtas,
A tq; ea carminibus ſemper adire nouis
Urbe aliquis tota, defectas vatibus aras
Dum videt, afficitur, in dubiumq; vocat.
Quis locat hæc, vatum pater eſt, ſibi propria vates
Deſine mirari, templa locata colunt.

Idem

Propitius quondam Cretæis Iuppiter oris,
Propitius fertur ſol habitaſſe Rhodi,
Pallas Athenęas præſens reſpexit ad aras,
Mænalio ſtatuit Pan ſua ſacra iugo.
Tænaros æquoreo tura acceptiſſima regi,
Fert Iuno altrici vota preceſq; Samo,
Dilexere pios Phœbeia numima Delphos,
Syrtica Cornigero fumat harena Ioui.
Præcipue Maia genitum Cyllenia placant
Templa, Venus Paphia gaudet in vrbe coli.
Amphitryoniaden propriè mouet vltima Gadis,
Vulcanoq; magis Lemnia ſacra litant.
Falſis iſta Deis, cultu meliore dicata eſt
Ara ſalutifero Corytiana Deo.

Digitized by Google

Hic natum, matremq́; roges, auiamq́; licebit,
Non falſos vera relligione deos.

Idem

Quot ſe vere nouo diffundunt gramina campis,
Et quot tunc paſsim floribus albet humus,
Monte hybla quot aluntur apes, quot acerba pruinas
Spargit hyems, quot habet ſidera vterq; Polus,
Quot grauis Autumnus dulces vindemiat vuas,
Sicca quot in libycis grana leguntur agris,
Quot folijs vaga ſilua uiret, quot ſidus inundat,
Pleiadum guttis, quot fouet Ida feras
Quotq; in Atho lepores, quot in alto gurgite piſces
Quot patula volucres aura animantur aues,
Non bene quis numerat, ſed non numerare facultas
Corycij verſus quot gerat ara patris.

Eiuſdem Votum

Orbe pererrato, terra omnia paſſus, et undis
Nunc etiam raptum peſte agitante pedem.
Corycij pietate noua deuoluar ad aram,
Hac auia, hac mater, hac tibi nate prece,
Da morbum ceſſare pedis, da robur ademptum,
Sic nunq̃ his deſint caraq; tuſq; focis.

Ianus Damianus Senenſis.

S anſouio Natura dolet ſuperata magiſtro,
D um trinum ex vno marmore ſpectat opus
S ic mirata artus ſcrutatur numina credit,
O ra, manus, faciem, brachia, labra, pedes,
& tandem labrymis victa hæc affatur abortis
Mortali heu vincor, nil iuuat eſſe Deam.

Hieronymus ferrarius Serianus.

H as voto ſtatuas bonus dicauit
Matri Corycius Deorum, et Annę.
S i quis nunc faciles Deas precetur,
V erum ſentiet his ineſſe numen.

Idem

Cœlicolas veris imitantia ſaxa figuris
Nomine ab auctoris Coryciana uides,
I nuidioſa ipſi cum ſint hæc marmora cœlo,
Q uid non mortalis fingere dextra poteſt?
Cantaber extollit, Celta hæc, flauiq; Sycambri,
& noua ſunt oculis picte Agathyrſe tuis,
Nunc quoq; ſi extremo Romam petat indus ab orbe,
D igna cani ſolum Coryciana putet.

Google

Gregorius Angelus Germanus

Diuitijs felix, et opum felicior vſu,
Corycius felix carmine, et arte viri.
Indicat euentus, quisnam felicior illo?
Munere, diuitijs, carmine, et arte viri

Idem

Dicite Pierides quando ſimulacra canendi
Finis erit Coryti, dicite Pierides
Nullus finis erit, ſed quænam cauſa canendi
Continuo ſtudio Corycij ſtatuas?
Vos ſimulacra Deum, cœlum vos allicit, artis
Exactę, et Coryti relligionis amor
Plus tamen arte viri, plusq̃ ſimulacra Deorum
Vos Coryti mouit relligionis amor.

Idem

Dum mecum reputo vices caducas,
Fortunę, et ſtudium ſimul virorum,
Videris Coryti mihi beatus
Quod te non nimium, et minus, minusq;
Sortis flatibus exhibes ferendum.
Prudens das operam perennitati.
Eodem ſtudio Deos amicas,

E odem ſtudio ſacros poëtas
D euincis, pariter neciſq; hiatum
E odem ſtudio effugis, quid vltra?
V ideris Coryti nimis beatus.

L ucius Salimbenus

H æc quę viua putant homines de marmore ſigna,
C orycius poſuit vir pius ære ſuo.
D ote miniſterium ſtatuit, maiora daturus
C um poterit; poterit cui deus ipſe fauet.

Idem

Q ui arte alios lapides forma et ſuperare videtur,
H unc, etiam magnum numen habere puto.
F unde preces igitur noſtro pia turba ſacello
S i fieri voti compos honeſta cupis.

Idem

P raxiteli, Phidiq;, Lyſippo, auidoq; Myroni,
C æleſſe ęternum eſt corpora viua decus.
A t tibi Corycij ſtatuis mira arte Sauine
I nſinuaſſe animam Gloria maior erit.

Idem

S axa licet natura loqui ſignata repugnet,
H æc tamen affectu verba mouere puto,

Digitized by Google

Si penitus verborum uſus natura negauit
M ille poëtarum vocibus alta ſonant.

P etrus Andreas Sanſtuccius Fidentiolanus.
P hidiacus ſolo quatiens Deus æthera nutu.
Indicat Archetypon carmen Homere tuum
I ndice ſed nullo Sauinus Sculptor, et auctor,
Corycius, magnos treis poſuere Deos. (ſtus
V no qui ut ſpirent tres, mirum, in marmore, Chri=
Atq; Auia, et Mariæ, nata, nepos, auia.
Hæc ego ceruleo conuecta per æthera nimbo,
Vt ſpectarentur numina crediderim.

F ranciſcus Coptius Narnienſis.
Certatim hæc ſummo cum vellent numina cœlo
P ræmia Corycio reddere grata tibi,
Æ therias illis uiſum promittere ſedes,
Q uo nullum ſuperi munere maius habent.
F luxa dedit tua dextra deis, æterna rependent,
T u terrena, poli maxima regna dabunt.
Nec mirum, donis quis ſecum certet? Olympum
E ſt dare Cælicolum, terrea dona virum.

Idem

Sunt duo qui meritis certant, virtute propinqui,
Alter enim finxit, repperit alter opus,
Hunc pietas, hunc cana fides, hunc plurima virtus,
Eximium in terris numen habere iubent
Alter marmorea decorauit imagine Romam,
Et faciem poſuit numinis alma tui;
Hac ſi Pellęus frueretur luce tyrannus,
Non ſua Lyſippo tradita cura foret,
Nec ſacra clauigeri toties laudata fuiſſet
Forma Dei, volitans ſæpe per ora ducum
Te reges, te Virgo, duces, te totus adiſſet
Orbis, ut egregium iure uideret opus.
Ambo merent igitur coniungi laude, tuetur
Corycium pietas, Sanſouiumq; labor.

P. Iani Hadelij Saxonis, In ſtatuas Corycianas, Elogium

Me quoq; me capiunt iſtis ſimulacra figuris,
Iſtaq; Pierides excitat Ara meas.
Hanc quicunq; videt, diuinos protinus ignes
Pectore, non humiles concipit ore modos.

Digitized by Google

Non eſt cur duplici ſurgentem vertice montem,
Non eſt virgineum cur Helicona petas.
Nam ſe ſpectanteis facit hoc altare poëtas,
Quaſq; canant pleno fonte miniſtrat opes
Non eſt quod factis ſtudeas affingere rebus,
Maximus eſt ſiquis ſcribere vera poteſt.
Heic nihil eſt, ſi forte velis, quod fingere poſſis,
Maior commento res erit iſta tuo.
Credo ego Sanſouium, ſtatuas formaret ut iſtas,
E' cœlo magnos elicuiſſe Deos.
Talia ſunt certe, quid enim manifeſta tacerem?
Aut ſunt in toto numina nulla polo.
Tam bene ſub pueri ludentis imagine Chriſtum,
Tam bene cum tenera Virgine fecit anum.
Filiolum Maria, viſum ſtupet Anna nepotem,
Hæc Auiæ vultus, ille parentis habet.
O felix marmor, cœlóq; capacius ipſo,
Quod capit immenſos, numina uera, deos.
Filius Iapeti glebas animaſſe recentes
Fertur, et humanum ſic reperiſſe genus.
At treis Sanſouius facientes omnia diuos,
E' pario uiuum marmore fecit opus,

Mamurius rigido quia ſcuta parauit in ære ,
Nunc quoq; quod petijt carmine nomen habet.
At plus Sanſouius meruit , plus ergo recepit ,
Inter quos ſculpſit creditur eſſe Deos .
Iam quid Corycio debent hæc numina noſtro ?
Cuius habent iſtum munere ſculpta locum .
Nempe ſalutarem terra facilemq; ſeneƈtam ,
Felices cœlo perpetuoſq; dies
Demeruit , manes etiam pietate profundos ,
Non tantum ſuperos obligat ille Deos .
Quod ſupereſt fraƈtis longa ex ætate ſepulcbris .
Colligit , inq; hortos collocat omne ſuos .
Cum baſe , cum titulo , ſiquam modo viderit vrnam,
Ponit in eleƈtis ordine quamq; locis .
Eruta flaminiæ , ſunt eruta multa latinæ ,
Leƈtaq; ſunt vni tot monumenta viro .
Fraƈtaq; tot veterum , totq; integra ſigna virorum
In ſua conſpicuas atria uexit opes .
Vt quid Roma fuit , quantiſq; euerſa ruinis ,
Præ ſe Corycij uel domus vna ferat .
Vos animæ feſtas nunc exercete choreas ,
Carminaq; alternis dicite læta modis .

Corytius veteres uobis inſtaurat honores
  & rapit e' ſeris nomina ueſtra rogis
I am nihil eſt, ſi uos Minos cum fratribus omneis
  Sic amat, ad ſtygias quod timeatis aquas.

Eiusdem, in eaſdem.

Argolico patrios Æneas igne' penates,
  & rapuit tardum promptior ipſe patrem.
Corycius dignam ſtatuit cœleſtibus aram,
  Lucéq; defunctis lumina reddit Auis.
D ic mihi dic lector, non res interrogo vanas
  Num magis ex iſtis hic ſit, an ille' pius?

E iusdem.

R elligione noua virtutem iungere' priſcam
  Corycius dum vult, illud et illud habet.

E iusdem.

T reis, ſi materiam, treis, ſi reſpexeris artem,
  V nica cœleſteis ſex habet Ara Deos.
Materies, Auiamq; Dei, Matremq;, Deumq;,
  T reis Veneri gratas continet Ars Comites.

F abius Vigil

T andem Iane', oculis aufer Miracula Diuum,
  N am decet Arcanis ſacra latere' locis.

N i facis , Accurent vario tot ab orbe Pöetæ ,
Quot Perſarum iniere Agmina thermopylas .
N ec tibi , Quot Scitas Populo ſtatuere Quiritum
B iſſenæ ad verſus ſat fuerint tabulæ. (candi
V erum vt ſcripta feras , Quis menſæ erit ordo, vo=
Quæ Ratio , extructos cum dabit Anna Toros ?
S i Mehercle Alma Ceres , et Bisgenitus Lenæus,
H orrea Toti ierint in tua , Parcus eris . (nat,
N ec fuerit, Quicquid veſcum , graditur , volat, aut
N ec Quibus Accumbant , Quintia Prata , ſatis.

Digitized by Google

16A

Digitized by Google

Franc. Franchinus Conſentinus.

Effigies, vultusq; Deum de marmore vidi,
Tergeminos vir culte, tibi quos ante repertos
Sanſouia eſt experta manus, ſtatuitq; per artem.
Vidi, altumq; decus pulchra ſub imagine ſeruant,
& laudum tibi magna tenent monimenta, perennes
Dum pater in pontum Tiberinus deuehet vndas,
Stabit dumq; lapis Tarpeius, maxima ſemper
Relligionis erunt ſigna, et pietatis honores.
An forte in ſaxo veras imitante figuras
Infanti arridet Latona, Auroraq́; Phœbo?
Num Venus, et nudus puer, exultatq; Dione?
Nugę abeant, non ops, non Veſta, et veiouis, en hic
Eſt lapis, effinxit quondam quę Gręcia mendax.
Ecce hoſpes natę in gremio quantum Anna nepoti
Leniter arridet, geſtit puero Anna nepoti,
Qui mare, qui terras, quiq; ęthera, nubila, cœlum,
Condidit, et forma perfecta condidit orbem,
Natus et ipſe Deo quum ſit cum patre, nec unquam

Sit ſine prole pater immenſo numine iunctus,
Omnia de nihilo diuina mente creauit.
Hinc ſalſo commixta mari iacet arida tellus,
Suſtinet hinc terram aer, aera contegit ignis,
Ætheráq; ardentem, et ſupereminet omnia cœlum.
Inq; vicem hinc luces cedunt cum lege tenebris.
Et ſibi perficiunt quę tempora quatuor annum
Ver, æſtas, autunnus, hyems, æqualia nunquam.
Vnde fluunt tot aquę dulces, tot habemus et vnde
Vndiq; grata focis ſiluarum robora noſtris?
Vnde homini victus, pecoriq; alimenta quotannis,
Arborei fœtus, fruges et gramina Campi?
Natus in hoc equidem poſſum lætarier æuo,
Luce fruor, non ut ueteres caligine captus.
An chaos, aut ignis, uel aqua, aut exordia mundi
Sint atomi conor, genios nec adoro profanos,
Ipſe tyrannorum nec pono altaribus ignes.
Inſtituit primus qui iam à mortalibus ipſos
Mortales pietate coli, num forſan amicus
Ille fuit Saturne tibi, an tibi Iupiter ille?
Quem ſpectas gratare Deo mortalis in horas,
Et ſi cuncta colit, ſunt ipſo et ſi omnia plena.

Digitized by Google

H ic genus innumerum ſparſit per inane volantum
A gminibus donauit humum pecudumq; ferarumq;
& mare tot varÿs vulgo mirabile monſtris.
A ddidit his hominem, dominus qui forte præeſſet
O mnibus, aerÿs, terrę, atq; animalibus vndę,
I lli animum mentemq; altam dedit, et ſibi fecit
P erſimilem, prę alÿs hominem ſic cœpit amori.
S alue rerum opifex, o rex hominumq; Deumq;
O mnipotens ſalue, ſalue fabricator Olympi.
Q uis canat baſię manus ut denis orbibus illum
F ecerit, et varÿs ut iuſſerit ire per annum
M otibus, ut primus reliquos ſic duceret orbes,
H ic ut fixa, utq; illi errantia ſidera haberent.
Q uis referat quales ue vię ſolisue labores,
& vaga nocturnę q̄ ſint diſpendia Lunę?
S igniferiq; poli queis legibus aſtra mouentur?
O mnia digna Deo, tibi non Aſcręe camœnis
Q uamuis et ſceptro fueris donatus, et ore,
C redidero, cœlum é terra, pontumq; creatum,
N ec feciſſe chaos terram, noctemq;, nec inde
F actos nocte dies, atq; æthera coniunge mixto.
I pſe deus nobis nubem Deus abſtulit atram,

Digitized by Google

N on paſſus populos per tot magis ire tenebras ,
Decreuit dubię ſemet oſtendere genti ,
V t ſcirent ipſumq; oculis et mente viderent .
S iderea natum cæli demiſit ab arce
D ię vtero Marię ,tanto vni pondere dignę ,
V náq; ad id totum fuit hæc electa per orbem .
E cce Deum peperit nata eius Virgo perennis ,
I amq; Dei fuit hæc genitrix,et filia cælebs ,
F ilia,principio dominus quam fecerit vllum
I am concepta prius,prior omni tempore virgo .
A nte grauis q̃ terra foret librata per axem ,
Flumina q̃ fluerent,q̃ flarent flamina terris ,
Q uam mare diſpoſito tenuiſſet littore fines .
& lucem daret aula poli ,ſtellasq; teneret ,
A ttamen Anna graui nuper demiſerat aluo ,
N utrieratq; ſuis ipſam de more papillis ,
M embra beata,ſinus,mammę ,pectusq; beatum ,
V sq; beata parens,quę iam edidit vnde creandus
I pſe foret mundi pater,ut mortalis,et auctor ,
C uncta quidem prudens hæc nouit mente profunda
Corycius,ſolet utq; auia arridere nepoti ,
I llius et mater,ſic vno in marmore geſtus

S unt Annę et Marię in puerumecū cernis Ieſum
V irgo ſedet, ſedet Anna ſinu genitricis in imo
E ſt puer, huic natę læua de parte iocatur
D ulcis anus, læua plantas dum ſuſcitat apte
D extra dumq; manu impoſita per virginis armos
E ripere oſtendit uiuam cum fraude volucrem,
I lle cauet, perſtringit auem, tum forte repugnat,
V irgo reſultantem moderatis continet vlnis,
C uncta tuens, grauitate tamen ſubridet vtriq;,
& tantum ſi ſcire licet plus pectore in imo
G audet, cum genito coram luſiſſe parentem.
S alue ſola Dei genitrix, o filia nati
V nica tu ſalue, ſalue decus addita cœlo.
Laude tamen nunc es quantum heros optime dignus?
A nte alios eſt digna tui q̃ gloria facti?
G ratulor ipſe tibi qui talia dona tuliſti
G rata Deo, poſuiſti etiam qui altaria, et aurum,
& thura in tales pario de marmore vultus.
I am tibi quodq; petis Deus annuet, omnia voto
F undet digna tuo, longæui temporis annos
P roducet, faciet felicia tempora vitę.
& cum naturę tandem conceſſeris, ipſe

Digitized by Google

Omnipotens medium æterna te condet in aula,
Illic pro meritis cantuqꝫ et odore frueris,
Tanta tuens tu tecta Dei, ſedeſqꝫ beatas.

Lilij Gregorij Gyraldi Ferrarien. in Diuam Annam Coricij Hymnus.

Ergo unus te diua meo ſine carmine mittam,
Sim licet exiguus vates, fruſtráqꝫ poëtis
Immiſtus, Thiaſos tentarim inducere Muſis?
Tu mihi diua parens animos, et pectora præſta,
Si te Corycius pario de marmore, ſi te,
Si natam intactam poſuit, magnumqꝫ Nepotem.
Ille etenim magno ueſtri perculſus amore,
Erexit delubra, tuo de nomine dicta.
Stas primum complexa ambos, natamqꝫ, nepotemqꝫ,
Inqꝫ ſinv repit teneriſqꝫ amplectitur vlnis
Vos puer, ætherius puer, ęterniqꝫ parentis
Progenies æterna, et nulli obnoxia culpę,
Quæ tamen humanam luit, et ſcelus omne piauit.
Vnde tibi merito ſoluerunt ora poëtę,
& laudes cecinere tuas, præclaráqꝫ vitę
Munia, et acta tibi caſte incunabula, molles

Non inter luxus, vanis non dedita curis,
Sed templis aſſueta frequens, precibusq; tonantem
Supplicibus oneras veſtales inter amatas,
Vt coniuncta viro veneris deſpexeris ignes,
Cœlibe coniugio longos ut duxeris annos,
Vt te confectam ſuprema ætate, Tonantis
Prodiderit ſummo demiſſus ab æthere, caſtam
Eſſe Dei *matrem parituram,* Nuncius *ales.*
Tu proprias partiris opes, pars tertia templis
Eſt inſtaurandis data, pars data tertia egenis,
Tertia pars vobis, miſeræq; alimenta ſenectę.
Per te confecti curis, morboq; ſalutem
Accipiunt, per te laniati corpore toto.
Quot per te falſo damnati crimine mortis,
Quot varijs terrę, pelagiq; erroribus acti,
Atq; hominum inſidijs ſeruati, tu o bona mater,
Nunc, o nunc dubijs tantum ne deſice rebus
Italię, videas quo ſint diſcrimine regna.
Auſonius quantis iactetur fluctibus orbis,
Nunc age ſiqua via eſt, ſi quam tibi nata, nepoſq;
Oſtendunt, neq; enim fruſtra tibi numina tanta,
Nec pater omnipotens veſtro de ſemine natus

178

Da pacem potius, et magni Cæſaris arma,
Gallorumq; truces animos, in Barbara vertas
Sceptra Ducum, gentesq; feras, hoc maximus optat
Hoc leo, mortiferum cui cura auertere bellum,
& pacem præferre orbi, tu diua Leonem
Reſpice iactatum tanto ſub pondere rerum,
Reſpice, compoſitis regum ut diſcordibus armis,
Conueniant proni, et pedibus dent oſcula ſacris.
Hæc ego Corycij dum ſpecto forte ſacellum,
Innumerumq; lego vacuus pia carmina vatum,
Anna tuo mirum incenſus meditabar amore,
Nam quem non moueat tantę pietatis imago?

Iani Vitalis Panhormitani in diuam
Annam Corycij Hymnus.

Me ne igitur diuum genitrix ex agmine tanto
Vatum auguſtorum, quos noſtra exuſcitat ætas,
Eligis auctorem laudum Regina tuarum?
Pondera non poterunt humeri tua ferre, ſubibo
Attonitus, quando ora tenes, et pectus anhelum
Intumuit, numenq; tuum difunditur imo
Corde tenus, ſubitoq; accendit menbra furore,

E xercens vatem memorem patriǽq; lariſq;,
D edidici mortale loqui, mens concita nutat,
P ræſcia q̃ tenues nequeant ſubſiſtere vires.
S ed tua, nunc fateor, quædam diuina voluptas,
P ræpetibus pennis, Zephyriſq; iuuantibus, alta
R emigium alarum, quibus aduolem ad aſtra parauit,
V nde tibi genus immenſum, genus immortale,
A nte homines omnes, ante omnia ſecla ferarum
F ulſit, ut æternum toto dominetur olympo. (pus,
V nde Deum ſator atq; hominum, ſine corpore cor
D at ſuperis pia iura pijs, almiſq; elementis
I mperat, et rebus reparat res omnibus omnes.
D um tamen in tanto dicendi puluere uerſor,
N on ego vana tuis amplecti laudibus opto
V entoſus, quid flabra tonent, vnde aſpera ponti
H orret hyems, quid inane in rebus, an aſtra ſuaui
H umorem eliciant ex omnibus amnibus in ſe,
V anum argumentum, illaudatáq; cœpta pöetis.
T e tantum toto ore cano, prænuncia cordis
E loquitur te lingua, tuas tibi ponimus aras,
E x tenebris tantis tam clarum educere lumen
Q uæ potuiſti olim, cœliq; ingentis opacas

Prompta aperire fores, ſtirpemq; fouere decorum.
Eſte procul quos ambitio, quos durus habendi
Raptat amor, quos ſollicitant cæca agmina amorum
Dum fœcunda parens Nymphę omnipotentis ad
Solennes canitur, ſancto dum concitus æſtro (aras
Corycius feſta velat pia limina fronde,
Panchęiſq; ſacros diffundit odoribus ignes,
Cedant turrigerę delubra prophana Cybelles,
Inſanis infecta furoribus, impia cedant,
Dictynnę ſimulacra cruenta, et ſiqua vetuſtas
Finxit, plura modis fallacia numina miris.
Maius lumen enim exoritur felicibus aſtris,
Lumen ſyncęrum et diuinum, cuius ab arce
Egreditur Sol auricomus, Sol aureus aurea
Effuſus luce, et ceruice micante coruſcans, (ſunt
Quando igitur mundi iubar, vnde immenſa capeſ=
Lumina ſtellarum fulgentia corpora, et vnde
Labuntur vultu fata intemerata benigno,
Effulget radiante coma, et rutilantibus aſtris.
Nam quid te ſileam? quid te ſine nomine linquam?
Inq; ſalutatam venientibus inclyta ſęclis
Anna? quid interea ſenſus torpetis inanes?

O mnia (ſiqua dies laudum monumenta recondit)
P andite, continuoq; meis annectite verbis
Q uandoquidem hinc rerum ſumma, hinc vnde omni
H inc cœli terræq; vnà delabitur auctor. (pendent
F ortunata parens tu non fœcunda, nec herbis
C arminibusúe vllis, ſancta tu numinis aura
A fflata, et mentis diuinę imbuta calore,
R eginam paris aſtrorum, quę concita matris
N umine, perpetuum virgo, æternumq;, deorum
R egem perpetuum, æternumq; in viſcera ſumpſit
D ia ſua, et nulla rupta compage pudoris
I ngentem peperit diuum, genitorem, hominumq;.
F elix prole parens tali, felicia quæ te
T empora, felices qui te genuere parentes.
V t rerum per te pereant mendacia mille,
P er te vera canant diuina volumina patrum,
P er te fatidicę cecinere, vno ore Sibyllę. (ni
E cce Deus, Deus ecce Deus, procul eſte propha
N aſcitur en Deus omnipotens, date lilia templis,
T ura pij date larga focis, violaſq; per aras
F undite, virginei præclarum inſigne pudoris.
Salue, o ſalue iterum Dea maxima, magna deorum

M agnorum ſtirps digna aris, quas rite dicamus
D iua tibi, atq; aſtris quæ te æqua luce coronant,
T u regimen rerum, atq; in te inclinata recumbit
Spes hominum, tu firma animantum in rebus egenis
Fundamenta iacis, de te pleno ore locuti
V ates veridici, per te quodcunq; benignum
N aſcitur, à te omnis ſuccedit gratia rebus,
T e genus egregium, domus et te regibus alta
P rotulit ingentem, tu vitam degere caſtam,
T u noſti ſeruare modum, pro te anxia vatum
P lectra ſonant diuinum, et magnum, ſidera cecum
I mmenſo ſplendore micant, radijsq; fecundis
A ſpiciunt mortale genus, ſeruantq;, fouentq;
T u tamen interea Dea ſi tibi pectoris omnes,
N uminibusq; tuis aditus ſedesq; recluſi,
S olennes ſi rite tuas tibi dedicat aras
Corycius pater, et ſacros inſtaurat honores;
S i pius è ſolido poſuit tibi marmore ſacrum,
E ffigiemq; tuam, et natæ, paruiq; nepotis
E rexit, vatumq; Chorum ad tua ſacra vocauit,
V sq; adeo bona mens potuit ſibi conſcia recti,
F elicem da poſſe ſenem tua feſta quotannis

Concelebrare diu, teq́ ad tua ſacra vocare,
Palladis æterna præcinctum tempora fronde.

Alberti Ciſtarelli in diuam Annam
Corycij, Hymnus.

Mater magna, potens nata, paruoq́ Nepote,
Ætherias arces, atq́ aurea limina mundi
Quæ colis, et ſuperis conceſſa ſedilia diuis,
Atriaq́ ampla Deum, Cybelę non nota furenti,
Non Phrygijs muribus, ceu Dindyma ubi impia, men
Terrificant hominum ſanas, mutantq́ trahuntq́ (tes
Vis dominę turritę, immaniaq́ ora Leonum,
Ora Cleonæo monſtro grauiora, neq́ vlli
Conſpicienda impune, malo non abſq́ furore.
Tu Dea, tu contra, fas ſit componere magna
Paruis, fas lucem tenebris, et ſancta profanis,
Aſpicis ex alto ſi noſtri in luminis oras
Auxilium latura pijs, tu flamine amoris
Diuini virtutem animis, iuſtumq́, piumq́
Ingeris, hos fida, donec ſtatione reponas,
Cuius ſi meritas quis tentet dicere laudes,
Ille etiam libyę multę ut turbentur harenę

Digitized by Google

Littoribus, quoties ſoluuntur vincula ventis
Connumerare velit, conuexum hi marmore cœlum
Implent horribili, ſyrteſq; et inhoſpita verrunt
Æquora, puluereo (dictu mirabile) nymbo,
Fluctuat omnis ager, pontum mentitur harena.
Pauca tamen referram priſcę veſtigia laudis
Quæ ſeruare ſeni lectum pia cura marito,
Quæ fuerint menti inuictę connubia, quanti
Iura maritalis nexus, q̃ ſæpe ſolebas
(Quando diuitijs ſunt omnibus anteferenda)
Matribus illa eadem, ut facerent, proponere Idumes
Nec reticebo graui ſi quos conſpexerat olim
Pauperie exhauſtos, horum ut miſerata labores
Grandia munifica profudit munera dextra,
Quam recti, iuſtiq; tenax, pietate verendam
Inſigni, ſolam te adeo tua ſęcula norant,
Propterea omnipotens hominum ſator, atq; deorum
Idem te tali eſt dignatus virgine nata,
Qualem nulla prius uiderunt tempora, nec mox
Secla vnq̃ luſtris labentibus vlla videbunt,
Cuius virgineo ex vtero (monimenta ſalutis
Prima hominum) ſuperę moderator maximus aulę

Prodijt, ætherios orbes terraſq; patentes
Qui certis regit imperijs, nutuq; gubernat
Cuncta ſuo, atq; eadem longum traducit in æuum
O, nimium fœlix, o terq; quaterq; beata
Viſcera anus, uere Anna dei iuſtiſſima cura,
Quæ gremio auratę chlamydis, duo lumina cœli
Suſcipis, æternum natum, matremq; minorem.
Effice preſentes miſeris mortalibus, vnà
Virtutem ſectari, et opes dent temnere, patrumq;
Ambitus inſanus tenues vaneſcat in auras
Tu rectam ducibus mentem, paruoq; potentes
Redde Dea, atq; animis abſiſtant impia vota.

Franciſci Centelles in Diuam
Annam Corycy Hymnus.

Anna tuas laudes, natamq; altumq; nepotem
Regnatorem aulę ætherię, terręq; marisq;
Eſt animus libare, mihi tu diua canenti
Adſis, et dubios audentis dirige greſſus,
Te mortale genus, ſupera quod ueſcitur aura
Te Dea concelebrant, hominum per te genus omne
Iam ſperare audet cœli aurea templa recluſi
Tu natam das ętherijs, quę regnat in aſtris

Q uæ gentes herebiq; metu, cæciſq; tenebris
E ripit, et cœlum reſerat mortalibus ægris.
I nfernaſq; domos claudit, nigrantia regna.
S alue magna parens diuum, tuq; aurea virgo
S alue iterum atq; iterum, magno lux addita cœlo.
V irgo eadem, atq; parens, fortunatiſſima matrum.
Q uam pater omnipotens, ſortem miſeratus iniquam
H umani generis, regali ſanguine cretam
I ntactamq; vlli, nil vincla iugalia ſoluens,
D iuino impleuit tantum complexus amore.
V ere nouo ætherijs radijs luſtrata, miniſtrum
V idiſti aligerum tibi grandia iuſſa ferentem,
S enſiſtiq; nouo præcordia ab igne moueri,
C oncipiens intacto vtero (mirabile dictu)
G ratum onus ætheria cœli ſpirantis ab aula
A uctoremq; tuum ſub lucem enixa dediſti
& ſubito ante pedes magnus tibi vagijt infans.
S alue ſancte puer, Sator idem maxime rerum,
V nà ades hunc noſtrum non aſpernatus honorem,
D um ſacra odoratis fumant altaria flammis,
Q ue tibi Corycius ductis de marmore formis
S acrauit, matriq; tuæ, matriſq; parenti,

G randęuę inſtituens certis pia ſacra diebus ,
A ſpice q̃ vario certent huc carmine vates
E gregij , veſtraſq; ferant ad ſidera laudes
O tia dum rebus orant, pacemq; per aras ,
E xpoſcunt, pacem optatam , placidamq; quietem .
E n agit intrepidos triſtis diſcordia reges ,
R egna per heu ſæuo concurritur Itala ferro ,
V ndiq;, diſiectæq; ruunt cum mœnibus vrbes ,
F errum, flamma, fames in nos crudelia fata
E xercent ſat iam luimus facta impia ſontes ,
I am ſatis et Germanus atrox Dacuſq; rebellis ,
R omanas arces, Romana palatia flammis,
Atq; Deum eruerint magnorum ingentia templa .
I nq; ſatis noſtros fœdarint ſanguine campos
H iſpani, Heluetijq; truces, Galluſq; ſuperbus ,
R eſpice quaſſatam Italiam, et miſerere laborum
A ntiquę Auſonię, liceat requieſcere tandem ,
& patrios habitare lares, patrioſq; penates .
D a feſſis requiem pater, et fera bella quieſcant .

Leonardi Toſtę in Diuam Annam
Corycij , Hymnus .

P ande viam, mentemq; aperi, et torpentia laxa
C orda mihi, alma parens, ſacroſq; incende calores.
N amq; Canam te diua prius, natamq;, nepotemq;,
Et mites legum monitus, promiſſaq; patrum,
Q uod foret ab regum fatali ſemine virgo,
Q uæ patris æterni natum geſtaret in aluo,
I ntemerata parens, nulloq; è ſemine fœtum
E deret, et clauſi reſeraret limina cœli.
A lma parens hominum per te genus, atq; deorum,
S edibus æternis cœli in ſtatione locatur,
T u priſcas renouas leges, et fœdera ſancis,
L abentemq; nouo componis lumine mundum
T e Dea te celebrant homines, te numina diuum,
H orrendiq; aditus per te tremuere Acherontis.
Felix, o nimium felix, Nata atq; Nepote.
F elix quę in teris hominumq; Deumq; tuliſti,
Q uem non magnorum caperent conuexa polorum
N ec ſæuum inſanis agitatum fluctibus æquor,
Q ueq; ſub impoſito pendet grauis äere tellus.
N ec capit imbriferis ſtipatus nubibus aer
V iſcera vna almę clauſerunt viſcera, regem,
S alue igitur ueneranda parens, Anna optima ſalue

Suſcipe vota libens miſerorum, et reſpice vatem,
Qui ante aras ſupplex, veſtri ſuccenſus amore,
Egregiaſq; tuas laudes, atq; inclyta verſu
Numina veſtra cano, magno coniuncta nepoti.
Tuq; adſis matrona fauens, ſi pectore toto
Te accipio, et placido tua ſunt mihi numina cordi.
En tibi Corycius ſacratas dedicat aras,
Illuſtratq; auro circum, gemmiſq; coronat,
Vobis annua vota ferens, et reſpice, vatum
Alma cohors, docto certatim carmine laudes
Concelebrant, adolentq; ſacris altaria flammis.
Ipſe autem ante alios ſacratos libat honores
Corycius, frondeſq; nouas flagrantibus aris
Imponit, placidoq; ſuper conſpergit odore.

Delij Hieronymi Alexandrini Ro. in
Virginem Deiparam ad Corycium, Hymnus.

Te canimus veneranda hominum, veneranda Deorum
Regina, intemerata parens ſtelantis Olympi,
Oceaniq; patris, terrarum orbiſq; potentis.
Per q; tuas, humiles, conamur ſerpere laudes,
Quantum mens humana ſinit, q̃tumq; puſillę

S uppeditant vires, quis enim tam magnus, et alti
Dotibus ingenij fretus, contexere chartis
N umina tanta queat? factiſq; æquare ſuperbis
V erba canora modis, malit, pede ſiue ſoluto?
S it voluiſſe mihi ſatis ergo, nanq; voluntas
E ſt perſpecta Deo, ſi deſint robora, nullum
I nuoco, ſcribenti qui dictet carmina, Phœbum.
N il moror Aonidum mendacia numina, ſiue
T res illę numero ſint, ter ternæue ſorores,
S omnia priſcorum, figmentaq; maxima cedant,
C yrrha domus Phœbi, furioſi Nyſaq; Bacchi,
& fons cornipedis volucris, de nomine dictus.
I ſta, ſibi queis cum luſit carioſa vetuſtas,
O mnia ſunt puluis, nihil omnia: et omnia riſus.
P ræſtrinxit ueri illam caligatio cultus
F alſorum preſſam ſub religione Deorum.
A t nobis non vana Deum ludibria, mœchus
I uppiter, aut meretricia numina ture coluntur,
S ed tenebris pulſis animarum luce carentum,
V num cunctorum motorem agnoſcimus, vnum
P lacamuſq; Deum trino ſub numine, mater
A t nobis rerum rectoris creditur, haud ops.

V el Cybele Turrita, At quæ ſine coniunge virgo
V eri ſumma Iouis natum conceperit, adſis
Virgo potens, facilisq; meis allabere cœptis.
C um pater omnipotens mortalia facta videret
S ubdita Plutoni, pedibusq; Acherontis auari,
H umana et ſtygio verſarier omnia nutu,
Crimine primorum culpaq; vrgente parentum,
I ngenti ſuper his tandem miſeratus amore,
Fas ut in antiquam patriam poſt longa reuerti
E xilia ijs eſſet, varioq; ab turbine rerum,
V nigenam ſobolem, proprio quę ſanguine noſtrum
F lagitium redimat, ſtatuit demittere terris,
V nicaq; inuenta eſt illi caſtiſſima virgo (tu
D igna Deo, Maria Illuſtris, Maria optima nam
(ſeu prohibent) proles eſſes cum regia, forma
Q uantum non olim Troianę causa ruinę,
Q uantum non Tyro, non improba adultera tauri,
Præſtares, tenerę et primæuo flore iuuentę,
N on tamen vlla tuos cepit contagio ſenſus,
N unquam ſollicitę reliquas agitare puellas
Q uæq; ſolent, formę ſtudium, & ſpeculumq; capillis
C onſuluiſſe dies totos, aut æmula virtus,

S alue vera Dei genitrix, et ſponſa, genuſq́;,
T u decus es rerum, tu præſentiſſima diuum,
T u ſpes humano generi, te nauta procellis
I mplorat medijs, ventiſq́; furentibus, ad te
C onfugit horrendi miles per vulnera Martis.
T u nulli auerſare hominum ſuccurere, tu non
S anguine virgineo tibi vis Dea ſæua litari,
N on humana tuas procumbit victima ad aras,
N on ſyſtro gaudes, raucis q; ad tympana Gallis,
S ed precibus, ſed corde pio, ſed pectore puro,
Q uali Corycius Matri, Natóq;, Tibiq;
C orycius poſuit vatum pater, omnibus aram
M irificam populis, quos circuit omniuagus Sol.
S is igitur felix illi pia virgo, tuæq;
H eſperiæ fractæ iam tanta mole malorum,
B ellorumq́; ruinis, et ſi iuſta rogamus,
S i veteres proaui, quanq̄ caligine merſi,
A duerſus ſuperos, ſemper pietate fuere
I nſignes culmen viguit ſi maxima ſemper
R elligionis, et eſt modo culmen Roma Deorum,
S iq; pij quicquam, qui te cecinere pöetæ
P rofecere ſuis numeris iam reſpice virgo

Romanas arces uaſta et Capitolia paſſim
Obſita nunc dumis ſilueſtribus, aurea quondam,
Reſpice Diua, iterum rerum moderetur habenas,
Terrarumq; orbis ſolitum ſit Roma Theatrum

Hieronymi Corſini Veronen. in diuam
Annam Corycij, Hymnus.

Si quos ſolennes nobis pia cura quotannis
Concelebrare dies, atq; ipſa ad templa Deorum
Confluitis, multasq; preces, et dona ferentes,
Hæc longe ante alias lux eſt digniſſima cultu,
Mortales, quę non Siculę ſacra myſtica matris,
Non celebranda vrbis, primi Megaleſia ludi,
Vana ſuperſtitio, et ternę contraria luci,
Sed (quoniam ætheria quondam deceſſit ab aura
Translata ad ſuperos, cœloq; hac luce refulſit
Cœlicolum decus, et fortunatiſſima ſemper
Virginis Anna parens, humana vnde induit ora
Ille ingens rerum ſator, immerſumq; tot annos
Eripuit mortale genus de faucibus orci)
Carminibus recolenda pijs Annalia paſſim,
Ergo agite, et meritos aris imponite honores.

Sacraq́ue odoratis conſpergite limina ſertis,
Nunc ſtrepitant auium cantu nemora alta ſonoro,
Nunc etiam vndoſi poſuerunt murmura ponti,
Nunc paſſim lætata nouos ſummiſit odores
Terra parens, requieſcat humus, requieſcat arator
Vomere ſuſpenſo, ſacraq́ue hac luce labores
Sint procul, et lętum cuncti Pęana canentes
Paſtores clauſis ſtabulis ad templa frequentent.
Sed ſi forte aliquem præſentia cernere diuę
Ora iuuet, caſtasq́ue preces effundere ad ipſam,
Huc ad Corycij greſſus ferat ille ſacellum.
Hic ſimiles Annę vultus, hic ora videbit.
Hic ſolet exaudire libens pia vota precantum
E dulci gnatę amplexu, paruiq́ue nepotis.

Laomedontis Tardoli Cameitis in Diuam
Annam Coricij Hymnus.

Effigies diuum ſaxo tria numina in vno
Sanſouij mira quos olim excuderat arte
Docta manus, ſacra pius hac dum in ſede locaret
Corycius, geminas tollens ad ſidera palmas,
Hæc fertur ſuperos, et numina ſancta precatus.
Anna parens, maiorq́ue parente intacta virego,

CC

Tuꝗ puer Iouis ætherij certiſſima proles,
Has audite preces, mea nec ſint irrita vota,
Si quicꝙ puro qui vos procliuis adorat
Corde ſenex meruit, lachrymis ſi immiſta profuſis
Excipiunt ſuperi, admittuntꝗ precantia verba,
Haud equidem tenui veſtrum decora inclita verſu
Exequar, aut totum paſſim diffuſa per orbem
Facta canam miranda, alium hæc ſibi munera vatem
Qui linon iſmarium ſuperet quiꝗ orphea cantu,
Expoſcunt, tali neꝗ enim me dignor honore
Iam ſenior, nimio curarum et pondere nutans,
Quanꝙ, o vos imo, ſed quas ſub pectore verſo
Ingentes facili laudes expendite corde
Ipſe aram hanc, aram tetigit, duce numine veſtro
Quam vobis ſtatui donec mihi vita ſuperſit
Aſſidue venerabor, et ipſa altaria circum
Annua dum verſo lux ſacra redibit olympo
Læta canent feſta velati tempora lauro
Egregij vates, niueaꝗ in veſte ſacerdos,
Cæleſtes uobis epulas, et myſtica ſacra
Libabit, nec vos meritis pro talibus, auri
Pondera, diuitiasꝗ, opulentaꝗ regna repoſco.

Sat mihi ſi tenuis victus, modicuſq; perennis
Cenſus, et inſignes ſolito quo munere vates
Largus opum venerer, viridi ſat poſſe ſenecta
Incolumiq; frui, et placidam ſperare quietem.
At vobis prima ingentem ſeruare Leonem
Cura ſit, auſpicijs cuius veſtroq; fauore
Eſt iterum Auſonijs tandem pax reddita terris,
Seruate et iuuenem Carolum, quem vaſta regendi
Prægrauat imperij moles, centumq; per annos
Hos ſinite æterna ſocios in pace manere, (men,
Vna anima atq; vnum in gemino ſit pectore nu=
Sic pœnum, ſic Dardanium contemnere regem
Audibunt, regnis grauidum, Aſſyriaq; ſubacta,
& magna tumidum Ægypto ſua ſub iuga miſſa.
Vna fides iungat cunctos, et ſancta per orbem
Gliſcat relligio paſſim, inſidiq; Tyranni
Agnoſcant verumq; Deum, uerumq; Tonantem,
Vt maurus tandem, et lati niger accola Gangis,
Sarmataq;, et rubri ſpectat qui littora ponti,
Vos colat, et lympha caput irrorare ſalubri
Gaudeat, hinc alacres poſt ſecula longa caducis
Exuti membris, æterna luce fruamur.

Hæc tu magna parens, hæc tu ſanctiſſima virgo,
Cœleſtem puerum, cui Sol, cui ſidera parent
Terráq;, Tartareiq; lacus, et pontus et æther,
Orate aſſidue, precibuſq; expoſcite iuſtis
Ipſa auia, ipſa parens, nos fas tentare precando,
Et natum exorare, et amico flectere nutu.
At tu Sancte puer, per quem ſtat pondere Tellus
Niſa ſuo, per quem certo labentia curſu
Sidera diuerſo variant mortalia motu
Nubila qui pellis, qui cœlo fulmina torques,
Quę mater, matriſq; parens, humiliq; precamur,
Carmine nos admitte, et firmo fœdere ſanci.
Hæc ille, et largo fletu ſimul ora rigabat,
Poplitibus terrę inflexis, ſupplexq; madentes
Intendens oculos, ad quas ſacrauerat aras.
Vix bene finierat, ſubito cum lænus ad auras
Cum tonitru fulgor, ſupera demiſſus ab arce
Dat ſignum, admiſſaſq; preces certo omine firmat.

C. Siluani Germanici In diuam Annam ad Corycium Hymnus, Ode dicolos tetraſtrophos.

Diua quam ſummus Genitor Deorum,
Ille qui vaſtum fabricauit orbem:

D ixit exultans auiam, tuoq;
Nomine geſtit;
E n tuo coniux roſeis quadrigis
A lma Tithoni, referat dicatam
N umini lucem, et Boreas fugauit
Nubila cœlo
H unc diem Ciues celebrant ſuperni,
H unc diem læti venerantur omnes,
& tibi plaudunt, tibi totus vni
Militat æther.
Unus in terris Corytus, paratu
T e colit miro, tibi quas locauit
Sedulus ſanctas ſtatuas, et aras
Fronde coronat.
U rit et largus varios odores
I n tuas laudes, Arabumq; guttę
D ulcius fumant, crepitatq; in igne
Spica ciliſſa;
H unc virum docti ſacra turba vates
A d tuas vná comitantur aras,
I llius rarum, et vario decorant
Carmine munus.

Concinunt hymnos alij diſertos
Et tuum cœli ſuper aſtra nomen
Efferunt, cuncti veniam precentur
Ad tua ſacra
O parens magnę veneranda matris,
Quę patris ſummi peperit pudore
Integro natum, reſerans olympi
Limina partu
Siue librantem retines triſulcum,
Maximi dextram precibus Nepotis
Fulmen, et nobis ſceleris piandi
Tempora poſcis,
Seu mones natam, pariter precetur
Filium, parcat miſeris caducis,
Differat pœnas meritas malorum, et
Temperet iram
Præbeas aures faciles pöetis,
Præbeas aures Coryto benignas,
Præbeas votis, precibusq; pondus
Quiſq; quod optat
Si tuas tota effigies adorans
Mente, iam dudum tenui Camœna

Extuli, quantum licuit tenello
Carminis vſu.
Nunc iter tento nimium puſillis
Viribus, nunc mens meditatur ire
Per tuas laudes, Auia ó Tonantis
Dirige greſſus,
Tanta dum conor procul omnis eſto
Cura, quę mentes hominum fatigas,
Integri ut ſenſus famulentur, et mens
Seruiat vni
Non ego in laudes auię profani
Barbyton ſumpſi Iouis, aut Dearum,
Stulta quas tantis colut vetuſtas
Merſa tenebris,
Illa queis tandem meritis honores
Neſcio diuum meruit verendos,
Forſitan pulchrum ꝙ amarit Attin
Perdito amore,
Seu ꝙ accepti pueri quotannis
In ſuis ſacris voluit referri
Planctibus nomen, genitrix priorum
Caſta deorum

H inc vehi certum meruit quadriga,
Q uam genus crudum traheret leonum,
A tq; ab exciſis pariter ſacratos
Sumere honores.
Anna nec mi nunc canitur perenna,
A lta quam proles coluit quirini,
N umini et pulchro, vetulę locauit
Signa nefandę
S eu fuit Didus ſoror illa, fratris
Q uæ ferum diri fugiens furorem,
V enit in campos latios, toroq;
Iuncta Numici eſt
S iue quę plebis patribus rebellis
S uſtulit victas inopes, famemq;,
M ane fumantem Cererem miniſtrans,
Orta bouillis.
T urba diuarum valeat pudenda.
T u, diem cuius veneramur omnes
N umen, huc adſis melius, poliq;
Certa propago.
C uius in vita nihil eſt profani,
N il niſi ſanctum, poterit perenne,

N ulla ſyncgram memorare vitam
Copia fandi
Q ua prius dicam dubito, vel unde
O rdiar laudes, nec adhuc tetendi
V ela, iam noſtram timeo carinam
Mergier vndis.
& licet non dum ſubyt beatum
Pondus, et iam nunc titubat puſillum
R obur, in primo nimium paueſcit
Limine Muſa,
A ltius laudum pelagus tuarum
Nauigent vaſtum celebres pöete,
E ſt ſatis noſtrę dare vela Cymbę
Littora preter
Summa te virtus, probitasq; diuum
Addidit magno numero, tenorq;
I uſtior vitę, ſacra mens, et æqui
Conſcia ſemper
Deferunt palmam tibi turba matrum,
Fama quas miri memorat pudoris,
Quęq; ſeruarunt ſine labe iuncti
Iura cubilis

DD

Inferax prolis fueras tot annos,
Vt Dei ueri ſenio grauata
Ederes matrem, et meliorę fœtu
Fertilis eſſes
Quo Paleſtinę ſtupuerę matres.
& poli nobis aditus recluſus,
Horridi terra tremuit repoſta
Regia ditis
Nec tuum blandis agitauit auri
Pectus excelſum ſtimulis cupido.
Templa ditaſti, miſeriſq; egenis
Auxiliata es,
Iurę tę ſummę moderator aulę,
Quę ſui nati pareret parentem
Legit, ut verſter regeret perennę
Sanguis Olympum
Tę per antiquę tenebrę fugatę
Mentium, per tę periere inanes
Numinum cœtus, et adempta mundo
Reddita lux eſt;
Iure mortales tibi tot ſacella.
Dedicant, per tę patris ſupernę

Digitized by Google

Spes data, et tandem gemini parentis
Noxa redempta eſt .

Io. Baptiſtę Almadiani Arę Corycianę Apotheoſis.

Magnę Puer, nam te primordia noſtra vocabunt
Principium ſine fine manens, nunc numine dextro
Huc ades omnipotens, totiq; ſalutifer orbi,
Cui pater æquales rerum conceſſit habenas,
Ingenitus, qui te genuit, compar tibi, et idem
Virgineo matris reſeraſti viſcera partu,
Matre prior genitus, æuoq; vetuſtior omni
& tu diua parens, cœli Regina, ſupremo
Cœlicolum dignata choro, tu fœmina princeps
Ante alias dilecta Deo, virguncula cœli
Conſcia, et ad magni thalamum ſelecta Tonantis;
Tu niueas formoſa roſas, et candida virgo
Lilia, tu vultu Solem, tu ſidera vincis .
Tertia quę rugas, frontem quoq; prodis anilem,
Anna nepote Deo felix, tibi magna ſupernę
Gratia diuinę ſobolis, naſcentis origo es
Mortalis quondam, ſuperis nunc addita diuis,

& tibi turicremas proni libamus ad aras,
T res igitur mirę ſpecies, Tria numina diuum,
M armoreque pario ſuperum ſpiratis ſono. em,
P hidiaca cęlata manu, viuentia vobis
L umina, viuentes artus, et plurimus omni
P arte decor, tum blanditias miramur, et oris
L ętitiam, et dulces pueri ridentis ocellos.
H as tibi Corycius ſtatuas, regnator olympi
E rigit, et celebrem ſupplex tibi dedicat aram,
C ui pietas innata viget, diuinus et almę
R elligionis amor, muſarumq; inclytus ardor.
C orycius cuius decus immortale manebit,
Æ ternum cui nomen erit, cui fama perennis,
I nnumeris, quos Roma tulit cantata poetis.
D a pater his meritis, ſuplex te Roma precatur
I nnocuam vitę ſeriem, et ſine labe ſenectam,
L etitiamq; animi, nulliq; obnoxia culpę
P ectora, et inſontis longiſſima gaudia vitę,
Q uod ſatis eſt, ſatis eſſe putet, nec torqueat illum
F utilis ambitio, nec gloria pectus inanis
M olliat, atq; animum populari errore fatiget.
N il metuat, cupiatq; nihil, miretur et idem

I pſe nihil, ſolo cœli contentus amore ,
S ordis terrenę fugiat contagia fæcis .
P oſt ubi tranquillos exacti temporis annos
E gerit, et longo fuerit ſatiatus ab æuo
A bjectis procul exuuijs, et labe uetuſta ,
L ætus in ætherias purgato pectore ſedes
E uolet, inſontes animas, cuneoſq; piorum
I nter, et æternum diuina luce fruatur .

Iani Vitalis Panobrmitani, pro Alberto Pio
Carporum pirncipe ægrotante ad Chriſtum
Votum Excoratum.

Rex auctor ſuperum omnipotens, ſub imagine cuius
Corycius pater effigiem ſacrauit, et aris
A ris æternis ſacros induxit honores ,
S i te ſupplicibus pariter clamoribus omnes
O ramus ueniam, ſi tu ſator omnium, et altor
I mmenſus rex terrarum, rex ætheris, vnde
T erna è perfecto procedunt numina ſenſu ,
N am pater es, natuſq; ſimul, et Spiritus, et tu
Mirum, incorruptę penetraſti virginis aluum ,
F actus homo pro vita hominum, duroſq; labores ,

A tq; famem, atq; ſitim, paſſusq; incommoda mille,
Læto ſuccubuiſti, humani muneris ergó.
Q uo uicto penetraſti immania regna Barathri,
Exultans proſtrato hoſte, et preſtantibus auſis.
E n pius infeſtis Albertus languida ducit
F ebribus, et longo membra exagitata dolore.
(Q ua ſanas quodcunq; tuum eſt) pater adde medelam,
A ſtrorum iubar, et tantas compone procellas.
H eu feruor, rapidusq; calor depaſcitur artus,
L anguentes artus, requies quę certa laborum?
Q uis modus ęrumnis? fauces en ſiccat anhelas
T riſtis amaror. agens infractas pectore voces
D iuino, infractas voces, quibus ille per alta
Ætheris immenſi ſpatia, atq; palatia cœli,
S upremosq; axes, et nullo ſidere fulgens
Cryſtalli cœlum, ſublimi fronte vagari
A ſſuetus, uitę gaudebat comminus ora,
M urmura nunc ſolum, nunc et ſuſpiria dura,
P ro dulci eloquio, pro cultu, atq; arte loquendi,
C ontinuò audimus, uiuat commune bonorum
P ræſidium, commune bonum, non limina pandat
N unc triſtis libitina, ſuo iam parcat honori

Digitized by Google

Mors violenta, iuuat ſeu cauſas noſſe latentes,
Seu quis de ſuperis alat hæc mortalia intus
Spiritus, unde iubar Solis, Quibus aurea Phœbe
Fucatur radijs, vnde et primordia rerum,
Antipodasq; imos, atq; ethiopes extremos,
Nubesq; pluuiasq;, et agentes nubila ventos,
Quis canet hæc? at ſi ſupera ſtirps ſtirpe crearis,
Virgineoq; impreſſa ſinu ſine ſemine fecit
Magnum incrementum, ſi poſt lachrymabile mundi
Supplicium, cum flamma ingens complexa profundum
Sæuiet in populos, monteſq;, et luſtra ferarum,
Cum abſorbet terras, et corruet inferior nox,
Quæſitor terras viſes, atq; aſpra recumbent
Secta hominum, cum Luna habitus induta micantes,
Stabit, et ipſe noua fixus pater auricomus Sol
Luce coruſcabit, vacuę telluris in ęquor
Inſultans adoleſcet, et omnipatentia ſumet
Lumina, ter maior facie, ter lumine noto
Splendidior, nubeſq; cadent ſub imagine cœli,
Velantes radios, uelanteſq; æthera magnum
Conuenient terris loca ſubdita, clauſtra Aquilonis
Claudentur, tenebras, denſamq; trahentia noctem,

F œtus aquis diſter ſaxoſa per antra volabit,
H orrebitq́ꝫ, fremetq́ꝫ, et vincla tenacia mordens
I n tonitrum ſoluet ſeſe, da nobile corpus
P oſſe frui felici animo, diſpelle dolorem
P alloremq́ꝫ, ſitimq́ꝫ, orciq́ꝫ vrgentia tela.
H oc ſibi diffidens rerum, tibi ſupplicat omnis
I talia, heu quanto confuſa cruore, tibi alma
P ax, etenim illinc arma parat Germania, et inde
H iſpanus fidens animi, vagus hinc fera bello
G allia, campanos armato milite campos
A Elutum complere parat, iam ſuſcitat arma
H orrida, ad imperium conſpirans ſanguine auitum,
A t contra Libię gentes, audaxq́ꝫ Canopus,
V iribus in noſtros dira, atq́ꝫ immania voluunt
S upplicia infenſi, ceu cum violenta luporum
I ncautos armenta greges (sine luce) colonis
I nter ſe cæſis, uel contendentibus vrgent,
D ilaniantq́ꝫ vorantq́ꝫ, aut tetro ſanguine lambunt
P urpureas animas, ſemeſaq́ꝫ corpora linquunt.
A h miſerarum ouium per ouilia ſtrata cruenta.
A nceps tandem aliquo ceſſabit cardine rerum
R es Itala in peius ruere, in peiusq́ꝫ referri.

Externis agitata furoribus? is grauis iras
I mmodicas, magni pacabit Cæſaris, is te
G alle viris, armiſq; potens, te maxime Ibere
M olliet, et tranquilla, animos ad bella paratos
P ace ligabit, et ignotos infrena per agros
B ella frement, furor ater aget per colla cathenas
S tridentes, turpiq; infectus ſanguine barbam
D entibus infrendens, fœdatus puluere crines,
I n ſua vulnificum conuertet terga flagellum.
E rgo vnquam aſpiciam pacata per oppida pacem?
P acem exoptatam, ceu quando ingentis Iuli
I s (memini) Martis monitis precibuſq; furorem
C ompreſſit, Venetum quando ille exterruit hoſtem
& validos latio confregit milite Belgas,
F elſineaſq; acies, et qua arduus Apenninus
O ſtentans Atacis ripas, et pinguia culta,
C arnorum nubes vltra, ventoſq; ſub auras
Ætheris enormis ſurgit, cœloq; minatur
C ulmine, ſic igitur tam magnæ pondera molis
I nconſulta ruent, hoc uno ſoſpite viuent
L ibertas animi, pax intemerata bonumq;
A tq; Pium, atq; Amor, et virtus exoſa profanos.

S ic tibi(quod noſtro ſit tempore) fundat honores
I ndus odoriferos, ſic gens Gangetica, et Afri
& quacunq; vagus ſe porrigit Helleſpontus.
D eniq; terrarum molem gens quæq;, mariſq;
A ccolit, vnum omnis te ſanctum numen adoret,
Teq; colat. det thura tibi, non tabe madentes
T abe infelici, mactatarumq; ferarum
V iſceribus fœdas aras, et turpibus extis
A ſſueſcat diuos inſana ad ſacra vocare
O bſcenos, uerum in flumen fontemq; ſalubrem
I mmerſetur, ut expurget quodcunq; piandum eſt,
T eq; admiretur, teq; in tua regna reuiſat
S upremi egregium, ſcandens ſpatia ardua Olympi.

C. Siluani Germanici votum pro Alberto Pio
Carporum Principe, Ode dicolos Tetraſtrophos.

V os tres ó Superi maxima numina
Q ueis raras ſtatuas marmore candido
Atq; Aram Corytus dedit
Miris laudibus inclytam
I llius precibus vos dare conuenit
Aures non rigidas, is rogat ut ſua

Digitized by Google

P ondus vota ferant ſuum ,
S i vos , ſi coluit pie
I dem omnes petimus , quod Corytus rogat ,
V ates qui canimus carmine imagines
V eſtras laudibus his nouis
N otas gentibus omnibus,
V num omnes petimus,uos ſuperos decet
S i uos hæc pietas tanta mouet , virum
N obis annuere omnibus
S i vos ſi colimus pie.
L anguet,heu nimium , gloria principum
L ux noſtri pariter maxima ſeculi ,
Heros flebilis admodum
A lbertus grauibus malis ,
H eu veſana ſuam incendia , nobile
Exercent rabiem per iecur , horridam
& ſomnum prohibent procul ,
I nfeſta o nimium nimis .
H eu quantum miſeret viſere languidum
V t fundit medio pectore ſpiritum
& ſi edit gemitus malis
T antis , fortior impares .

I psa os frigida uis concutit eloquens,
& linguam cruciat peſſima ſiccitas
V nde inſtar niuis effluit
S ermo melle ſuauior
Q uot dotes celebres opprimit effera
M orborum feritas, nec medicorum opę
Q uicquam diminui poteſt
I rridens data Pharmaca.
A t nos condicio vitrea commouet
H umani generis, ſat magę fidimus
V obis maxima numina,
O rantes precibus locum.
N obis incolumem redditę Principem,
& ſeruatę decus nobile temporis
N oſtri, hoc hoc precibus pijs
V atum, et Corycij, datę.
S i in iſtis darier talę placet nihil
Q uicquam, ergo Italię Martę diu impio
V exatę ſuperet, modum
Q uo det conſilio malis,
H oc uos ó Superi vatibus omnibus,
H oc ipsi Coryto hoc Heſperię datę

Magnę, longius ut queant
Veſtro depoſito frui.

Eiuſdem. C. Sil. Germanici
Euchariſticon incolumitatis Alberti Pij.
Ode Dicolos.

Quod Corytus, vatum quod turba diſerta petebat,
Ipſa quoq; Italia,
Conceſſum eſt, omnes tandem ſua vota ſequantur,
Eſtis io Superi,
Albertus veſtro morbos ſuperauit acerbos
Auxilio Superi.
Iam melius ſperate viri finemq; malorum
Concipito Italia,
Lætamur noſtraſq; preces, et vota tuliſſe
Pondus vbiq; ſuum,
Humanę cum non ſit opis perſoluere grates
Cœlicolę meritas.
Pendeat hoc ſaltem venerandas carmen ad aras,
Vt meritum referat.
Principe ſeruato hoc, debet dijs. Itala tellus
Corytus, atq; Helicon.

Eiusdem.C.S. Ger. ad Diuam
Annam Corycy Votum Ode dicolos
Tetraſtrophos.

Quem uocent diuum ueniam precando
Non ſatis conſtat populis, malorum
Mole vexatis, nimioq; belli
Turbine ſeptis

Sola tu, noſtris vitijs iniquum,
Lenies magnum precibus nepotem,
Faxis et pœna leuiore noſtra
Crimina plectat.

Sit ſat admiſſi ſceleris piatum,
Eripe aduerſis populos procellis
Vsq; iactatos, procul iſta rerum
Nubila pelle.

Te per immenſum petimus nepotem
(Nam potes) ferri procul abſit vſus,
Plus ſat, humano maducre lati
Sanguine campi.

Auſonis finem videat malorum
Ora, Mauortis furię cruentę
Nobilem tandem lacerare. ceſſent

Digitized by Google

V ndiq; terram

P axq; ſuccedat rediuiua bellis,
P alladis crines redimita fronde,
D eniq; et fuluo redeat mettallo
Concolor æuum.

A rtifex curui gladios aratri
D edicet Roſtro, Galeasq; inanes.
T erra pacatis Cererem miniſtret
V beriorem.

Q uæq; deſperent miseræ parentes
Liberos, lectum ſterilem querentes
Redde fœcundas, ſua vota ſpectent
Pignora lætæ.

Æ quitas totum vigeat per orbem,
D eſerat cæcas ſtudium neſandi
A mbitus mentes, pereatq; auari
Cura peculi.

C um modus vitæ fuerit caducæ,
Poſſe da cœli penetrare ad arcem,
T ecum et æternam ſine ſine cunctis
Viuere vitam.

212

E iuſdem. C. Sil. Germanici in ſtatuas
Corycianas Silua.

Quid ueterum ſtatuas adeo laudamus, obeſas
Articulos carie? quid imago reperta ruinis,
Parte domus celebri, thalamiſq; nitentibus auro
Ponitur? et tali careant quid honore labores
Noſtrorum artificum? cauſas inquiro latentes,
Hic ne datur ſenio, rebuſq;, uiriſq; vetuſtis
Tantus honor? tandem rediuiua ne mai mora certum
Numen habent? tantum ne iuuat iacuiſſe tot Annis
In tenebris? ſtatuas ne virum, pariterq; Deorum
Ipſe ſuas ſequitur genius? priſci ne magiſtri
Doctius é niueo finxerunt marmore formas?
Nil maius video, quamuis meliora putamus
Iudicio vnanimi, quicquid deſcendit ab æuo
Maiorum, ingluuiemq; dierum neſcit acerbam.
Nam ſi cuncta probe excuties, æquamus auorum
Ingeniumq;, artemq; ſimul, documenta videre
Qui cupit, ad Coryti ſacram ſe conferat aram,
Illic inueniet priſcis quę apponere poſſit
Ingenijs, cernet ſpirantia ſigna deorum,
Molliter eximio noſtri mentita labore

S anſouij, Phidiæq; parem nunc viuere dicet,
Q uo plus ſpectat opus, maior ſpectare libido
N aſcitur, et nullo ſatiantur lumina fine,
T antus ineſt ſtatuis decor, et reuerentia ſacris,
Q uamuis certa fides oculis, licet ipſe ſuperſtes
Viuat adhuc celebris ſculptor, tamen omnia ſumma
C redere diſſuadent, animo potuiſſe laborem
S ic ominis, ſuperum magnos effingere vultus.
C redo equidem dextram diuos tribuiſſe ſupremam
H uic operi; neq; enim fugiunt pia facta, ſed adſunt
A uxiliumq; ferunt, Coryti aut pietatis amore
I llecti, cœlum docti rexere magiſtri.
L inquamus ſtatuas, numeroſq; legamus utrinq;
C ingentes aram. Q uisnam Deus impulit omnes
D ecertare modis ampla in prçconia vates?
A ſt illud nobis longe mirabile viſum,
Q uod nullus valeat ſatius cecinisse pöeta
H oc opus, et dictis ſemper maiora ſuperſint
L audibus, et nullo decreſcat gloria fine.
S ic pelago ventos reſerato carcere poſtquam
I mpulit Hippotades, paulatim attollere fluctus
A ſpicis æquoreos, et quanto flatibus inſtant

A crius , [illegible] hoc ipſas altius vndas .
N ullius in laudes operis Libethridos antri
V atibus uberius fontes laxauit Apollo .
N ec ſtudio ſimili quenquam cecinere Camœnę ,
Q ui dederit diuis ſtatuas , aut templa dicarit
M axima, iam noſtri toto celebratur in orbe
C orycij nomen , dominę nec ſufficit vrbis
Q uod memorent vates , alijs mittuntur ab oris
C armina, diuorumq; nouas figuntur ad aras .
A ſt ego pretereo laudes, et clara virorum
N omina qui non dum validis committere ventis
P aruula ſufficio creſcens mea lintea vates .
Q uis valeat ? Nam ſi titulos , et nomina demas
C arminibus , priſcos referes ſcripſiſſe pöetas .
N il operum tenuit celebratius alta vetuſtas ,
I pſa Iouis quanq̃ miretur Græcia formam
E lei, alta Rhodos q̃uis ſtatuiſſe coloſſum
G audeat inuictum vaſta per ſæcula mole,
H æc quoq; quid memorem? quando ſi certa cupido
Q uem traheret vatem, cunctas migrare per urbes,
Q uę tenuere Deum ſtatuas ſuper æthera notas;
N il eſſet penitus maius, nil clarius, iſtis

Digitized by Google

Quod caneret ſignis. Sed iam redeamus ad aras
Corycias, ubi ſancta datur diuum omnipotentum
Ora videre, quibus gaudent cœleſtia regna.
Non vaſtum ſpectámus opus, nec tempore multo
Exhauſtum, ſtatuq; mentes terrore tuentum
Concutiunt tacito, maieſtas tanta deorum
Ora decet, mortali pollice ducta negaret
Poſteritas, niſi docta manus celebrata fuiſſet
Praxitelis noſtri, multorum carmine vatum.
O felix Coryti, nullum moriture per æuum
Eſt tua grata Deis pietas, tu maxima tanto
Numina dignus eras hoc qui ſequereris honore
Conſilio vir macte tuo, non ſubruet iſta
Vlla dies æui mentis monumenta beatę.
Cætera caſus habet, te poſt tua funera certum
Nominis æterni decus immortale ſequetur.
Sed nunc tantarum referam primordia rerum.
Cum diuerſus amor mortalia corda fatigat,
Hic ſibi conſpicuas ex marmore conſtruit ædes,
Alter amat culti fœcunda noualia ruris,
Veliuoloq; mari merces committit, et auget.
Hæc tacito ſecum ridet dum pectore Ianus,

N il proprium magis eſſe ratus mortalibus ęgris,
Q uam coluiſſe deos, cœloq; aduertere mentes,
A ſtitit ante virum veniens ė ſedibus altis
R elligio, niueisq; induta coloribus artus,
D iuinos ſtola longa pedes ambibat, honeſtum
S implicitas vultum mixto terrore decebat,
I n nodumq́; ſacros cogebat vitta capillos.
A tq; ait, en propera ſuperis pręſtare quod olim
C oncœpiſti animo, ſanum nec cauſa moretur
C onſilium, dubijs nec te venientibus horis,
N ec tua fata dabis, dubium ſi craſtina vobis
F ulſerit in roſeis rediens aurora quadrigis.
& te nulla mouet uenturę gloria famę.
D a ſuperis quas nunc video ſub pectore factas
I ane tuo ſtatuas, dixit, ſubitoq́; reliquit
L umina Corycij, et pectus concuſſit amore
D iuino, iam nulla quies, iam corda fatigat
C ura beata viri, conceptum nocte dieq́;
U rget opus. Hinc eſt q̄ vix cœpiſſe putaram
A rtificem, cum ſtaret opus, nil ocius vnquam
P rodijt in lucem, poſt tergum ſaxa retorta
P romptius in formas hominum conuerſa fuiſſe

H aud credam, neq; vipereis ex dentibus ortam
V idit Agenorides ſegetem ſtupefactus ahenam,
N ec ſtatuas ſolum poſuit tria numina vobis
C orycij pietas, æternam erexit et aram,
A ſſiduos arq; pariterq; indixit honores.
N on velut excoluit veſana mente vetuſtas
R idendos figmenta deos, quorum ara calebat
I nteritu pecudum, et viridi inuitabat achanto
N umina quę non ſunt, poſitas deſcendere ad aras.
N ec iuuat, ut quondam magno coluere paratu
N umen inane Iouis, luſtro redeunte citato,
C um multo iuuenes conſperſi puluere corpus,
M aximo olympiacam peterent ſudore coronam.
H ic neq; placatur taurorum ſanguine uerus
I lle Deum genitor, terræq;, poliq; repertor,
Q ui genus humanum crudeli morte redemit,
A ddictum ſtygijs genitoris crimine primi
S upplicijs, nobiſq; viam patefecit olympo.
Q uem non eliciunt ſuperis à ſedibus vlla
C æde ſacerdotes, meliori cultus honore,
I nnocuiſq; ſacris, cœlo demigrat ab alto,
N obis certa fides colitur, rituſq; ſacrorum

Digitized by Google

218.

Integer eſt, certuſq; Deus, quem protulit orbi
Virginitatis honor, regum de ſanguine creta
Virgo decus cœli, palmoſę gloria Idumes,
Nulli tacta viro, illius mox numine viſo
Virginei tumuere ſinus, quantumq; pudicis
Viſceribus numen cepiſſet neſcia, natum
Ingentem peperit virgo ſtupefacta. Nepote
Quo felix Anna es, felix hominum genus, ille
Inuenit quodcunq; patet, cui machina mundi
Seruit, et ipſe polus, tellus, mare, tartara, pontus,
Corycius dedit his ſtatuas dijs, atq; locauit
In templo Auguſtine tuo, quod ſumit honorem
Inde ſuum, ueluti Phœbe de lumine Phœbi,
Cui rarum vaſto tantum iam creuit in orbem
Inde decus laudis, nomenq; perenne manebit.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

Digitized by Google

CORYCIANORVM·LIB·III
ANNALES DIES

Fabij Vigilis Spoletini

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ANNALES

A nnales Italum ſilete Auorum ,
I n queis, nil niſi ſcabrum , ineleganſq́ eſt ,
N il , tetrum niſi, et inſolens, quod olim
P rolatum ex Aboriginum tabellis ,
E uandri , atq; Numę iuuet parentem
E dunt ſæcula noſtra amæniores ,
I n queis, nil niſi lene, et expolitum eſt ,
N il , ſalſum niſi, et elegans, quod omni
P oſſit tempore labra perfruentum
M ellito ambroſio rigare ſucco
H os proferre Corycius quotannis
Ex vſu ſolet , utiles , venuſtos ,
V itę accommoda multa continentes ,
A d quos turba coït peritiorum, et
N otum iniuſſa locum libens frequentat

GG

Digitized by Google

V [illegible] ego, [illegible] in reuolu[illegible] annorum
A nnales [illegible] uetuſtis; [illegible]
C onferri nequeunt Corycianis.
I i putrem mihi nauſeam mouebant,
His ſumptis (mora nulla) orexis ardet.
S unto ergo procul, et ſimul faceſſant,
Æ rugo, et Caries vetuſtiorum.
C edat ruga fluens olentis Enni,
F uri tedia peſſima Antiatis,
H eminę, Antipatri, Macri, atq; Fanni.
N os recentia amamus, et quotannis
A ccitu refici precamur horno.
N ec ſiquid blateratur, Acrianis
P omponi'ue ſitu obrutis, et Oſti,
I am pili facimus, uidere chartis,
Sunt annalibus in Corycianis
I ucunda omnia, non ſales diſerti
D eſunt, non grauitas ubi addecet, nec
R erum copia nobilis, paratos
M uſarum Charitum que ab arte, C ertum eſt
E s felix igitur Coryci, et iſta
Pridem laude beatus; unus es cui

Feneſtellaq;, nobiliſq; Piſo, et
Cedat Claudius, Hi tibi abnuenti
Tranſcribi proprios auent honores.
Quare ò contiguos referte faſtos,
& ſenis Pylij redite in annos,
Culti, delicijs meris referti,
& leporibus, ac diſertiorum
Cœtus paſcite lautiore cultu.
Sic victura diutius perennet
Vobis gloria, et omne eat per æuum,
O, quodcunq; nouiſſimi, atq; priſci,
Eſt annalium vbiq; amæniorum,
Annales lepidi, et perelegantes.

Eiusdem

STEMMA

Dij, Magni, Indigetes, Lares, Penates,
(Quo vos nomine, qua nota explicabo?)
Qui extorres agitis, ſuperba circùm
Tarpeij iuga montis, et negatæ
Olim, terga crepidinis fouetis,
Eiecti ab Ioue, Termino, et Iuuenta.
Ecqua oblata beatior per æuum

S pectatu facies, amœniorq́ eſt ?
E cqua eſt viſa celebrior diu lux ,
Ex quo mœnia cinxit hæc Q uirinus ,
A tq́ vrbs imperio potita rerum eſt ,
A d ſacrum Decimi Thronum Leonis ?
N um ſpectata Siphacis ,aut Iugurthæ ,
I nſignis'ue Caractaci,atq́ Perſæ,
V incla, tam eximium diem dederunt ,
Q uàm dat Corycio educatus antro
V ir,cui ſola viros iugare cura eſt ,
T oto quos ſcit in orbe lectiores?
O Traiane ,quot vſpiam fuerunt
Princeps optime, quale habes Theatrum .
Q uanto fœnore nunc forum frequentas
D ieſtum, ſtatuasq́ diſſipatas
Q ua penſas ope ,dum vigens, rigenti
P ro ſaxo, ac uegetum decus, reponis .
V ix priſcos equidem rear, ſuperbis
Q uorum ſtemmata ſunt dicata ſignis ,
(D ictis inuidia abſit)aut Myrone ,
A ut Charete ,Scopa'ue,digniores ,
Q uàm ſunt hi, quibus eſſe non poteſt par

Digitized by Google

S temma vllum, neq; laudis id proa uſq; eſt.
A miſſum Leo ſi repoſcis orbem,
C ætu hoc vtere, iam tibi Niphaten,
I am Tigrin dabit, et iugo ab Promethei
R eges nexilibus trahet cathenis.
T e ſeptem venerabitur fluentis
D emiſſo capite inter arua, Nilus.
H æc ſi turba, meticuloſo auorum
S æclo, munia uel grauis Senatus,
V el ſæui agmina Martis explicaret,
H aud ceruicibus, impotente regno,
I nſultaret Arabs, Scythes'ue noſtris,
N ec Byzantia culta quæreremus.
S eruiret Tanais, furenſq; Ganges,
I gnotum Arſacidæ iugum ſubirent,
A tq; in ius dominæ vrbis, et Quiritum,
M igraret Naſamòn, vaferq; Maurus.
Ne dum, ut barbarico patrata faſtu
T ot ludibria, ſeculum hoc videret.
A T AT, Belle, Tenelle, Mollicelle,
Puſille Hendecaſyllabe, vnde uis hæc?
V nde auſus? canere arma concupiſcis,

Atq; hortos tragico quatis boatu?
Ne ſæui, patrium tuere limen
Demens, neu vetitos capeſſe calles.
Non tantum tribuit parens Phalæcus.
Legauit tenueis tibi ille agellos,
Atq; inter biferi roſeta Peſti,
Cultaſq; Alcinoiq;, Adonidiſq;
Verſare digtulas, rogauit.
Munita omnia, et alta præcaueres.
Quare horrentibus euocate ab armis,
Refer, te ad calices Corycianos,
Spumanteis calices Corycianos,
In queis nil inamabile, horridum'ue eſt,
Sed ſales placidi, et meri lepores.
Si quam vulnera te magis iuuabunt.
Apta eſt haud humeris tuis Minerua,
Nec Bellona, Sariſſifer'ue Mauors,
Sed Pomonaq;, virq; verſipellis,
Cum Flora, et rigido deo Orneate
Hæc plus te mediocritas beabit,
Quam Cyri ſolium, aut Tiara Crœſi.

EIVSDEM

In feſtis Annalibus

PAROENIVM

Elegia Hecatoſtichos Callimachio Alternatim

Et communi pent.

ARGVMENTVM.

Corycium ea ratione dici, quod alat bonos. Nam Corycis, Vas [illegible] ſt.

Vt qui crudelis præceptis fraude nemeę,
Fudit in acteis viſcera littoribus.
Et qui maternę pollutus crimine cædis,
Immanes adijt, Dira agitante, Scythas.
Quiq; alis ſummo Labyrinthi vertice mouit,
Quiq; patrem furiis rettulit Autolycus
Haud indigna tulere, neq; uana nomina fatis,
Sed vitę atq; necis vaticinata genus,
Sic tu, conſpicuę decus immortale Mineruę,
Clarum ex mirifico nomen habes Coryco.
Te duce, feſtiuo coit huc Academia plauſu,
Excit vbi ad lætas dapſilis Anna dapes.
Tu facis, ut redeant æui ornamenta prioris,
Pyreneſq; ſacri labra rigent latices.

Nec minus, ut Bromij ſuauiſſimus ille, priorq;
Nectare, per vatum commeet ora liquor.
Sunt quibus Aonidum placeant Permeſſides vndę,
Spumoſi nobis flumina Baſſarei.
& Naxi mihi fons auguſtior Hippocrene eſt,
Vnde vaporantis funditur aura meri.
Sed nec Caſtalia eſt potior Lynceſtide Lympha,
Aut Andri riuo, pocula Theſpiadum.
Nam quę, per Diuos precor, eſt amentia, Bacchi
Premia, non ſtupidis antetuliſſe vadis?
Vnda ijs, mi ſpumet plenis vindemia labris,
Dira ſitis, ſoli eſt debita Clitorio.
Temeto illectos Senonas, reor, omine fauſto
Heſperię letis applicuiſſe iugis.
Quodq; eódem tulit, ab gelidi genus axe Trionis,
Ora, velut ſicco tabida Solſtitio.
Digna quidem merces, Pro qua Mezentius acer,
In Latium, & profugos verterit arma Phrygas.
Quáq;, Catus, tenebris, Neptunigenam Polyphemon
Lumine confoſſum, merſerit Aeolides.
Spectes ſi ex adytis ligyrei oracula vatis,
Inuenies, hauſto ſancta fuiſſe mero.

Nec Clario dignum, aut Cirrhæa nobile Lauro,
  Quicquam erit, abſq; ſacri munere Nyctely.
Illius ingenium condit fauor, illius actu
  Arduus excitur ſpiritus arce Iouis.
Teſtis erit, quicunq; adyt penetralia vatum,
  Ennius exemplo, ac Teïus Anacreon.
Nimirum Phœbo ac Bromio, parnaſſia rupes
  Par patet, et gemino eſt nomine, Numen idem.
Ergo tibi, qui bos cogis, et annua ſacra reducis,
  Tamq; hilari accerſis agmina ſympoſio,
Quid meritum factis æquumq; precemur? Ego iſtud
  Expediam, plaudet cætera turba manu.
Dij, non Neſtdis (quid enim vulgata laceſſam
  Vota?) neq; attritæ ſecula Demophiles.
Sed quot, poſtquam vndis perituro Nannacus orbi
  Extimuit, lapſos fata tulere dies.
Et quot, vbi affuſo merſus contabuit imbri,
  Liquit, ad hoc æui, Tempora Deucalion.
Tot tibi dent, Floremq; nouent vergentibus annis,
  Quam viridis Nyſæ eſt flos, Pataræq; Deis.
Sed quoniam nihil eſt mortalibus immortale,
  Et ſortita ortum quælibet, intereunt,

HH

Digitized by Google

Cum poſtrema ſubtiles artus diſſoluerit hora,
Ne putrem in cariem, ne tibi corpus eat.
Sed fias ſuperum dono Trinacria tellus,
Atq; hirto diues vellere Sardinia.
Ex hac, vt ueſtes, et Edulia grata, Poëtis,
Illinc, ut Cereris horrea plena feras.
Vilia ſed quia ſunt, niſi condiat iſta Thyonèus,
Corſica contiguo ab æquore ſis Ligurum.
Crebra illic grauibus tumeant vineta racemis,
Lætáq; ad innumeros prela parata lacus.
Non germen, non herba agros, cultum'ue nouale
Occupet, E' ſtratis ſint ſata pampineis.
In vites Nomius Taxos commutet amaras,
Vite ſerat, felix Euius, omne ſolum.
Et ſine fine fluat Lenæi gurgitis vnda,
Circumpoſta illi qualia ſunt maria.
Sic priſca anguipedum cedet tibi gloria fratrum,
Centimanus Briarèus, centimanusq; Gyges.
Cyrno læua grauis, caua, Sandaliotide, dextra,
A' celſo incumbet vertice Sicania.
Grandior effigies, grandi ab Dinocrate, Regi
Quàm Pellæo, Hominis corpore menſus Athos.

Quod ſi tanta times ne te ambeat Amphit. ite,
Neu pulſere feris pectora vorticibus.
Ah potius pereant Neptunia regna, et in imo
Lora regat Tethys pulueruIenta vado.
Nulla uehat pelagus commercia, ſiccus ad Indos
Emptor eat, pede, equo, non trabe nıliaca.
Mars abigat fœtas telis ad littora claſſes,
Piratę in ſicca deſtituantur aqua,
Quam te intemperies inimicę verberet vndę,
Aut etiam Cœlō perpluat Hydrochöus.
Sed fauſtum, ſed tranſcendens in ſidera nomen,
Inclytus, á ſera poſteritate feras.
Canteturq́; tuę ſpecimen virtutis, ut olim
Aegidę magni, et Amphitryoniadę.
Grynęa ꝗ pro glande, et Libethride lympha,
Succeſſit per te, Liber et alma Ceres.
Ieiuno quod Pieryj pro pectore Myſtę,
Clamoſi inſtaurant Orgia Thyrſigeri.
Nec iam, terribili fato, uelut ante, neceſſe eſt,
Obſcęna vates vſq; perire fame.

232

[illegible] Fabij Vigilis, In con=
uiuium celebre Coryt[illegible], ſub Hadr. Pont.

Quali menſa calet ſtrue, Cum digreſſus olympo,
Fertur ad exuſtos Iuppiter Aethiopas.
Qualia credibile eſt, Euantum arſiſſe Culullis
Vina, Redit victo quando Oriente Deus.
Quamq; hilari reſonant plauſu, Peneïa Tempe,
Cum ver Dauliadis Guttura ſoluit Auis.
Talia habent Coryci Conuiuia, veſcitur Illic
Quæ ſuperum in Terris Ius habet, Alma cohors
Dij faxint, ſtabili fato (Qui ſecla reuexit
Aurea) ſint ſacro crebra ſub Hadriano.

Siluius Laurelius.

Traiano hæc quondam, nunc Annæ ſacra parenti,
Cæſaris hinc nomen, numen ut inde Deæ eſt,
Quam bene utrunq; putes vix hæc potuiſſe ſacrari
Vel meliore viro, uel meliore Dea.

Idem,

Cœlum ſuſpiciens, bearis Anna.
Terram deſpiciens, bearis alto
Traiani foro, et es beatus vſq;,
Terras ſi Coryti uides, ſi et aſtra.

Silvius Laurelius.

De Corycis

Dum mare, dum Terras circumuolat omnipotens
Vt noſcat benefacta, et malefacta hominum. (Rex
Hoſpitio Patris eſt Coryti cum Matre, Auiaq́;,
Exceptus, Tantum eſt eſſe bonum, atq́; Pium.

De conuentu

Traiani hæc fora ſunt, ſunt Horti Coryciani,
Sunt lecti Proceres; omnia ſumma puta.
Sic cultus Redeat prior his, Hortis viror inſit
Perpetuus, ſint cari Hadriano Proceres.
Sic liceat nobis, longum his, Corytoq́;, foroq́;
Poſſe frui, ó precor hoc audiat Anna parens.

Hieronymi Vidæ Carmen,

GENIVS FALCONIS VILLAE

HVC Hoſpes veniens diuerſis partibus orbis
Tam ſubitum miratur opus, congeſtaq́; ſaxa,
Rupibus exciſas attolli ad ſidera moles,
Artificumq́; manus doctas, variumq́; laborem.
Et merito. quis enim cernens poſitusq́; locorum,

Siluarumq; comas uirides, largasq; perennis
Fontis opes, cęlumq; habili regione benignum,
Non credat his ſepe Deos, Regemq; Deorum
Sidereas mutare domos, cęli aurea templa?
Fortunata loci ſedes, tua gloria ſemper
Viuet, et æternum laudabunt ſæcula nomen.
Egregij proceres, te te undique ſepe frequentem,
Et tua purpurei dignantur limina Reges.
Fortunata bonis multis, ſedesq; beata.
Non tamen hoc unq̃ mihi eris felicior uno,
Quod tua caſtalidum pater, hortatorq; ſororum,
Corycius, nuper dignatus uiſere tecta eſt,
Nam quis te, atq; tuę egregios uirtutis honores
Fortunate ſenex ſperet ſe æquare canendo?
Vos circumfuſi mecum, vos carmina montes
Iungite, vos nymphę tiberinides addite mentem.
Hic ſiquidem ueſtro puer olim illectus amore,
Cum vix prima genas veſtiret flore iuuenta,
E gelidi licet et Rheni nutritus ad undas,
Italiam petijt, neq; enim Germania (quamuis
Bellipotens, et opum longe ditiſſima) tale
Ingenium capiebat, at hoc tibi maxima iam tum

Digitized by Google

R *oma decus, Phœbusq; pater, Muſæq; ſacrarant.*
S *cilicet, ut foret is, longo poſt tempore vatum*
P*ręſidium, cuius certatim ad ſidera laudes*
A *eternum canerent, toto et fulgeret in orbe*
C *orycij lux inſignis, uelut auricomus Sol*
N *igrantes inter nebulas, atq; aera denſum.*
N *am quis Iuſtitię cultor magis, atq; ſeuerus*
I *nterpres iuris liquidi, fautorq; clientum?*
I *llius haud fruſtra matres, inopesq; puellę*
A *uxilium implorant, puerique parentibus orbi.*
O *mnibus hic reſponſa canit, ceu Pythia quondam*
F *atidico vates Bacchi ſtimulata furore.*
L *imineq; illius nemo inconſultus abiuit.*
I *lle etiam diuum effigies pietate ſacrauit*
I *nſigni, victumq; ſacris dedit vsq; miniſtris,*
V *aſáq;, veſtesq;, æternos quoq; lampadis ignes.*
Q *uid referam ut priſca obſeruet monumenta quiri=*
Signaq;? et albenti ductos de marmore vultus, (tum,
& nobis veterum effigies det cernere auorum?
N *on ille aut faſtu, aut aura tumefactus inani*
P *ontificum (quamuis iam nunc ſub quinq; libellis*
S *upplicibus præſit) ſummos affectat honores,*

Purpurei ſuſperans animo decora alta galeri,
Verum inter Muſas et dulces lętus amicos
Otia agit, ſiquando uacat, legesq; quieſcunt.
Traianiq; foro, et Tarpeię proximus arci,
Excipit et uates, et egregios heroas,
Quos menſis epuliſq; omnes dignatur opimis,
Auricomas inter citros, quas ordine ſeuit
Ipſe labore ſuo, putealiq; irrigat unda,
Pręcipue cum Sol referens Annalia uertit,
Et feruet rediens inſano Iulius æſtu.
Oceani at potius fluctus, et ſidera cęli
Enumerare queam, quando intempeſta tacet nox,
Tangere q̃ laudum faſtigia ſumma tuarum.
Tu tamen, o' quamuis menſis aſſuetus opimis
Pontificum, contemnere opes, et uiuere paruo
Aude hoſpes, rebusq; ueni non aſper egenis.
Ipſe etiam ſiquidem domitor lernæq; Erymanthiq;
Hoſpitis Alcides dignatus rura Molorchi.

Digitized by Google

C. Siluanus Germanicus i annales
Corycianos.

A nni curriculo perenniore.
A nnę iam redijt dies dicatus,
Q uo phœbea cohors pij poëtę
D iuerſum vario calore carmen
E dunt, et populo exhibent legendum,
Q ua diuę Corytus locauit aram,
A tq; arę ſtatuas politiores
E uentu impoſuit ſecundiore.
S ed iam rite deę ſacris peractis
T raiani ſpacium fori petamus,
P oſtes, hic vbi, Corytus recludit,
O rnatos hedera ſequaciore,
E t myrto Idalios olente odores,
I ntertexta humilis coma geniſtę,
E t lauru pariter virentiore,
I nuitatq; viros diſertiores
V t ſumant patulis dapes ſub umbris.
F elix turba coit peritiorum,
E t docta ſerit allocutione
S ermones lepidos et elegantes,

Longa ſtant ſerie cibis onuſtę
Menſę, dumq; ſitim aridam Lyæo,
Sed victo prius Albulę liquore,
Compeſcunt, Cerere et famem coërcent,
Se non inferiora quiſq; narrant.
Illinc ſacra cohors chori perennis
Ad lyram numeros canit ſuaues,
Quos nec fulmina, nec dies futuri
Abſument carie uetuſtiore.
Hic ultra ingenio globos Olympi
Progreſſus, retegit ſacros libellos,
Et cauſas aperit, quid auctor orbis
Humana uoluit tegi figura.
Alter ſidereos refert recurſus,
Quo uertiginis obuiat rotatu,
Noctis Luna decus tenebricoſę,
Phœbeis radijs, ut igne ſemper
Fraterno niteat, quibus laboret
Defectu ſpacijs, quibus'ue ſignis
Portendat pluuiam aut ſerenitatem,
Aut uentos per inane ſęuientes.
Hinc penſatur humi tenor iacentis,

Quantis oppida terminis recedant,
Quantus circuitus ſoli ſaliq́.
Naturę abdita funditus reuellunt,
De rerum ordine diſſerunt uiciſſim
Docte Iuppiter et ſimul diſerte
Hoſpes interea hinc et inde felix
Menſas Corycius frequentat omnes,
Et larga pateris manu Lyæum
Propinat, lepidos ciens cachinnos.
Sol, qui præcipites agis quadrigas
In mundi medio, impetusq́ cœli
Aduerſos ſuperas potente niſu,
Omnem et ſigniferum annuo meatu
Donec circuis, igneosq́ luci
Motu prærapido adijcis calores,
Omnes inde fluunt dies et anni,
Et rerum pariter perennis ordo,
Dic ſiquando parem uirum coronam
Vidiſti, aut epulas celebriores.
Hic conſeſſus habet deos ſodales
Quod nunc credere forſitan recuſas.
Cum primum attigeris laris calentis

Extremum ſpacium tui Leonis
Ac confinia virginis ſubibis,
Primo a limine millia te reuerſum
Aſtræa excipiet, comes futura
Per metas propriæ domus, quouſque
Libre poſſideas bilancis oras,
Claram lampada temperans, daturus
Æquas noctibus et diebus horas,
Ne longo inuideat ſopor labori.
Sedem deſeruit poli nitentem,
Conuentuſque hominum frequentat vltro,
Et domos habitat Corycianas.
Cauſam poſthabiti poli requiris?
Abſtruſo vt chalybem attrahit vigore
Magnes, ſic ſtudium genuſque vitæ
Omnes principis æmulantur alti.
Diuino Hadrianus fauore Sextus
Terrarum imperij regens habenas,
Fuluo ſecula tranſfigurat auro.
Mira mole deis ſtruuntur ædes,
Quas centum et totidem ferent columnæ.
Nec ſat eſſe putat nouare templa

S umptu regifico et labore grandi,
S incerum reuocat deorum honorem.
L egum nulla poteſt ſeueritatem
A rca vincere, nec fauor genuſue
I ura flectere, ſed pari ſtatera
P endet iuſtitię fides vtrinq;.
T empus poſtulat in ſuas rotunda
L audes ora virum, o meę Camœnę
T urbę cedite flagito eloquenti
D e magnis ſatius nihil referre,
Q uàm vel pauca loqui, vel indiſerte.
V irtute Hadrianus vices Tonantis
V t ſola meruit ſubire ſummi,
S ic iuſtum iubet excoli piumq;,
S ic nil non tribuit viris probatis.
V nus e numero mihi frequenti,
Q ui veſtigia principis ſequuntur,
I nuitus licet audiet citandus.
H uc o huc pater elegantiarum
C oryti propius gradus referto,
D iuis cum nequeas bonis ſacella,
D as tamen ſtatuas manu politas

Laudati artificis, quibus refertur
Infans omnipotens redemptor orbis,
Caſtę et uirgineus pudor parentis,
Atq; Annę effigies ſenis uerenda.
  Aram, macte animo, inſuper locaſti,
Et dotem pariter ſacris dediſti.
  Sis felix Coryti, ac uelut cateruam
Et doctam colis et uenuſtiorem;
Vt diuis ſtatuas locas et aras,
Sic faxint ſuperi, ut queas ſacella,
Et centum ſtatuas locare, et aras,
Ac menſis adhibere ſepe uates.
  Si te diua mouet Coryciana,
Si uatum pietas peritiorum,
Da noſtris precibus locum precamur,
Conſerua Hadrianum efferos parantem
Turcas eruere, et tuo nepoti
Sacros reddere geſtientem honores.
  Ac tu Phœbe decus perenne mundi,
Lucem hanc perpetua ſerenitate
Aeternum reuehes, precatur omnis
Cohors rara uirum uenuſtiorum.

Digitized by Google

Conde peſtiferi mali ſagittas,
Et caram moneas ſimul ſororem,
Neruos vt validi remittat arcus,
Quo præſens valeat chorus quotannis,
Statis rite deę ſacris peractis,
Solennes Coryti dapes adire,
Et magnum Hadrianum referre cantu.

FABII VIGILIS POTATIO

Elegia alia Hecatonſtichos.

Quos Mihi Hyperboreis Memoras de montibus hoſtes,
Et quos ab ſcythica rupe minare feros,
Quique Rhodon, quique Illyricis noua dempſerit oris
Oppida, Damnato Barbarus Enſe, Tumor?
Nos Phoebi Pubes ſumus, Intonſique Thyonei,
Nos Thyrſi fragiles, Aeraq; Rauca iuuant.
Eſto procul Metus omnis, Et excidat iſte, Getarum,
Ad Tanaim, Et patrium Thermodoonta furor.
Quę Rurſum De Solifuga Canis Acta Trione,
Quoſue Lycaonio Ab Axe Timere Iubes?

Q uæq; fero Anguipedum Ritu, In Cœli aurea tem=
I mpia neſcio quis Conciat Arma Luther. (pla,
N os feſta appoſita Traducimus Orgia Menſa,
I ndi áque Ignigenæ Pergimus Orſa Dei.
I am Pallor'que, Pauor'que, et quæ vorat oſſa Faceſſat
C ura, Cadet Domito Bellicus Hoſte timor.
I ſta Pater Statuat Clemens, Cui Cymba tuenda eſt
S acra, Procelloſis eruta Cymba vadis.
I lli Oriens procumbet, Et Arctos, et Extima, Nilus
Q ua rigat, & Libyci qua Ruit Vnda sali.
F er Puer Albani tria Cymbia, Terna ter adde.
H æc Charis, Hæc Muſa eſt. Adde Iouem. Adde La=
N os Diuos Diuaſq; bibemus, quique Typhöei (res.
A d fremitum, Pharijs Delituere Feris,
Q uique Amnes, Q uique Arua colunt, Q uot Pulcher adoras
M ænale, Q uot Lucis Clare Erymanthe tuis.
H eroas, Dryadas'que, Et Capripedes Satyriſcos.
N ullum immune hauſtus ſub I oue Numen erit.
N ec tenet, Vt ſubitis populentur Thracibus Hunni,
I ncumbat ve Henetis qua face Turca, Metus.
D exter Ades Lenæe, Et infirat Aſper Anhelis
O mnia Sauromatis Agmina Amaxobius.

Tecum Noſtrę Agitent Acies. Victoria Tecum
Certa eſt. Tu Domiti Sceptra Orientis habes.
Nec Minor Arctois dominare in gentibus, Omnis
Te Regio, Genus omne, Axis vterq; tremit.
Precipitem cœlo Rhœton, Tua merſit in Orcum
Dextera, Tartarei leniit Ora Canis.
Aſper Echionides Te, Biſtoniuſq; Lycurgus
Senſit, Et Æquoreis Nauta Pandus Aquis.
Marte ferox, Thiaſis ceſſit Gangentica Tellus,
Impulit Obſeptos Aere, Corymbus Equos.
Nulla auidas tulit vrbs Tigres, nulla oppida lynces,
Inuaſit trepidi Pardalis ora Gregis.
Tibia plus, Crotalumq;, Et iuncto Cymbala cornu,
Quàm lituiq;, Tubæq;, Horridaq; Arma valent.
Plus Ederae, Plus ferta, Et odoris Pampinus vuis,
Quàm Clypei, Galeæq;, Haſtaq;, ſortis habent.
Omnia ſunt (qua ferre) Tuis Inuicte Trophæis
Fœta, Pererrato cum prior Orbe redis.
Tu Pacis Belliq; potens, Auctorque Triumphi es,
Nobile te haud ſine Mens, Nec Manus audet opus
Certe Ithacus, quo non factis Audacior alter,
Siue animi Spectes munia, ſiue Manus,

A etnæum Cyclopa Tuis Compeſcuit armis,
Quem nulli impulerant Tela triſulca metu.
A uſaque Cœleſtes excire in Prælia Diuos,
C orruerunt Forti Pectora Ciſſybio.
Certe Alter, Patuere ſimul cui Pontus et Aether,
A tque Imi, Tenebris Regia Merſa Iouis,
Monſtrorum Domitor Tirynthius, Hauſit Iacchi
P otu vno, quantum Naxius Annus habet.
H erois ſic cuncta Animis ſuperata, Nec Vllus
R obora Vir, Nullæ ſuſtinuere Feræ.
Quinte Idem Tarteſſe Adiens, qua Deciduus Sol
S erus Anhelantes ſub vada Pellit Equos,
Geryonis Spoliaret vt Arua tricorporis, Et Mox
C arperet, Heſperidum Ditia poma Iugis,
Poculo yt ſcopulos per, et Aequora, non Rate. Ve
Heſperon, In Calice eſt ex Oriente Deus (ctuſq;
Tale horum decus armorum eſt, queis maximus Euan
Sub Iuga grata, Hominum compulit omne genus.
Ferre igitur Spolia huc famuli ceſſatis opima?
N ec ſinitis Prædae nos quoque parte frui?
Quos acri comites Bromio, atque ea ſigna ſecutos,
I nter et Euanteis Thyadas egit Amor.

Nec dirimet niſi Mors á Numine, cuius ope, ingens
Tantum diuini nectaris Orbis habet.
Deuoti Capite, Addictique, Aduerſa Negantes
Sicca, Bonę, et Cereris, feſta colenda Deę.
Obſequium, Meritóſque illi inſtauramus honores,
Et q̃ ſæpe litet, ſedula cura ſacri eſt.
Quis vero huic animam dubitet dare, qui vada lethes
Admonitu doceat non trepidanda ſuo?
Nam cum poſſeſſos ſe vis penetraunt in Artus,
Et penitus fixo Numine corda tument,
Telchinum Specie, et Corybantum, membra labant,
Defectis toto corpore, Dulce Mori eſt. (Et
Eia Agite, Ingenteis Psycteras ſiſtite Nyſei
Mille, Piget Phialis comminuiſſe merum.
Nec ſit, queis Glycere Cyathis, queis Læda bibatur
Cura, Abſtemius eſt, cui numerare vacat.
Hic breuior Scyphus eſt, hic manca cantharus aure.
Friuola ſunt. Ferte Heus, Delia, Ferte cados.
Ardenti donec tumeant Omenta Falerno,
Plúſque, Alui renuat carpere Tenta Cutis.
Certet Mi Promachus, Palma fraudabitur aurea.
Et qui cedat item, Congius, Alter erit.

S umite quod licet hic Socij, dum vita ſuperſtes.
 Poſt obitum, Stygis eſt Ore trabenda Palus.

C. Siluanus Germanicus Iano Corycio. S.

ARSILLVS egregius vir, libellum ad me detulit, quem de pöetis vrbanis conſcripſit, eum tibi mitto, non ſolum vt legas, verum vt aſſocies quoq; libellis tuis, vnà orbem terrarum vt péragrent, poſtq̃ tandem extra ſinum, parto deliberaris frui honore. Non poteris profecto ſine magna ingratitudinis nota id negare officij, me poſcente, viris ijs, qui in te ſtatuasq; tuas officioſiſſimi fuere. ſed certum eſt inuidulos aliquot exclamaturos, quid tam ſedulo Siluanus laborat iſtæc edi? ſcilicet q̃ ipse quoq; eſt inſertus coronę tantorum virorum. At ego iſtius modi blaterones périnde habeo, ac Romani Brutios, dummodo ſciant laudem hanc, ſomnos mihi breuiores facturam. Tu vero mi Coryci plusq̃ decuit inanes illorum, immo vero inermes ſtimulos metuens, hactenus rariſs. cohibuiſti gloriam. Caue igitur animo decedas, configé cornicum oculos, vtere laude tua viuens, ſi ſapies, quę

Digitized by Google

cæteris poſt fata longe venire ſolet. naucifacito quicquid eſt omnino inuidentium, quando citius inuidere quis poterit, quàm imitari. V.A.L.E.

Ianus Corycius Lucumburgen. C. Siluano. S.

MVLTAM *Siluane tibi debeo gratiam, ꝙ mihi noſtri Arſilli de vrbanis poëtis legendum libellum indulſeris, Longe iucundiorem profecto, et venuſtiorem, ijs libellis, qui mihi, quotidie inter manus verſantur, & lites præferunt, atqꝫ contentiones, Ac licet aſſueto, Nauſeam et bilem commouent. Ingentem itaqꝫ ex eo voluptatem cepi, nec mittere mihi carius potuiſſes quippiam. Arſillo vero etiam atqꝫ etiam debeo, qui tantos illos viros, quorum opera pene ſpiro et vigeo, quorum ope nomen obtineo, atqꝫ vmbris ſubtrahor, vno libello nobili complexus eſt, veriſſimas vniuſcuiusqꝫ laudes attingens, et quodammodo collocatos in Muſarum concilio, poſteritati plane intuendos exhibet. Cum tamen efflagitationibus, ne dicam conuicijs. virorum probatiſſimorum vrgear, carmina in noſtres*

edita ſtatuas publicare, typiſq; cudenda tradere (non tam ꝙ obtrectatores inuidoſq; extimeſcam, quibus parum certè negotij nobiſcum eſt, ꝙ̄ ꝙ mihi, iudicioq; meo non ſatis fido, & conſulendas mihi aures arbitror diſertiorum) Minime obſequendum credidi, et vt ab editione abhorreo, ita quoad fieri poſſit abſtinere decreui, Non maligno ædepol animo, neq; vt immortaleis laude homines fraudem, aut præconio illo excludam, atq; interuertam, quod tot feſſi vigilijs commeruerunt (Nempe ea iactura mihi cum ijs eſt communis) Sed ne videar forte ita gloriæ appetens eſſe, vt quid deceat, quid dedeceat, non prius diſpiciam. Hac ratione libellus ſummæ apud me æſtimationis et gratiæ, Cæteris quidem iungetur, verum in Scrinij latebra aliꝙ̄diu dormiet, & hoc elegantiæ præmium apud me feret. Scio ſummi Oratoris eſſe ſententiam, Nullius Agricolæ ſtirpem tam diuturnam, ꝙ̄ boni poëtæ verſum, conſeri poſſe. Verum ego non tanti duco Gloriæ illecebras, vt decóri rationem et temporis poſthabendam exiſtimem, Cui Sapientem ſeruire in primis decet. VALE.

FRANCISCI ARSILLI SENOGALLIEN.
de Pöetis Urbanis, Ad Paulum Iouium
LIBELLVS.

Tempora Apollineę præſentia frondis honorem,
 Illius an laudem ſæcula priſca ferant,
Paule diu mecum, demorſis vnguibus, æqua
 Sub trutina examen, iudiciumq; traho.
Felices Muſę, felix quas protulit ætas,
 Cum foret Auguſto Principe Roma potens,
Mœcenas vatum ingenti mercede ſolebat
 Elicere ingenia, Pieriamq; manum.
Teſtis erit nobis numeroſus Horatius, et qui
 Iam cecinit Phrygio prælia geſta duci.
& Naſo, atq; alij, vaſtum quos fama per orbem
 Nunc celebrat, multo numine plena cohors.
Adde q' ijs aures ſolitus prę ſtare benignas
 Cæſar erat, ſurdis tempora noſtra canunt.
Ad laudem rude pectus erat, cui calcar inerti
 Non poſſent tanti principis ora dare.
Talia dum tacitus dubia ſub mente reuoluo,

Temporibus priſcis cedere noſtra reor.
Sed quoties ęuum hoc, perauaráq; temporis huius
Secula, quę Muſis occuluere fores,
O bruta et vt iaceat cœno Parnaſſia Laurus,
Noſtra ego nil illis eſſe minora puto,
Nunc miſeri tantum vates virtutis amore,
Non precio inducti, plectra ſonora mouent.
Quos ſi paſtor agens, ad pinguia culta Mineruę
Duceret, et rapidos pelleret inde lupos,
Paſcua mordaci rictu qui cuncta vagantes,
Phœbei laniant vellera culta gregis,
Qualia nectarei caperes modulamina cantus,
Forſan et antiquis inuidioſa viris.
Plurima nunc q̃uis vatum conatibus obſtent,
Attamen ÿs œſtrum mentis ineſſe vides.
Quo furor ille animis cœlo delapsus inhęret,
& proprię immemores condicionis agit.
Hinc tua neſcio quid pectus perſtringit, et vrget,
Vt ſuperet Iouię gloria gentis auos.
Hinc fera das chartis preſſus pede bella ſoluto,
Dum referas noſtri temporis hiſtoriam.
Ac mea neſcio quid molli dicat otia Phœbo,

Meq; etiam inuitum munera aduſta rapit.
Hinc fouet alma ſinu ſacros tot Roma poëtas,
Fama quibus cineres contigit ante ſuos.
Ætas nulla tuum minuet Sadolete decorem,
Gloria nec longo tempore victa cadet.
Laocoontei narras dum marmoris artes,
Concidat vt natis vinctus ab angue pater.
Curtius vtq; etiam patriæ ſuccenſus amore,
Et ſpecie et forti conſpiciendus equo,
Feruida dum virtus foret in iuuenilibus annis,
Præcipitem ſeſe triſtia in antra dedit.
Bembus, et hoc mirum eſt, Venetis nutritus in vndis,
Ethruſco hunc tantum quis putet ore loqui?
Nec minus eſt elegis latio ſermone diſertus.
Hic Pana oſtendit dum Galatea fugit.
Hic canit heroas, atq; illos verſibus æquat,
Et ſuperat cantu tempora priſca nouo.
In breue ſiue opus eſt ſpacium deflectere carmen,
Curriculo effrenis colla retorquet equi.
Ii ſimul idalios Damaſeni è gramine ruris
Vnanimi flores ſæpe tulere ſinu. (dam,
Horum opera, ad fontis dum Muſæ Aganippidos vn-

LL

Phœbei euitant torrida plauſtra iugi.
Vt ſocijs vacuas oblectet carmine mentes,
Ad Citharę pulſum Calliopea refert.
Vniſonaq; illi reſponſant voce ſorores,
& plaudunt numeris turba canora deę.
Eſt ſacer à docto celebratus carmine Vida,
Vida Cremonenſis candida Muſa ſoli.
Panthoiden Samij corpus ſi credere fas eſt
Intraſſe, et clypei pondera noſſe ſui.
Altiloqui Genium vatem hunc adamaſſe Maronis
Quis neget? ut Iuli grandia geſta canat.
Grandia geſta canat, canat ut confectus ab annis,
Auſonij molem ſuſtinet imperij.
Sperulus eſt elegis cultus dum cantat amores.
Arduus, heroum dum fera bella canit.
Nec minor in lyricis, cum barbitos æmula vati
Æolio, molles concinit icta modos.
Nota erit heſperijs, atq; Indis nota puella,
Felsineus multa quam colit arte Pius.
Idem priſcorum referans ęnigmata vatum,
Conſpicuo reddit lucidiora die.
Eſt Caſa molliculi vates Noua carminis auctor,

Digitized by Google

C uius amat placidos blanda camœna ſales.
H uic decor et cultus aſtant, venereſq́ʒ, ioci q́ʒ.
H unc fouet in tenero Gratia trina ſinu.
G alle tuę paſſi[m] reſonant per compita laudes,
S cęna graues numeros te recitante probat.
V iuet in ęternum facundi Muſa Camilli,
Q uem peperit genitrix Porcia, ſtirpis honor.
C ertat Romano tua pagina culta Tibullo,
L aurea nunc culti carminis ambigua eſt.
N on'ne reus Muſis fierem, ſi noſtra Catani
& magni Auguſti laudibus ora vacent?
N anqʒ ſimul penitus ſcrutantur numina Cirrhę,
A rgiuaſq́ʒ docent verba latina deas.
Eſt vafer, et facilis peracuto dente renidens
L ælius, auſtero toxica corda gerens.
H uic q̃uis libeat verbis petulantibus vti,
E ſt tamen ingenio mitis, et arte potens.
Q uiqʒ ſupercilij rigidi Lunenſis, ab annis
A ſſuetus teneris ſcindere cuncta Tomos.
I nde ſibi metuens, vigili ſic cuncta lucerna
L uſtrat, vt á nullis vnguibus ictus eat.
P indarus auritas ſiluas teſtudine mulcet,

D ulciſonaq; trahit concaua ſaxa fide.
At modo quis Thamyrę citharam non noſcit, amatq;?
A urea cui nitido pectore vena fluit.
F luctibus immerget ſeſe ante Lycaonis Arctos
Æ quoreis, Phœbi currus ad ima ruet,
Q uàm tua Fauſte cadat nitidi candoris auena,
C ui leuat Iſmeni fluminis vnda ſitim.
C aſtionum annumerem, quos inter? Martis acerbi,
N um Phœbi, an Veneris te rear eſſe decus?
M iles in arma ferox, et amata in virgine mitis,
H inc molles elegos, hinc fera bella cane.
& tu nomen habes ab nectare mollis Hymetti
M elline, Aonidum Culmen, et vrbis Amor.
P ene mihi exciderant animo, tua carmina Bloſſi,
C ui noua Acidalię vincula nectit amor.
V tq; cupidineos confundens puluere currus,
S emper anhelantes verbere tundis equos.
A t modo ne tantum priſcorum inſultet honori
I nter doctiloquos Lesbia ſola viros,
I nclyta Piſo, et præſtanti ſanguine creta,
F eminei ſplendor Dëianira chori.
P rompta venit noſtris non dedignata choreis,

Virgineos facilis plaudere fronte pedes.
Imparibus cedit præſens cui verſibus ętas,
Quamq; nouam Sappho Tibridis ora colit.
Dum grauidę nubes fugient Aquilonis ab ortu,
Dum madidas referet turbidus Auſter aquas,
Sidera percutiet fulgor, tituluſq; Seueri,
Pandulphi pandens inclyta geſta ducis.
Suggerit aſſidue nomen tibi grande Caſali
Melpomene, ęternę poſteritatis opus.
Dulcis Apollineo demulcens pectine chordas
Aonius Phileros, agmina tanta premit.
Tu quoq; ſeu Flacci, ſeu per nemora alta Properti
Incedis, tibi habes Valeriane locum.
Frondibus Aonijs te Pimpinelle decorum
Vidimus, et meritis Laurea ſerta comis.
Dum recinent volucres, tundent dum littora fluctus,
Implumes fœtus dum feret vnda maris,
Huic aderis ſemper molli Beroalde Trophæo,
Blanda venuſinę cui fauet aura lyrę.
Eſt Marius verſu, pergrato et ſcommate notus,
Cui virides colles, ruraq; amęna placent.
Sæpius inde nouem vocat ad vineta Sorores,

Muniſica impendens citria poma manu.
Promittitq; roſas, violas, vaccinia, et alba
Lilia, cum primo vere tepeſcet humus.
Jis ſcelus eſt, magnum non aſſeruiſſe Capellam,
Roris Apollinei cui rigat ora liquor.
Non te Amiterne ſinam, dubias ſub nocte ſilenti
Per tenebras, nullo lumine ferre gradum.
Nam tu Pegaſidum Juuenes deducis ad vndas,
Quos fouet ingenti Martia Roma ſinu.
Lippus adeſt caro, natali ſidere, mancus
Lumine, ſed docto carmen ab ore mouens.
Delius huic lucis dedit hæc ſolatia ademptę,
Ne miſera ex omni ſors ſua parte foret.
Nam ſubito reuocat blanda in certamina diuas,
Dum mouet Auſoniam dulcius arte chelym.
Cirrhęas latebras, et Amœna Maroſticus antra
Viſit, et huic Eratò prævia ſigna tulit.
Inde miſer dominę tactus dulcedine amandi,
Demulſit placidis ferrea corda modis.
Illum tu blandis æquas Vallate Camænis,
Ingenio, inuentu, carmine, iudicio.
Quem penès arguto ſcribendi epigrammata ſenſu

Laus fuit, et gratos tingere felle ſales.
H is te cui Charites adſunt, Agathine choreis,
I nſere, et aurata carmina funde lyra.
P hileticum haud Lucam ſileo, qui nomen ab ipsa
L uce tenens, tenebras diſpulit ingenij.
E ſt et Flaminius nimium ſibi durus, et atrox,
C uius auena poteſt ſcribere quicquid auet.
V nica ſpes Genij, et languentum maxima cura
S cipio, qui Choa eſt clarus ab arte ſenex.
H unc q̃uis aruina premat, vigil intus oberrat
S piritus, et ſacro pectore multa fouet.
N oſcit ſic montes, ſiluas, maria, oppida, et amnes
P olius, ac ſolidis viderit illa oculis.
T e ſi Coloti ó Muſarum candide alumne
P ræteream, vates inuidioſus ero.
F elix exactę eſt ſic Carteromachus artis,
V t nihil adſcribi, dimminui ue queat.
E uterpen trahit hic ſociasq; é Phocidos ora,
R omuleiq; iubet littus amare ſoli.
S oſpite Parrhaſio, Romana Academia, opacis
O ccultum in tenebris nil ſinit eſſe diu.
H unc circùm, vrbanus latrando liuor oberrat,

& feſſa externam voce repoſcit opem.
Ille velut Danae turri munitus in alta,
Ridenti imbelles deſpicit ore minas.
Vocibus vt placidis, placido et modulamine, Siren
Fallaci nautas merſit et arte rates.
Sic modo Parthenope erudyt quem docta, Vopiſci
Decipitur blandis cauta puella modis.
Idem Cardony Magni dum fortia in armis
Geſta canit, grandi fertur in aſtra ſono.
Cecropiæq; imos linguę, latiæq; receſſus
Scrutatus, nymphis munera rara tulit.
Vt volucrum regina, ſuper volat æthera, et alti
Immotum lumen ſolis in orbe tenet,
Sic illa genitus clara Mariangelus vrbe,
A lite quę à Iouia nobile nomen habet,
Felici ingenio ſolers ſpeculatur in antro
Corycio, vnde refert carminis omne genus.
Quantum Ramatio tellus Fulginia, tantum
Arcade grandiſono Narnia terra nitet.
Imperium priſci donec tenuere Quirites,
Dum ſtetit Auguſto maxima Roma Duce,
Vix latię linguę Scythicas penetrauit ad oras

Digitized by Google

N omen, et illius fama ſiniſtra fuit.
modo quę latos glacialis Viſtula campos
A bluit, et gelidum per mare findit iter,
S uchthenium ingenio preſtanti miſit ad vrbem,
Q ui modo lege ſui carminis vrget auos.
Explicat ardores, et Amicę ventilat ignes,
P rebeat vt victas dura puella manus.
A lta ſuperuolitans Vrſinus tecta Quirini,
F ertur Parrhaſij Gaſpar ab axe poli,
B arbariem incultam patrijs de finibus arcet,
D ucit et Auſonias in noua templa Deas.
Æ mulus huic, concors patria, iuuenilibus annis
S iluanus numeris certat, et arte pari.
A uſpice Germanas hoc, iam fluxere per oras
A ttica Romano conflua mella fauo.
H unc puer Idalia doctum cum matre Cupido
M irantur vatem, dum ſua furta canit.
P recipiti quoties æſtro noua carmina dictat,
P ierio toties dignus honore frui.
P annonia à forti celebris iam milite tantum
Extitit, at binis vatibus aucta modo eſt.
N am latium Piſo ſitibundo ita gutture rorem

Hauſit, vt Auſonijs carmine certet auis.
Nec minor eſt Iano, patrium qui primus ad Iſtrum
Duxit laurigeras ex Helicone deas.
Fuluius á ſeptem deſcribit montibus vrbem,
Reddit et antiquis nomina priſca locis.
Fulminea eſt adeo lingua Syllanus, vt illi
Aonium facili flumine murmur eat.
Flaua Tibaldeum placidis ſic Flauia ocellis
Incitat, occultis præcipitátq; dolis,
Aptior vt nullus maleſani pectoris ignes
Explicet, et lepida comptior arte ſales.
Vrbs Pataui foret orba ſuo ne ſemper alumno,
Cuius opus tantum blanda Columba fuit,
Illius Elyſijs fato reuocatus ab vmbris
Spiritus, in lucem nunc rediuiuus agit.
Pectora nam tribuit facilis Bonfilius illi,
Nec minor ingenio nec minor arte fluit.
Nec mea Calliope Paleotum feſſa ſilebit,
Cui fons irrorat pectora Caſtalius.
Læta fluentiſono remeabat ab æquore Cypris
Incipit, et tanto carmine conflat opus.
Quis Phædrum ignorat, Vigilisq; poemata Magni?

M axima Romani lumina Gymnaſij.
S acceus inuicti celebrat nunc geſta Triulti,
I nuictaſq; Aquilas, magnanimumq; ſenem.
F ortunate ſenex, quis te furor impius egit?
C ur geris in patrios arma nefanda lares?
P hœbus ad extremos, peregrinaq; regna ſorores
D ucturus, Cirrhę quę iuga ſumma colunt.
I ncola barbaries fieret ne collis amati
F œda timens, cœptum diſtulit auctor iter.
A tq; agilem viridis Cetram de ſtipite lauri
F abricat, hoc circùm cui breue carmen erat.
M iles erit Phœbi, et muſarum miles, honeſtum
Q uisquis Barbarico culmen ab hoſte teget.
T urba pauet, tantaq; timens diſcrimina molis,
P erſtat atq; humeris non leue credit onus.
T unc ſubito Iuuenis cunctos promptiſſimus inter
Exilit, intrepida ſumit et arma manu.
T ollitur applauſu ſociorum clamor, et illi
A b Cetra impoſitum nomen ineſſe volunt.
D exter in omne genus ſcripti Cetrarius inde eſt,
N ec facile agnoſces aptior vnde fluat.
I nfantem quę cura regat, Quis cultus habendo
MM ij

S it puero, et Iuueni qualia, quid ue ſeni.
O ptimus vt queat hic ciuis ſine fraude vocari,
I ureq́ꝫ cui res ſit publica danda viro.
T empora qui placidę pacis ſine fraude gubernet,
N ec timeat mortem cum fera bella premunt.
F ulginàs venturus adeſt, preceptáꝗ in vnum
C olligit, et culto carmine promit opus.
I anus, et expertus Macer eſt depellere morbos,
P ieridum tenero cultor ab vngue Chori.
F uluia quem fallax medicis ſubtraxit ab aris,
I uſſit et Idaly vulnera amare Dei.
H auſiſti Cruciger ſacros Heliconis honores,
H inc venit ad calamos prompta Thalia tuos
& cantat leges, ſanctiq́ꝫ edicta ſenatus,
A c duce te inſolitas audet adire vias.
Exprimit affectus animi ſic carmine veros
P oſthumus, vt lector cuncta videre putet.
C um libet, ad lacrimas ridentis lumina amicę
F lectit, et ad riſum cum gemit, ora mouet.
M arce Aganippeos latices qui á fonte Caballus
E ruit, ille tibi nomina ſacra dedit.
I nde tuis Charites numeris herere videntur,

Numen et Idalium, Pegaſidumq; chori.
At modo Bombaſi, quo non vaga fama refulget?
Cui referant Muſę Phocidos antra, nouem.
Littoris Adriaci nuper deleta per agros,
Perq; Rauennatis pinguia culta ſoli,
Gentis Aquitanę turmas, et gentis Iberę
Agmina, ad infernos agmina pulſa lacus,
Non ſine Phœbea cecinit Palonius arte,
Vnica Romuleę ſpesq;, decusq; Togę.
Hinc mihi ſeſe offert Parmenſi miſſus ab vrbe
Dardanus, Aonijs pectora lotus aquis.
Hic canit Auſonias quoties irrumpat in oras
Barbarus, et quanto fulmine bella fremant.
Idem ſollicitos elegis ſolatur amores,
Atq; gemit dominę triſtior ante fores.
Qua Padus ingentes veſuli de vertice Pinus
Voluit, et occultis exerit ora vadis,
Idem contractis epigrammata condere verbis
Gaudet, et argutos promere ab ore ſtiles.
Cui dum Cæſareas percurrit carmine laudes,
Continuit rapidas Rhenus, et Iſter aquas.
Hunc merito Cæſar lauri dignatus honore eſt,

Huicque palatini militis arma dedit.
Monſtra quid Heſperys portendant urbibus, acri
Ingenio, et quicquid exta reſecta notent,
Iane Panhormeę telluris Gloria, narras.
Cui vix in vultu prima iuuenta nitet.
Tuque etiam ingenio ſcandis ſuper ardua primus
Sidera, olympiacas auſus adire domos.
Afflatuſque animis æternis, concinis Hymnos,
Ætherei reſerans clauſtra verenda Iouis.
Vergilij hic manes ſemper ſub nocte ſilenti
Euocat, et Muſis cogit adeſſe ſuis.
Te Maro non auſim, priſco cui Muſa Maroni
Æmula, dat latio nomina nota foro,
Immemor obſcuras interliquiſſe tenebras
Et ſinere ignauo delituiſſe ſitu.
Excuis humanos extemplo à pectore ſenſus,
Fatidicique furens induis ora Dei.
Pulcher inaurata quoties teſtudine Iopas
Perſonat, et placido murmure fila mouet.
Haurireſque Helicona prius, Dirceſque fluenta,
Deſereret cœptum quam tuus ardor opus.
Liniani audentis narrat fera bella Modeſtus,

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Quotq; hominum dederit millia multa neci.
Inter vt arma, illi mens imperterrita manſit,
  Huius opus Seres, Antipodesq; legent.
Ille opifex rerum, cœli qui lapſus ab arce,
  Filius æterni maximus ille Iouis,
Orbe pererrato, cum quid bene geſſerat olim,
  Deſcribi inſolito carmine vellet opus,
Muſarum infantem ſubtraxit ab vbere ſacro,
  Aonio aſſuetum fonte leuare ſitim.
Nomen et imponens peramatq; à ſtipite frondis,
  Dixit Quernus eris, tu mea facta canes.
Inde ſacro ſancto celebrat ſic omnia verſu,
  Diuinum vt cuncti numen ineſſe putent.
At quibus é doctis domus eſt ignota Coryci?
  Theſpiadum curę eſt cui bona ne pereant.
Vatibus hic ſacris Mœcenas ſplendidus, illi
  Si foret Auguſtus, Tempora auara nocent.
At tua, quod potis es, ſunt Phœbi Tecta ſacellum,
  Cumq; nouem Muſis illa frequentat amor.
Ad vatum cœtus propera blandiſſime Curſi,
  Ne taceas clauſas triſtior ante fores.
Nam data Carceribus citius ſi ſigna Quadrigę

Contingant, fruſtra vocibus aſtra petes.
Suntq́ alij celebres quos ingens gloria tollit,
& quorum paſſim carmina Roma legit.
Horum ſiquis auet cognoſcere nomina, amuſſim,
Protinus Aureli templa ſuperba petat.
Illic marmorea pendent ſuſpenſa columna,
Atq́ etiam hæc Coryci picta tabella docet.
Illos nouit Arabs, illos nouere Sabei,
& nigri Æthiopes, aruaq́ adusta gelu.
His ego ſi potero meritum ſubſcribere nomen,
Forſitan Arſilli fama perennis erit.
& mea nunc totum felix Pyrmilla per orbem
Viuet, in exitium nata puella meum.
Aſt ego non tantum mihi nunc temerarius augur
Polliceor, nec me tam ferus ardor agit,
Coruus vt his auſim crocitare per arua Caiſtri,
Cycneumq́ rudi frangere voce melos.

Impreſſum Rome apud Ludouicum Vicentinum
Et Lautitium Peruſinum. Menſe Iulio
MDXXIIII.

Digitized by Google

Digitized by Google